

អគ្គនាយគដ្ឋានគយន៏១ដ្ឋោគគេម្ភបា

សិខកម្មចិនីការខារកំណែនរុម្ខសិខនំសើមកម្ <u>ಆ್ಯಹ್</u>ಹಕಾಗಕ್ಷ

Strategy and Work Programs on Reform and Modernization of the General Department of Customs and Excise of Cambodia (2014-2018)

> តារគ្រេច់គ្រួខ នមុខិន្និតំណែន្យមុខ ลือล์เลียสยสย

Management of Customs Reform and Modernization Program (CRMP)

ອື່ສາສສາຍສຸງເສຍອິໝຸດ

Revenue Mobilization

អនុសោមភាព

> Law Compliance and Enforcement

2014-2018

អតីលលតិច និច តារក្រុមក្រុខនេននានមនុស្ស

> Governance and Human Resource Management

នំនើមគម ឆិ**១ស្វ័យ**ៗម្ថីទីត្តីគម្ <u>និតិទីខ</u>ិតយ(អាស៊ុត្តជា)

of Customs Procedures

អូនស្រីនៃលាខារប្រមាន **Trade Facilitation**

មានិនា

សរុម្ភភទា	
ស្លែកនិ១ ÷ សេចក្តីស្នើម	1
್ಪೊಣ್ಣಾದ ÷ ಇಪ್ಪಿಕಾಣಕುಣ್ಣು ಕ್ಷಾಟ್	2
9. ទស្សនវិស័យ	2
២. បេសកកម្ម	2
៣. តម្លៃជាមូលដ្ឋាន	
៤. គោលការណ៍មគ្គទេសក៏	3
៥. លទ្ធផលដែលសម្រេចបានកន្លងមកនៃការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ	4
៦. ការវិភាគស្ថានការណ៍	
៦.១. កត្តាខាងក្រៅ	
 ៦. ២. កត្តា ខាងក្នុង	6
៦. ៣. ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង ចំណុចខ្សោយ កាលានុវត្តភាព និងការគំរាមកំហែង	7
្តែងងខ្លួយ ÷ ងោលដៅថានិសារិស្តិស្តិ គ្រប់ ១៤- ៣០១៤	
គោលដៅយុន្ធសាស្ត្រនី I : ទីនានភាះគ្យៅគេម៉េសាូល	9
9. ការពង្រឹងកិច្ចដំណើរការបំពេញបែបបទបញ្ចេញទំនិញពីគយ	
២. ការពង្រឹងវិធានការបង្ការនិងបង្ក្រាបអំពើរត់គេចពន្ធ	12
៣.វិធានការគាំទ្រដើម្បីជួយដល់យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យម	
៤វិធានការប្រមូលចំណូលផ្សេងទៀតក្នុងក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យម	
២០១៤ ២០១៨ របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ	12
គោលដៅយុន្ធសាស្ត្រនី II : អនុលោមភាពនិទភាអេនុចត្តច្បាច់	14
 ការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីអនុលោមភាពនិងការជម្រុញការអនុវត្តច្បាប់ដោយរួមបញ្ចូលគោល 	
នយោបាយគ្រប់គ្រងហានិភ័យ	14
២. ការអភិវឌ្ឍផែនការសកម្មភាពនិងគោលនយោបាយបង្ក្រាបបទល្មើសថ្នាក់ជាតិ	14
៣.ការពង្រឹងនិងពង្រីកយន្តការសវនកម្មក្រោយពេលបញ្ចេញទំនិញពីគយ (PCA)	15
៤.ការពង្រឹងប្រព័ន្ធទិន្នន័យគ្រប់គ្រងហានិភ័យគយ (CRMDS)	
៥. ការអភិវឌ្ឍប្រកាសអន្តរក្រសូងស្តីពីការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ	17
៦. ការអនុវត្តក្របខណ្ឌស្តង់ដាសុវត្ថិភាពកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់ WCO	17
៧.ការពង្រឹងសមត្ថភាពអង្គភាពគយជើងទឹក	18
៨.ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពបច្ចេកវិទ្យាត្រួតពិនិត្យដោយគ្មានការរំខាន (NII)	18
៩. ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពស្រាវជ្រាវបទ [ិ] ល្មើសគយ	19
១០. ការពង្រឹងប្រព័ន្ធនិងសមត្ថភាពស៊ើបអង្កេតព័តិមានសម្ងាត់គយ	19
99. ការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរស្ថាប័ននិងអន្តរជាតិ	
១២. កម្មវិធីប្រយុទ្យប្រឆាំងការរំលោភកម្មសិទ្ធិបញ្ញា	20

១៣.ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនិងឧក្រិដ្ឋកម្មអន្តរជាតិ	21
១៤.ការកសាងសមត្ថភាពមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់គយ	
គោលដៅយុន្ធសាស្ត្រនី III : គិច្ចសម្រួលពាណិទ្ធឥម្ចុ	22
១. ការអភិវឌ្ឍនិងអនុវត្តប្រព័ន្ធបញ្ចរិតែមួយជាតិ	22
២. ពង្រីកការប្រើប្រាស់កិច្ចប្រតិបត្តិការទម្រង់អេឡិកត្រនិក	23
៣.ការបង្កើតការតភ្ជាប់រវាងបញ្ចរតែមួយជាតិនិងបញ្ជរតែមួយអាស៊ាន	23
៤.ការពង្រីកយន្តការធុរជនល្អបំផុត និងការអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីប្រតិបត្តិករសេដ្ឋកិច្ចមានការអនុញ្ញាត	i 23
៥.ការគ្រប់គ្រងរបបលើកលែងពន្ធនិងអាករ	24
៦.ការរៀបចំអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង៣ណិជ្ជកម្មទំនិញរបស់អាស៊ាន ATIGA ឆ្នាំ ២០១៥ និងការ	
ច្ចូលរួមកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី FTA ផ្សេងទៀត	24
៧.ការរៀបចំអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី FTA	
៨.ការត្រៀមអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងស្ដីពីកិច្ចសម្រលពាណិជ្ជកម្មរបស់ WTO	25
៩. ការបន្តពង្រឹងយន្តការភាពជាដៃគូគយ-ផ្នែកឯកជន	
១០.ការកំណត់ និងការប៉ាន់ប្រមាណនៃរប៉ាំងមិនមែនពន្ធគយចំពោះការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម (រប៉ាំង	
បច្ចេកទេសពាណិជ្ជកម្ម)និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរ-ភ្នាក់ងារឈានមុខសម្រាប់លុបឬកាត់បន្ថយ	ĵ
រប៉ាំងមិនមែនពន្ធគយ	26
99. ការអនុវត្តយន្តការបណ្ដឹងតវ៉ាអនុលោមតាម WTO	27
គោលដៅយុន្ធសាស្ត្រនី IV : នំលើបកម្មតិចស្វ័យប្រចត្តិកម្មតិតិចិធីគយ	
១. ការអភិវឌ្ឍផែនការយុទ្ធសាស្ត្របច្ចេកវិទ្យាព័តិមាន	28
២. ការពង្រីកកិច្ចប្រតិបត្តិការភ្លូមិសាស្ត្រនិងមុខងារប្រព័ន្ធអាស៊ីគូដា	
៣. ការច្ចូលជាភាគីអនុសញ្ញាអន្តរជាត់ិពាក់ព័ន្ធនឹងគយ	30
៤.ការច្ចូលរួមរៀបចំវិធានដើមកំណើតទំនិញ	30
៥.ការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងទ្វវិនីតិវិធីគយនាំចេញ (ជាពិសេស ទំនិញវាយនភ័ណ្ឌកាត់ដេរ)	31
៦ ការរៀបចំសិក្សារយៈពេលបញ្ចេញទំនិញ	31
គោលដៅយុន្ធសាស្ត្រនី V: អតិបាលគិច្ចនិទភាវគ្រប់គ្រចនទេឆានមនុស្ស	32
9. ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស	
២. ការពិនិត្យឡើងវិញនូវរចនាសម្ព័ន្ធអង្គការលេខរបស់ អគរ	
៣. កម្មវិធីកសាងសមត្ថភាព	33
៤. ការអនុវត្តប្រព័ន្ធវាយតម្លៃការងារបុគ្គលិក	33
៥.អនុវត្តការផ្លាស់ប្តូរមន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករដោយឥម្លាភាព	34
៦. កម្មវិធីលើកទឹកចិ៍ត្ត	34
៧.អនុវត្តវិធានការដាក់ទណ្ឌកម្ម	34
៨.អនុវត្តកម្មវិធីក្រមសីលធមិនិងកិរិយាមារយាទមន្ត្រីរាជការគយនិងរដ្ឋាករ	34
៩. ការពង្រឹងតូនាទីសវនកម្មផ្ទៃក្នុងរបស់ អគរ	35
១០. ការជំំរុញនិងលើកកម្ពស់ការអប់រំកាយសម្បទា	
99. ផែនការនិងយុទ្ធសាស្ត្រវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ	35

គោលដៅយុន្ធសាស្ត្រនី VI : ការគ្រប់គ្រ១គម្មទីនីគំណែនម្រប់និចនំនើបកម្មគយ	36
១. ការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងគម្រោងថ្មី	
២. ការអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ	
៣.ការរៀបចំកម្មវិធីដើម្បីឲ្យសាធារណ៍ជនបានយល់ដឹងពីកម្មវិធីកំណែទម្រង់របស់គយ	
៤.ប្រព័ន្ធរាយការណ៍÷ ស្ងួចនាករយុទ្ធសាស្ត្រនិងស្ងួចនាករស្នាដៃនៃប្រតិបត្តិការ	
ស្លែកនី IV : អន្តរម្យញ្ញន្តិសិទ្ធមសម្ព័ន្ធ	
v 6 um6 − 60	

Content

Preface		
PART I:	INTRODUCTION	43
PART II	: STRATEGIC OVERVIEW	44
1	Vision	44
2	Mission	44
3	Core Values	44
4	Guiding Principles	44
5	Major Results Achieved to date in Implementing the SWRM	45
6	Environmental Analysis	46
6.1	External Factors	46
6.2	Internal Factors	47
6.3	Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats (SWOT) Analysis	47
PART II	I: STRATEGIC OBJECTIVES 2014 – 2018	49
Strate	gic Objective I: Revenue Mobilization	49
1.	Strengthening the Customs Clearance Process	49
2.	Prevention and Suppression of Customs Offences	51
3.	Supporting Processes	51
4.	Other Revenue Measures under the MTRMS	
Strateg	gic Objective II: Law Compliance and Enforcement	53
1.	Development of a Compliance and Enforcement Strategy including a Ris	sk
	Management Policy	53
2.	Development of National Anti-Smuggling Policy and Action Plan	53
3.	Expansion and Enhancement of Post-Clearance Audit (PCA) Program	54
4.	Strengthening the Customs Risk Management Database System (CRMDS)	54
5.	Development of Joint Inter-Ministerial Prakas on Risk Management	
6.	Implementation of the WCO SAFE Framework of Standards	55
7.	Strengthening the Capacity of the Customs Marine Office	55
8.	Improving Effectiveness of Non-Intrusive Inspection (NII) Technologies	56
9.	Developing a Customs Fraud Investigation Capacity	56
10.	Strengthening Customs Intelligence Systems and Capacity	57
11.	Improving Inter-Institutional and International Cooperation	57
12.	Implementing IPR Programme Activities	57
13.	Developing Increased Capacity to Combat Trans-national Crimes	58
14.	Capacity Building of Customs Law Enforcement Officers	58
Strateg	ric Objective III: Trade Facilitation	59
1.	Implementation of the National Single Window (NSW)	59
2.	Expanding Use of Electronic Transactions	59
3.	Establishing connectivity between the National Single Window (NSW) and the	ne
	ASEAN Single Window (ASW)	60
4.	Expansion of the Best Trader Program and Development of the Authorize	ed
	Economic Operator Program	60
5.	Exemption Regime Management	60
6.	Implementation of the ASEAN Trade in Goods Agreement (ATIGA) by 2015	60
7.	Implementation of Free Trade Agreements	
8.	Implementation of the WTO Agreement on Trade Facilitation	61

9.	Strengthening Customs-Private Sector Partnership Mechanism (CPPM)	61
10.	Eliminating/reducing Non-Tariff Barriers to Trade	62
11.	Implementation of Appeal Mechanism Pursuant to the WTO	62
Strateg	cic Objective IV: Modernization/Automation of Customs Procedures	63
1.	Development of an updated Information and Communications Technology Strategy	·63
2.	ASYCUDA World Geographic and Functional Expansion	64
3.	Participating in International Conventions relating to Customs	64
4.	Administration of Rules of Origin	64
5.	Streamlining Export Procedures (especially Textile Goods)	65
6.	Conducting Time Release Study	65
Strateg	ic Objective V: Governance and Human Resource Management	66
1.	Preparation of a Human Resource Development Plan	66
2.	Conducting a Review of the GDCE Organizational Structure	66
3.	Capacity Building Programs	67
4.	Implementation of Staff Performance Evaluation System	67
5.	Implementing a More Transparent Rotation System for Customs Officers	67
6.	Strengthening of Staff Incentive Program	68
7.	Implementation of Disciplinary Measures	68
8.	Implementation of the Comprehensive Customs Integrity Program	68
9.	Strengthening the GDCE's Internal Audit Function,	68
10.	Encouraging and Promoting Physical Education	68
11.	Infrastructure Investment Strategy and Plan	69
Strateg	ic Objective VI: Management of Customs Reform and Modernization Progra	ım
	(CRMP)	70
1.	Establishment of a new Project Management Structure	70
2.	Implementation of CRMP Management System	
3.	Organization of Public Awareness Program on CRMP Implementation	
4.	Reporting System: Strategic Indicators and Operational Performance Indicators	
PART IV	7: TRANSITIONAL PROVISIONS AND ANNEXES	

អារត្តដន្ស

សមិទ្ធផលនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍របស់កម្ពុជាក្នុងរយៈពេលកន្លងទៅតាមរយៈការអនុវត្តដោយជោគជ័យ នូវយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី១និងទី២ គឺជាសក្ខីភាពនៃការឈានឡើងរបស់កម្ពុជាឆ្ពោះទៅរក ការអភិវឌ្ឍលើគ្រប់វិស័យប្រកបដោយថីរភាពនិងសន្តិភាពយូរអង្វែង ដែលត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងតាមរយៈ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចគួរឲ្យកត់សម្គាល់។ ទន្ទឹមនេះ អគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា (អគរ) បានខិតខំ ប្រឹងប្រែងអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនិងកម្មវិធីការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មរដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករ កម្ពុជា២០០៩-២០១៣ ដោយហុចផលជាផ្លែផ្កាគួរឲ្យកត់សម្គាល់។ ទោះបីជាទទួលបាននូវសមិទ្ធផលជា ច្រើននាពេលកន្លងមកក៍ដោយ កម្មវិធីកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគឺជាការងារត្រូវបន្តអនុវត្តជាប្រចាំ ដែល អគរ ជានិច្ចកាលត្រូវប្រឈមនឹងឧបសគ្គនិងកាលានុវត្តភាពថ្មីៗបន្ថែមទៀតនាពេលខាងមុខ។

រាជរដ្ឋាភិបាលអាណត្តិទី៥ ដឹកនាំដោយ**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ អ៊ុំ ខ សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងម៉ឹងម៉ាត់និងមុតស្រួចក្នុងការជំរុញឲ្យកាន់តែ ប្រសើរនូវស្ថិរភាពនយោបាយសន្តិសុខនិងសណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម បន្តរក្សាឲ្យបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រសេដ្ឋកិច្ច និងធានាភាពស័ក្តិសិទ្ធនិងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ឈវត្ថុសាធារណៈ។ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងមាគាំ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល អគរ មានមហិច្ឆតាធ្វើទំនើបកម្មបន្ថែមទៀតនូវស្ថាប័នរបស់ខ្លួនដើម្បីដើរត្ធនាទីជាស្ថាប័ន ផ្តល់សេវាយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពដល់នយោបាយកំណែទម្រង់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឆ្លើយតបនឹងតម្រូវ ការរបស់ធុរជនពាក់ព័ន្ធ និងមានគុណវុឌ្ឈិក្នុងកិច្ចប្រតិបត្តិរបស់ខ្លួនឲ្យស្របតាមស្តង់ដានៃឧត្តមានុវត្តន៍ អន្តរជាតិ។ ក្នុងន័យនេះ " យុទ្ធសាស្ត្រនិងកម្មវិធីការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មរដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករ កម្ពុជាឆ្នាំ២០១៤-២០១៨ មានរួមបញ្ចូលនូវតម្រូវការថ្មីៗស្របតាមវឌ្ឍនភាពសង្គមកម្ពុជានិងសាកលលោក ព្រមទាំងផ្នែកលើបទពិសោធន៍ក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនិងកម្មវិធីការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មរដ្ឋបាល គយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជានាពេលកន្លងមក។

ដោយមានការគាំទ្រនិងការផ្តល់នូវអនុសាសន៍ដ៏ថ្លៃថ្លាជាប្រចាំពី ឯកខ្មក្តម អុស ព័ន្ធមន្តិ៍តែ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រោមការដឹកនាំដ៏ឈ្លាសវៃនិងប្រកបដោយគតិបណ្ឌិតពីសម្តេច តេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលជាមូលដ្ឋានគន្លឹះនៃការកសាងកម្មវិធីកំណែទម្រង់និង ទំនើបកម្មស្ថាប័ននេះ អគរ នឹងបន្តប្រឹងប្រែងឲ្យអស់លទ្ធភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធានមនុស្សនិងសម្ភារ ដែលមាន សំដៅអនុវត្តឲ្យបានជោគជ័យនូវយុទ្ធសាស្ត្រនិងកម្មវិធីការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មរដ្ឋបាល គយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៤-២០១៨ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ជាអតិបរមា។

> អគ្គលាយគ អគ្គលាយគដ្ឋាលគយលិលដ្ឋាភរកម្ពុជា

ំផ្លុំគនិ១ ÷ សេចគ្គីធ្វើម

នៅពេលដែលមានការរីកចំរើនដ៍ខ្លាំងក្លានៃបច្ចេកវិទ្យា និងការកើនឡើងឥតឈប់ឈរនៃទំហំ ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិដែលជាលទ្ធផលនៃសាកលភាវូបនីយកម្មនោះ ប្រតិបត្តិការរបស់រដ្ឋបាលគយក៍កាន់ តែជួបប្រទះនូវបញ្ហាប្រឈមច្រើនឡើងផងដែរ។ ក្នុងបរិបទនេះ ការកំណត់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវនូវគោលដៅ ជាយុទ្ធសាស្ត្រនិងវិស័យជាអាទិភាពសម្រាប់អនាគតជាកត្តាដ៍សំខាន់ក្នុងការសម្រេចបានជោគជ័យនូវ បេសកកម្មរបស់រដ្ឋបាលគយកម្ពុជានិងដើម្បីឈានទៅសម្រេចបាននូវគោលដៅសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន ឆ្នាំ២០១៥ (ASEAN Economic Community 2015)។ តាមរយៈរបាយការណ៍សង្ខេបលទ្ធផលនៃការ អនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលគយកម្ពុជាឆ្នាំ២០០៩-២០១៣ កន្លងមកដែលមានដាក់បញ្ចូលក្នុងកម្រង អត្ថបទនេះផងដែរបង្ហាញថា សព្វថ្ងៃនេះ អគរ សម្រេចបាននូវជោគជ័យគួរជាទីមោទនៈ។ ទោះបីជាយ៉ាង ណាក់ដោយនៅមានវិស័យមួយចំនួនជាសកម្មភាពដែលត្រូវបន្តអនុវត្តជាប្រចាំ និងមួយចំនួនទៀតនៅមិន ទាន់សម្រេចបាននៅឡើយ។ នេះគឺជាភាពចាំបាច់តម្រូវឲ្យអគរ បន្តកសាងនិងអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់សម្រាប់ រយៈពេល៥ឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨បន្តទៀត។

ឯកសារស្ដីពីយុទ្ធសាស្ត្រនិងកម្មវិធីការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មរដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា ២០១៤-២០១៨គឺជាកម្រង់ឯកសារទី៤ដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយនិងរៀបចំដោយ អគរ។ អត្ថបទនេះនឹងផ្ដល់ ជូនអ្នកអានន្ទូវព័ត៌មានស្ដីពីគោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ វិស័យជាអាទិភាពនិងផែនការសកម្មភាពនានាដែល បានកំណត់ឡើងស្របតាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលយុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរបស់ក្រសួង សេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុនិងឧត្តមានុវត្តន៍ជាអន្តរជាតិព្រមទាំងពិចារណាលើកត្តាផ្សេងទៀតដែលមានផលប៉ះ ពាល់រួមមានការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាទៅក្នុងអាស៊ាននិងពិភពលោកកាតព្វកិច្ចរបស់កម្ពុជា នៅក្នុងកម្រិតអន្តរជាតិផ្សេងទៀត (WTO, WCO, ...) ជាដើម។

ឯកសារនេះចែកចេញជាបួនផ្នែកគី **ផ្នែកទី១**- សេចក្តីផ្តើម **ផ្នែកទី២-**ព័ត៌មានទូទៅរួមមាន ទស្សនវិស័យ (Vision) បេសកកម្ម (Mission) តម្លៃជាមូលដ្ឋាន (Core Value) គោលការណ៍មគ្គុទេសក៍ (GuidingPrinciple)និង ការវិភាគលើផលប៉ះពាល់នានា (Environmental Scan) **ផ្នែកទី៣** - គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ (Strategic Objectives) ចំនួន៦÷ ១.ការកៀរគរចំណូល ២.អនុលោមភាពនិងការអនុវត្តច្បាប់ ៣.កិច្ចសម្រួល ពាណិជ្ជកម្ម ៤.ទំនើបកម្មនិងស្វ័យប្រវត្តិកម្មនីតិវិធីគយ ៥.អភិបាលកិច្ចនិងការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស និង ៦.ការគ្រប់គ្រងការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ និង**ផ្នែកទី៤** - អន្តរប្បញ្ញត្តិនិងឧបសម្ព័ន្ធដែលមាន តារាងសង្ខេបនៃផែនការសកម្មភាពតាមគោលដៅការងារនិងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រនីមួយៗ ដោយមាន បង្ហាញនូវពេលវេលា (Timeframe) ស្ងួចនាករវាយតម្លៃលទ្ធផល (Performance Indicator) និងអ្នក តាមដានឃ្លាំមើលការអនុវត្ត។

ន្លែងក្នុក ÷ ខ្ញុំនឹងរបស់តាំទិសាវិស័

១.ឧស្សឧទិស័យ

អគរ មានទស្សនវិស័យក្នុងការអភិវឌ្ឍខ្លួនឲ្យក្លាយជារដ្ឋបាលគយទំនើបមួយស្របតាមបមាណីយនិង ឧត្តមានុវត្តន៍ជាអន្តរជាតិ ដោយមានការទទួលស្គាល់ពីថ្នាក់ជាតិនិងអន្តរជាតិលើប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់ គ្រងរដ្ឋបាលនិងកិច្ចប្រតិបត្តិការ ព្រមទាំងជាស្ថាប័នផ្តល់សេវាយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពដល់សហគមន៍ធុរកិច្ច និងភាគីពាក់ព័ន្ធ។

២.មេសភគម្

បេសកកម្មរបស់ អគរ គឺ ដើម្បីជួយពន្លឿននិងសម្រលដល់ការធ្វើធុរកិច្ចស្របច្បាប់ និងដំណើរ ឆ្លងកាត់របស់អ្នកទេសចរណ៍ ការប្រមូលនិងបង្កើនចំណូលថវិកាជាតិ ការធានាឲ្យមានការប្រកួតប្រជែង សេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយសមធមិ ការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងទូវសុវត្ថិភាពសង្គមនិងសន្តិសុខជាតិ និងការធ្វើឲ្យមាននិរន្តភាពនៃការអភិវឌ្ឍ និងសម្រេចបានតាមគោលដៅកំណើនសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជា។ ក្នុងន័យនេះ គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រនិងផែនការសកម្មភាពត្រូវបង្កើតឡើងដើម្បីធ្វើឲ្យបេសកកម្មនេះទទួលបាន ជោគជ័យ។

៣.តម្លៃខាមួលឆ្នាំន

ដើម្បីសម្រេចបាននូវទស្សនវិស័យខាងលើ អគរ បានតម្រូវឲ្យមន្ត្រីទាំងអស់អនុវត្តខ្ចាប់ខ្លួនតាម ក្រមសីលធមិនិងកិរិយាមារយាទរបស់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជាដែលស្របតាមស្តង់ដា WCO។ ក្នុងន័យ នេះ មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជាត្រូវបំពេញភារកិច្ចប្រចាំថ្ងៃរបស់ខ្លួនដោយប្រកាន់ខ្ចាប់នូវតម្លៃជាមូលដ្ឋាន នានាដូចខាងក្រោម÷

- **តម្លាភាព÷**មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជាបំពេញការងារប្រកបដោយភាពស្មោះត្រង់និងការគោរពគ្នា ទៅវិញទៅមក ទាំងក្នុងចំណោមមន្ត្រីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ក្នុងអង្គភាពនិងចំពោះបុគ្គលពាក់ព័ន្ធផ្សេង ទៀត រួមទាំងសហគមន៍ធុរកិច្ចក្នុងក្របខណ្ឌនៃការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។
- **គណនេយ្យភាព÷** មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជាមានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ក្នុងការសម្រេចបានជោគ ជ័យនូវភារកិច្ចដូចមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាននិងតាមការចាត់តាំងរបស់ប្រធានអង្គភាព។
- សុចវិតភាពនិងការគោរពវិន័យ÷ ក្នុងនាមជាអង្គភាពពាក់កណ្ដាលប្រដាប់អាវុធ សុចវិតភាព និង ការគោរពវិន័យឲ្យបានម៉ឺងម៉ាត់គីជាកាតព្វកិច្ចចំបងរបស់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជាដែលក្នុងនោះ រួមមាន សីលធិមលួក្នុងការរស់នៅ និងការបំពេញការងារ ការគោរពឋានានុក្រម ការប្រើ ប្រាស់ឯកសណ្ឋានបានត្រឹមត្រូវ អត្តចរិកស្លួតប្ងួតតែហ្មត់ចត់ ព្រមទាំងអាកប្បកិរិយានិងពាក្យសម្ដី សមរម្យចំពោះអតិថិជននិងសាធារណជន។
- ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ÷ មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជាគ្រប់រូបត្រូវបានឆ្លងកាត់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលច្បាស់លាស់ ទូវជំនាញវិជ្ជាជីវៈទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេសលើបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ជាតិនិងអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធជាធរមាន នានា និងជំនាញបច្ចេកទេសនិងនីតិវិធីគយដែលស្របតាមស្តង់ដាអន្តរជាតិ ដូចជាអនុសញ្ញាក្បូត្វ ដែលបានកែសម្រួល (Revised Kyoto Convention–RKC)របស់អង្គការ WCO ជាដើម។

• **ការងារជាក្រុម÷** អគរ តែងតែគោរពនិងផ្តល់អាទិភាពលើលទ្ធផលរបស់ក្រុមការងារ។ ការសម្រេច នានារបស់ថ្នាក់ដឹកនាំអង្គភាព តែងធ្វើឡើងដោយផ្នែកលើការផ្តល់មតិរបស់ក្រុមមន្ត្រីជំនាញមាន សមត្ថកិច្ច ដែលជាលទ្ធផលនៃកិច្ចពិភាក្សាផ្គាស់ប្តូរយោបល់ និងការអង្កេតស្រាវជ្រាវរួមគ្នា។

៤.គោលភារណ៍មគ្គុខេសភ៍

ទន្ទឹមនឹងការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវតម្លៃជាមូលដ្ឋាន អគរ ក៏គោរពន្ធវគោលការណ៍មគ្គុទេសក៏មួយចំនួន ដូចខាងក្រោម÷

- ការផ្ដល់សេវាសាធារណៈ÷ អគរ បានបង្កើតនូវយន្តការភាពជាដៃគូគយ-ផ្នែកឯកជន អង្គភាព ទំនាក់ទំនងសាធារណៈប្រអប់សំបុត្រសាធារណៈជាដើមដើម្បីផ្ដល់វេទិកាឲ្យផ្នែកឯកជននិងបណ្ដា ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់អាចសំដែងមតិយោបល់ ការរិះគន់ ឬសំណូមពរផ្សេងៗ ទាំងក្នុងរូបភាព មិនបញ្ចេញឈ្មោះ និងក្នុងរូបភាពកិច្ចពិភាក្សារួមគ្នាដោះស្រាយនូវបញ្ហាអសកម្មនានា។
- អនុវត្តន៍ច្បាប់ដោយស្មើភាព÷ បទដ្ឋានគតិយុត្តិរួមមាន ច្បាប់បទប្បញ្ញត្តិឬសេចក្តីណែនាំជាធរមាន នានា ត្រូវបានអនុវត្តប្រកបដោយសង្គតិភាព និងត្រឹមត្រូវចំពោះជនគ្រប់រូប និងគ្រប់ទីកន្លែងនៅ ទូទាំងប្រទេសដោយមិនរើសអើងប្រកាន់ឋានៈឬបក្សពួកឡើយ។
- អនុលោមភាពច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិជាតិ÷ រាល់ការបំពេញភារកិច្ច ការអនុវត្តសិទ្ធិ និងការសម្រេច វិនិច្ឆ័យនានា គឺធ្វើឡើងដោយឈរលើមូលដ្ឋានច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាននានាដ៍រឹងមាំប្រកប ដោយភាពច្បាស់លាស់និងមិនលម្អៀង។
- អនុលោមភាពភាពព្រឹច្ចអន្តរជាតិ÷រាល់បទដ្ឋានគតិយុត្តិជាធរមានរបស់ជាតិត្រូវបានកសាងឡើង ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ ឬកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិនានា ដែលជាភាពព្វកិច្ចរបស់កម្ពុជា ទាំងក្នុងកម្រិតតំបន់និងកម្រិតអន្តរជាតិ ព្រមទាំងស្របតាមឧត្តមានុវត្តន៍អន្តរជាតិផងដែរ។
- វិមជ្ឈការអំណាច÷ អគរ ប្រកាន់យកន្ធូវគោលការណ៍វិមជ្ឈការអំណាចក្នុងការសម្រេចផ្នែកប្រតិបត្តិ ពីថ្នាក់មជ្ឈិមទៅថ្នាក់មូលដ្ឋានតាមអភិក្រមជាជំហានៗស្របនឹងការពង្រឹងសមត្ថភាពបច្ចេកទេស ដល់មន្ត្រីប្រតិបត្តិនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។
- សិទ្ធិធុរជនក្នុងការប្ដីងនុទ្ធរណ៍÷ តាមបញ្ញត្តិច្បាប់ស្ដីពីគយជាធរមាន ផ្នែកឯកជនឬបុគ្គលពាក់ព័ន្ធ មានសិទ្ធិស្នើសុំបំភ្លឺបន្ថែមចំពោះមូលហេតុនៃការសម្រេចរបស់គយ ឬប្ដឹងជំទាស់នឹងការសម្រេចនោះ ទៅស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចថ្នាក់ខ្ពស់ជាងនេះ។
- សហប្រតិបត្តិការអន្តរស្ថាប័ន÷ គឺជាកត្តាគន្លឹះក្នុងការធានានូវប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តកិច្ចសម្ទូល ពាណិជ្ជកម្មនិងការពង្រឹងអនុលោមភាពច្បាប់។ អគរ តែងស្វះស្វែងរកកិច្ចសហការជាមួយស្ថាប័ន មានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ ដូចជា អង្គភាពប្រដាប់អាវុធនានាក្នុងការចូលរួមស្រាវជ្រាវនិងបង្ក្រាបបទ ល្មើសគយជាមួយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្នុងការងារទប់ស្កាត់និងបង្ក្រាបបទល្មើសហិរញ្ញវត្ថុ និង ជាមួយស្ថាប័នឯកទេសផ្សេងទៀតក្នុងការអនុវត្តកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មតាមរយៈការគ្រប់គ្រងហា និភ័យជាដើម។
- សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ÷ជាកត្តាចាំបាច់មួយទៀតដែរក្នុងការធានាប្រសិទ្ធភាពនៃការបង្ការនិង បង្ក្រាបបទល្មើសឆ្លងកាត់ព្រំដែនការបង្កើនដៃគូនិងទំហំពាណិជ្ជកម្មព្រមទាំងការបណ្តុះបណ្តាល

ធនធានមនុស្សក្នុងកម្រិតអន្តរជាតិ។ រហ្វូតមកដល់ពេលនេះ អគរ បានចុះអនុស្សរណៈនៃការ យោគយល់គ្នាជាមួយរដ្ឋបាលគយនៃប្រទេសជិតខាង និងចុះកិច្ចព្រមព្រៀងសហប្រតិបត្តិការជា មួយរដ្ឋបាលគយនៃប្រទេសជាដៃគូផ្សេងទៀត ដូចជា ជប៉ុន ចិន កូរ៉េ ឥណ្ឌាជាដើម។

៥.លន្ធដល់ដែលសម្រេចបានគត្ត១មគនៃការអតុចត្តកម្មចិនីកំណែនម្រច់និចនំនើមកម្មគយ

ទោះបីមានសកម្មភាពការងារមួយចំនួននៅមិនទាន់សម្រេចបាននៅឡើយ ក៏នៅក្នុងការអនុវត្ត កម្មវិធីកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មរបស់ខ្លួន អគរ បានសម្រេចនូវសមិទ្ធផលជាផ្លែផ្កាគួរជាទីមោទនៈជាច្រើន ដែលរួមមានចំណុចសំខាន់មួយចំនួនដូចខាងក្រោម÷

- បានកសាងនិងដាក់ឲ្យអនុវត្តច្បាប់ស្ដីពីគយនិងបទប្បញ្ញត្តិគាំទ្រ ដែលមានអនុលោមភាពជាមួយ ច្បាប់ជាតិ និងមានសង្គតិភាពជាមួយច្បាប់ កិច្ចព្រមព្រៀង និងឧត្ដមានុវត្តន៍អន្តរជាតិ។
- អនុវត្តប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មទិន្នន័យគយ (ASYCUDA) និងកសាងមូលដ្ឋានការប្រើប្រាស់ បច្ចេកវិជ្ជាព័ត៌មានវិទ្យាបានរឹងមាំ។
- ធ្វើសាមញ្ញកម្មនីតិវិធីគយស្របតាមស្ដង់ដាអនុសញ្ញាក្យូត្វដែលបានកែសម្រួល (RKC)រួមទាំងការ បង្កើតនីតិវិធីពិសេសសម្រាប់តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស និងសម្រាប់វិនិយោគិនមានកម្រិតអនុលោម ភាពខ្ពស់បំផុត។
- អនុវត្តពេញលេញន្ទូវការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយតាមកិច្ចព្រមព្រៀង WTO។
- អនុវត្តការគ្រប់គ្រងហានិភ័យដោយប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មនៅតាមការិយាល័យគយសំខាន់ៗ ក្នុងការកំណត់មុខសញ្ញាទំនិញហានិភ័យខ្ពស់ និងជាជំនួយដល់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករក្នុងការផ្តល់ ប្រព្រឹត្តកម្មតាមកម្រិតហានិភ័យ។
- អនុវត្តសវនកម្មក្រោយពេលបញ្ចេញទំនិញពីគយនៅតាមអាជីវកម្មដ្ឋាន ដែលជាយន្តការមួយដ៍ សំខាន់រួមចំណែកក្នុងការពង្រឹង និងលើកកម្ពស់អនុលោមភាពដោយស្ម័គ្រចិត្ត ព្រមទាំងជាយន្តការ គាំទ្រប្រសិទ្ធភាពការអនុវត្តតម្លៃគិតពន្ធគយតាមកិច្ចព្រមព្រៀង WTO និងកិច្ចសម្រុលពាណិជ្ជកម្ម។
- អនុវត្តតូនាទីជាអ្នកឈានមុខគេ ក្នុងការសម្របសម្រួលឲ្យមានកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរស្ថាប័ននៃកិច្ច សម្រួលពាណិជ្ជកម្មតាមរយៈការគ្រប់គ្រងហានិភ័យជាមួយស្ថាប័នឯកទេសដទៃដើម្បីលុបបំបាត់ ការត្រូតជាន់ភារកិច្ចគ្នា និងជំរុញឲ្យមានការត្រូតពិនិត្យតែមួយលើក។
- បង្កើតយន្តការភាពជាដៃគ្លុគយ-ផ្នែកឯកជន ដែលដើរត្វនាទីសំខាន់និងមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការ ដោះស្រាយបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងគយនានាជាមួយធុរជន និងជំរុញឲ្យមានការចូលរួមកាន់តែខ្លាំងពីផ្នែក ឯកជនក្នុងកិច្ចប្រតិបត្តិការគយ។
- អង្គភាពបង្ការនិងបង្ក្រាបបទល្មើសកាន់តែត្រូវបានពង្រឹង ទោះបីជា ជួបប្រទះន្ទូវកង្វះខាតផ្នែក ហិរញ្ញវត្ថុនិងឧបករណ៍ប្រតិបត្តិការក៍ដោយ។
- កសាងបាននូវធនធានមនុស្សក្នុងអង្គភាពដែលមានសក្ដានុពល ក្នុងការឈានឲ្យទាន់ការវិវត្តនៃ WCO។
- មានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការល្អជាមួយរដ្ឋបាលគយប្រទេសដទៃ ទាំងកម្រិតតំបន់និងកម្រិតអន្តរជាតិ ព្រមទាំងជាមួយដៃគួអភិវឌ្ឍន៍នានាជាច្រើន។

បាននិងកំពុងកសាងមូលដ្ឋានរឹងមាំសម្រាប់ការអនុវត្តយន្តការនៃកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម តាម
 ឧត្តមានុវត្តន៍អន្តរជាតិ ដូចជាការត្រៀមអនុវត្តកម្មវិធីប្រតិបត្តិករសេដ្ឋកិច្ចមានការអនុញ្ញាតវិធាន
 បញ្ជាក់ជាមុនលើចំណាត់ថ្នាក់ទំនិញតាមតារាងពន្ធគយ ដើមកំណើតទំនិញ និងតម្លៃគិតពន្ធគយ
 និងការកសាងប្រព័ន្ធបញ្ជាតែមួយជាតិ ប្រព័ន្ធបញ្ជាតែមួយអាស៊ានជាដើម។

៦.ភា៖ទីភាគស្ថានភា៖ឈំ

ទោះបីជាក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងទៅនេះ អគរ សម្រេចបាននូវវឌ្ឍនភាពគួរឲ្យកត់សម្គាល់ លើការងារទំនើបកម្ម និងកែទម្រង់ស្ថាប់នយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏នៅមានបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនដែលបណ្ដាល មកពីកត្ដាខាងក្នុងនិងខាងក្រៅ។ ក្នុងបរិការនេះ អគរ ត្រូវតែខិតខំប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀតដើម្បីជម្នះបាន នូវការប្រឈមទាំងនោះនិងឈានទៅបន្ដពង្រឹងការអនុវត្ដនិងបន្ដការងារកែទម្រង់និងទំនើបកម្ម។ខាងក្រោម នេះ គឺជាការវិភាគដោយសង្ខេបលើស្ថានការណ៍ដែលមានផលប៉ះពាល់ដល់កិច្ចប្រតិបត្ដិការរបស់ អគរ ដោយមានទាំងកត្ដាខាងក្នុង និងកត្ដាខាងក្រៅ។

៦.១. កត្តាខាងក្រៅ

ដូចគ្នានឹងរដ្ឋបាលគយទំនើបភាគច្រើនដទៃទៀតដែរ អគរ ត្រូវប្រឈមនឹងកត្តាសំខាន់ៗពីមជ្ឈដ្ឋាន ខាងក្រៅមួយចំនួន ដែលត្រូវឆ្លើយតបឲ្យទាន់ពេលវេលា ដើម្បីរក្សាបានស្ថេរភាពផ្នែកប្រសិទ្ធភាព និងការ សម្រេចបាននូវបេសកកម្មដូចរៀបរាប់ខាងលើ។ ក្នុងអំឡុងពេលពីរទស្សវត្សចុងក្រោយនេះ ការរីកចម្រើន បច្ចេកទេសព័តិមានវិទ្យា ជាពិសេស ការរីកដុះដាលយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអ៊ីនធើណែត បានជះឥទ្ធិពលខ្លាំងដល់ស្ទើរគ្រប់ដំណើរការនៃបរិយាកាសធុរកិច្ច ព្រមទាំងកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់រដ្ឋាភិបាល រាប់បញ្ចូលទាំង អគរ ផងដែរ។ កិច្ចចម្លងការនៃធុរកិច្ចភាគច្រើនត្រូវបានធ្វើស្វ័យប្រវត្តិកម្ម ដែលធ្វើឲ្យពាណិជ្ជកម្ម តាមមធ្យោបាយអេឡិចត្រូនិកកាន់តែត្រូវបានប្រើប្រាស់ច្រើនឡើង។ រដ្ឋបាលគយត្រូវឈានឲ្យទាន់ការវិវត្ត សភាពការណ៍នេះ ទើបអាចធានាបាននូវការផ្ដល់សេវាកម្មរហ័សទាន់ពេល និងគួរឲ្យទុកចិត្តបាន។

សេចក្តីត្រូវការដែលកើតចេញពីការធ្វើសកលភាវូបណីយកម្ម បានជំរុញឲ្យរដ្ឋបាលគយត្រូវ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនានាក្នុងបរិបទរបបពាណិជ្ជកម្មថ្មី។ ក្នុងបរិបទកម្ពុជា ការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង ពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន ព្រមទាំងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាននិងប្រទេសដទៃផ្សេងទៀត ដូចជា អាស៊ាន-ចិន អាស៊ាន-កូរ៉េ អាស៊ាន-ជប៉ុន អាស៊ាន-ឥណ្ឌា ជាដើម បាននិងកំពុងជះឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំង ដល់កិច្ចប្រតិបត្តិការគយក្នុងតំបន់។ លើសពីនេះទៀត កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីក៍បានបង្កផលប៉ះពាល់ គូរឲ្យកត់សម្គាល់ផងដែរដល់ការប្រមូលចំណូល នៅពេលដែលអត្រាពន្ធគយត្រូវបានកាត់បន្ថយ ឬលុប ចោលទាំងស្រុងលើការធ្វើពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ។

នៅក្នុងក្របខណ្ឌអាស៊ាន អគរ មានកាតព្វកិច្ចអនុវត្តន្វូវកិច្ចព្រមព្រៀងមួយចំនួនដូចជា កិច្ចព្រមព្រៀង អាស៊ានស្ដីពីគយ កិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ានស្ដីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មទំនិញ (ATIGA) កិច្ចព្រមព្រៀងក្របខណ្ឌ អាស៊ានលើទំនិញឆ្លងកាត់ ដែលទាំងអស់នេះគឺជាធាតុផ្សំនៃការអនុវត្តសហគមសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន (AEC)។ ទន្ទឹមនេះ ការសន្យាជាកាតព្វកិច្ចថ្មីៗជាច្រើនដែលពាក់ព័ន្ធនឹង អគរ នឹងលេចចេញឡើងតាមរយៈសមាជិកភាព ទាំងអស់នេះ។ ក្រៅពីសមាជិកភាពរបស់អាស៊ាន កម្ពុជាក៏ជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក អង្គការគយ ពិភពលោក កិច្ចប្រជុំអាស៊ីអ៊ីរ៉ុប និងសហគមសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក។ល។ អគរ មានការពាក់ព័ន្ធច្រើនជាមួយ នឹងគំនិតផ្ដូចផ្ដើមនានានៃសមាជិកភាពទាំងនេះ ហើយដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការអនុវត្ត ជាពិសេស ពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម និងការពង្រឹងសន្តិសុខខ្សែចង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ជាដើម។

ការកើនឡើងនូវខ្យកិដ្ឋកម្មឆ្លងកាត់ព្រំដែន និងការបន្តអត្ថិភាពនៃហានិភ័យសកម្មភាពភេរវកម្មតម្រូវ ឲ្យ អគរ ត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀតលើបញ្ហាផ្សេងៗដូចជា សកម្មភាពលាងសម្អាតប្រាក់ ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម បទល្មើសពាណិជ្ជកម្ម សកម្មភាពឆ្លងកាត់ព្រំដែនខុសច្បាប់នូវគ្រឿងញៀន មនុស្ស និងអាវុធ ជាដើម។ ក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងលើការពង្រឹងសមត្ថភាពបង្ការនិងបង្ក្រាបបទល្មើស ដើម្បីប្រឈម នឹងបញ្ហាខាងលើនេះ អគរ នឹងបន្តការកែលមួប្រព័ន្ធព័ត៌មានសម្ងាត់ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យ សវនកម្មក្រោយ ពេលបញ្ចេញទំនិញពីគយ និងការបង្ក្រាបអំពើរត់គេចពន្ធ។

៦. ២. កត្តាខាងក្នុង

កត្តាខាងក្នុងមួយចំនួនបានជះឥទ្ធិពលលើកិច្ចប្រតិបត្តិការនិងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ អគរ នឹងត្រូវការយក មកពិចារណាក្នុងការរៀបចំផែនការសម្រាប់ពេលអនាគត។

ដោយមានជំនួយបច្ចេកទេសនិងអ្នកជំនាញការមូលនិធិ្សបិយវត្ថុអន្តរជាតិ (IMF) អគរ បានកសាង ច្បាប់ស្តីពីគយនិងបទប្បញ្ញត្តិគាំទ្រជាច្រើនអនុលោមតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញជាច្បាប់គោលរបស់ជាតិតាមបញ្ញត្តិ អនុសញ្ញាឬកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិនានា ដែលជាកាតព្វកិច្ចរបស់កម្ពុជា និងស្របតាមឧត្តមានុវត្តន៍អន្តរជាតិ ផងដែរ។នេះគឺជាកត្តាចំបងដែលជួយជំរុញឲ្យ អគរ បំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិង សង្គតិភាព។

កន្លងមករដ្ឋបាលគយកម្ពុជាត្រូវបានដំឡើងពីទីចាត់ការទៅជា អគរ និងបានអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់ ស៊ីជម្រៅលើផ្នែករចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័ន។ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន អគរ ធានាបានន្ទូវការគ្របដណ្ដប់ផ្នែករចនា សម្ព័ន្ធទាំងផ្នែកឋានានុក្រមនិងស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រ ដែលមានបណ្ដាញប្រតិបត្តិការទូទាំងផ្ទៃប្រទេសប្រកប ដោយប្រសិទ្ធភាព។

ស្ថិតក្នុងយុគសម័យនៃការីកចំរើនផ្នែកពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ អគរ កំពុងអនុវត្តប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្ម ទិន្នន័យគយ (ASYCUDAWORLD) នៅបណ្តាមាត់ច្រកសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលគ្របដណ្តប់ប្រមាណ៩៥% នៃទំហំពាណិជ្ជកម្មសរុប។ការអនុវត្តប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មនេះជំរុញឲ្យ អគរត្រូវពុះពារបន្ថែមទៀតក្នុងការ កែសម្រួលឬពង្រីកមុខងារប្រព័ន្ធអាស៊ីគ្លុដាដូចជាការបង្កើតមុខងារនិវេទនប័ណ្ណ (e-manifest) ការឆ្លងកាត់ គយ ប្រតិបត្តិការទូទាត់សាច់ប្រាក់តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក (e-payment)ជាដើម ដើម្បីឈានទៅអនុវត្ត ប្រព័ន្ធបញ្ជាតែមួយនាពេលអនាគត។

អគរ សម្រេចបាននូវវឌ្ឍនភាពគួរឲ្យកត់សម្គាល់ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មតាមរយៈ ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងការផ្ទៀងផ្ទាត់អនុលោមភាពក្រោយពេលបញ្ចេញទំនិញពីគយ។ រហូតមកដល់ បច្ចុប្បន្ន អគរ បានដាក់ឲ្យអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យដោយស្វ័យប្រវត្តិនិងយន្តការត្រួតពិនិត្យក្រោយ ពេលបញ្ចេញទំនិញពីគយរួមមាន ការផ្ទៀងផ្ទាត់ប្រតិវេទន៍គយនិងឯកសារគាំទ្រនានានៅក្នុងការិយាល័យ គយ (Post Clearance Documentary Verification) និងសវនកម្មក្រោយពេលបញ្ចេញទំនិញពីគយ (Post Clearance Audit)។

ការទប់ស្កាត់និងបង្ក្រាបអំពើរត់ពន្ធនៅតែជួបប្រទះនឹងបញ្ហាប្រឈម។ ទន្ទឹមនឹងការទទួលបាន លទ្ធផលលួប្រសើរជនល្មើសក៏បានព្យាយាមប្រើប្រាស់ន្ទូវមធ្យោបាយ និងល្បិចកលតាមរូបភាពថ្មីប្លែកៗដែល កាន់តែបង្កភាពស្មុគស្មាញថែមទៀតដល់សមត្ថកិច្ចផងដែរ។ ការងារនេះតម្រូវឲ្យ អគរ បន្តពង្រឹងឥតឈប់ ឈរន្ទូវសមត្ថភាពនៃអង្គភាពបង្ការនិងបង្ក្រាបបទល្មើសព្រមទាំងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទាំងក្នុងនិងក្រៅ ប្រទេស។

ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាត្រួតពិនិត្យដោយគ្មានការរំខាន(Non-Intrusive Inspection Technology) ដូចជា ម៉ាស៊ីនស្កែនកុងតីន័រ ម៉ាស៊ីនស្កែនកញ្ចប់ឥវ៉ាន់ ឧបករណ៍វាវរកជាតិវិទ្យុសកម្ម និងអាវុធមហាប្រល័យ ឧបករណ៍ធ្វើតេស្តសារធាតុញៀនជាដើមបានជួយដល់ប្រតិបត្តិការគយដោយផ្តល់នូវការសម្រួលពាណិជ្ជ កម្មតាមរយៈការកាត់បន្ថយពេលវេលានិងចំណាយក្នុងការត្រួតពិនិត្យរូបវន្តលើទំនិញនិងបង្កើនគុណភាព នៃការត្រុតពិនិត្យ។

ការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវអភិបាលកិច្ចនិងសុចរិតភាពជាកត្តាសំខាន់ដើម្បីបង្កន្ធវបរិយាកាសការងារ កាន់តែប្រសើរសម្រាប់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា និងឈានទៅកាត់បន្ថយឬលុបបំបាត់ភាពអសកម្មនានា រួមទាំងអំពើពុករលួយផងដែរ។ ការខិតខំប្រឹងប្រែងកែលមួអភិបាលកិច្ចនិងសុចរិតភាពបន្ថែមទៀតនៅ ក្នុងអង្គភាពគឺជាការងារដែលត្រូវអនុវត្តជាប្រចាំ។

៦. ៣. ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង ចំណុចខ្សោយ កាលានុវត្តភាព និងការគំរាមកំហែង

ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង ចំណុចខ្សោយ កាលានុវត្តភាព និងការគំរាមកំហែង ត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បី
ជាមូលដ្ឋានក្នុងការកសាងឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រនិងកម្មវិធីកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មរដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករ
កម្ពុជាឆ្នាំ២០១៤-២០១៨។ ការវិភាគនេះគឺជាឧបករណ៍កសាងផែនការ ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងការ
កំណត់គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ តាមរយៈការវិភាគលើកត្តាខាងក្នុងនិងកត្តាខាងក្រៅ ដែលជះឥទ្ធិពលដល់
កិច្ចដំណើរការរបស់ស្ថាប័នណាមួយ និងផែនការការងាររបស់ស្ថាប័ននោះ។ ការវិភាគនេះ ត្រូវតែធ្វើឡើងក្នុង
ទម្រង់ខ្លីតែច្បាស់លាស់ ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងនូវចំណុចខ្លាំងនិងចំណុចខ្សោយរបស់ស្ថាប័ន ព្រមទាំងកាលានុវត្តភាព
និងការគម្រាមកំហែង ដែលស្ថាប័នត្រូវប្រឈមមុខដោះស្រាយ។ ព័តិមានទាំងនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់
សម្រាប់ស្ថាប័នមួយ ក្នុងការកសាងផែនការនាពេលអនាគតរបស់ខ្លួន។ សេចក្តីសង្ខេបនៃការវិភាគលើ
ចំណុចខ្លាំង ចំណុចខ្សោយ កាលានុវត្តភាព និងការគំរាមកំហែង ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងជាផ្នែកមួយនៃ
ការកសាងឯកសារជាយុទ្ធសាស្ត្រនេះ មានដូចក្នុងតារាងខាងក្រោម÷

ចំណុចខ្លាំង÷

- បទប្បញ្ញត្តិគយនានាជាធរមាន និងនីតិវិធីគយ អនុលោមតាមស្តង់ដាអន្តរជាតិ
- មានការដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងល្អ និងមានការជួយ ជ្រោមជ្រែងពីរាជរដ្ឋាភិបាល
- 3. មានប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មទិន្នន័យគយ
- 4. មានធនធានមនុស្សគ្រប់គ្រាន់
- 5. មានយន្តការដៃគូគយផ្នែកឯកជន
- 6. មានប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងកម្មវិធីសវនកម្ម ក្រោយការបញ្ចេញទំនិញពីគយ ដែលជាយន្តការ គាំទ្រដល់កិច្ចសម្រុលពាណិជ្ជកម្មនិងអនុលោមភាព
- បានដាក់ឱ្យដំណើរការផែនការយុទ្ធសាស្ត្រកំណែ ទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ
- មានការលើកទឹកចិត្ត និងផ្តល់រង្វាន់មន្ត្រី និង ភ្នាក់ងារ ដើម្បីឈានទៅបង្កើនទូវសុចរិតភាព

ចំណុចខ្សោយ÷

- ខ្វះខាត ការចែករំលែកព័តិមានផ្ទៃក្នុង និងពីខាងក្រៅ
- កម្មវិធីសុច្ចរិតភាពគយមិនទាន់បានអនុវត្តទាំងស្រុង (ការជួបគ្នាផ្ទាល់មុខរវាងមន្ត្រីគយ និងផ្នែកជននៅ តែមានច្រើននៅឡើយ)
- ខ្វះខាតថវិកាសម្រាប់ ឧបករណ៍ និងបរិក្ខារនាវា ប្រដេញ សម្រាប់ប្រឆាំងអំពើរត់ពន្ធ
- ខ្វះបរិក្ខារសុវត្ថិភាពសម្រាប់មន្ត្រី ត្រូតពិនិត្យទំនិញ
   (ទំនិញគ្រោះថ្នាក់)
- កម្មវិធីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈ
   មិនទាន់ត្រូវបានពង្រឹងឲ្យបានលួ
- 6. មិនទាន់មានច្បាប់រដ្ឋាករ
- មិនទាន់មានយន្តការត្រូតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃការងារ របស់បុគ្គលិក

កាលានុវត្តភាព÷

- 1. មានសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន AEC 2015
- 2. សមាជិកអង្គការអន្តរជាតិនានា (WCO, WTO, WIPO, etc.)
- មានលទ្ធភាពចូលជាសមាជិក APEC និងអាចជា ហត្ថលេខីនៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិជាច្រើនទៀត
- មានឆន្ទៈនយោបាយ ក្នុងការគាំទ្រកម្មវិធីកំណែ ទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ
- មានការគាំទ្រពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុចំពោះ ការធ្វើទំនើបកម្មគយ
- មានសន្តិភាពជាតិ និងការលើកកម្ពស់លទ្ធិ
   ប្រជាធិបតេយ្យ (ផ្តល់កាលានុវត្តភាពដល់ អគរ)
   និងមានជំនួយពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

ការគំរាមកំហែង÷

- 1. ផលប៉ះពាល់ចំណូលពីការកាត់បន្ថយពន្ធ
- 2. មូលដ្ឋានពន្ធចង្អៀត
- 3. វិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោកជាញឹកញាប់លើ ពាណិជ្ជកម្ម និងសក្តានុពលចំណូល
- ខ្វះកិច្ចសហប្រត្តិបត្តិការពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធមួយចំនួន
   មានភារកិច្ចត្រឥគ្នាជាមួយភ្នាក់ងារផ្សេងទៀត
- 5. អនុលោមភាពស្ម័គ្រចិត្តមានកម្រិតទាប
- 6. មានការកើនឡើងឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែនមានការចាត់តាំង
- ការកើនឡើងហានិភ័យប្រឆាំងភេវរកម្ម និង សុវត្ថិភាពខ្សែចង្កាក់ផលិតកម្ម

ន្លែគនិ៣ ÷ គោលដៅយុន្ធសា្ទស្គូឆ្លាំ២0១៤-២0១៨

អគរ បានបង្កើតគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន ៦ សម្រាប់រយៈពេល ២០១៤-២០១៨។ គោលដៅ យុទ្ធសាស្ត្រទាំងនេះឆ្លុះបញ្ចាំង និងគាំទ្រដល់គោលនយោបាយជាអាទិភាពនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក៏ដូចជា ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។ គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទាំងនេះមានមូលដ្ឋានពីការវិវត្តបច្ចុប្បន្នរបស់កម្ពុជា កាតព្វកិច្ចនៅក្នុងតំបន់និងអន្តរជាតិ ដែលមានចែងក្នុងក្របខណ្ឌអាស៊ាន WTO និង WCOកិច្ចព្រមព្រៀង ពាណិជ្ជកម្មសេរីនានា។

ផែនការសកម្មភាពលម្អិតត្រូវបានរៀបចំសម្រាប់គាំទ្រដល់គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទាំង ៦ ក្នុងន័យ ធានាឲ្យមានការអនុវត្តតាមគ្រប់ជំហាន និងវិធានការចាំបាច់នានាដើម្បីទទួលបានលទ្ធផលតាមការរំពឹងទុក។

គោលដៅយុន្ធសាស្ត្រនី I : ទីធានភាអេត្សិរគមចំណុល

អគរ នឹងសម្រេចបានតាមផែនការប្រមូលចំណូលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា តាមរយៈការអនុវត្ត យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យមរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។ អគរ មានគោលដៅប្រមូល ចំណូលឲ្យសម្រេចបានន្ទូវកំណើនក្នុងកម្រិត ០,៥% នៃ ផ.ស.ស ជារៀងរាល់ឆ្នាំ។

យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណ្វូលរយៈពេលមធ្យមរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលអនុវត្តដោយ អគរ នឹងផ្តោតលើកត្តាអាទិភាពមួយចំនួនគី (១)ពង្រឹងកិច្ចដំណើរការបំពេញបែបបទបញ្ចេញទំនិញពីគយ (ការត្រុតពិនិត្យនិងការអនុញ្ញាតឲ្យទំនិញចេញ) (២)ពង្រឹងយន្តការឆ្លងកាត់គយ (រាប់បញ្ចូលទាំងការប្រឆាំង អំពើរត់គេចពន្ធ) និង (៣)ធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវយន្តការគាំទ្រនានា។ ផែនការសកម្មភាពកៀរគរចំណូល ប្រចាំឆ្នាំត្រូវបានដាក់ឲ្យអនុវត្ត។ ធាតុផ្សំសំខាន់ៗនៃការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ អគរ ក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ កៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យមរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ មានដូចខាងក្រោម÷

9. ការពង្រឹងកិច្ចដំណើរការបំពេញបែបបទបញ្ចេញទំនិញ្ចពីគយ

អគរ នឹងផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់លើ៣ដំណាក់កាលនៃការបញ្ចេញទំនិញពីគយគឺ (១)ដំណើរ ការបំពេញប្រតិវេទន៍គយ (២)ការកំណត់និងបែងចែកហានិភ័យ និង (៣)សវនកម្មក្រោយពេលបញ្ចេញ ទំនិញពីគយ។

9.9. ការបំពេញប្រតិវេទន៍គយ (ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងឯកសារនាំចេញ-នាំចូល) (ក)ការពង្រឹងនីតិវិធីគ្រប់គ្រងនិវេទនប័ណ្ណ និងប្រតិវេទន៍

អគរ នឹងចាត់វិធានការក្នុងការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងន្ទូវដំណើរការបញ្ចេញទំនិញពីគយ រាប់បញ្ចូល ទាំងការទទួលព័ត៌មានមុនពេលទំនិញមកដល់ការកែលមួការគ្រប់គ្រងនិវេទនប័ណ្ណ តាមរយៈប្រព័ន្ធស្វ័យ ប្រវត្តិកម្ម និងការពង្រឹងការកត់សម្គាល់ឯកសារក្លែងក្លាយ។

វិធានការរយៈពេលខ្លី÷

- បង្កើតឲ្យមានតម្រូវការអប្បបរមាសម្រាប់វិក្កយបត្រពាណិជ្ជកម្ម
- ពង្រឹងប្រព័ន្ធ ASYCUDA World តាមរយៈការភ្ជាប់ទៅកាន់ប្រព័ន្ធរបស់សហគមន៍កំពង់ផែ
- ធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវប្រសិទ្ធភាព នៃការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ដើម្បីធានាសង្គតិភាព និងភាពស៊ីគ្នា
   រវាងនិវេទនប័ណ្ណ និងប្រតិវេទន៍គយ។

- ចាប់ផ្តើមកិច្ចពិភាក្សារវាង អគរ និង កាំសាប ដើម្បីកសាងសេចក្តីព្រាងអនុស្សរណៈនៃការយោគ
   យល់គ្នាស្តីពី នីតិវិធីគ្រប់គ្រង និងការផ្តល់ឯកសារដឹកជញ្ជូន (ទិន្នន័យស្តីពីទំនិញ) ឲ្យបាន
   ទាន់ពេលវេលា។
- ធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងជើងសាគយ (រួមមានការចេញអាជ្ញាប័ណ្ណ ការកំណត់លក្ខណៈសម្បត្តិ) និងយន្តការគ្រប់គ្រងជើងសាគយ ជាដើម។ ទន្ទឹមនេះ អគរ នឹងចេញ សេចក្តីព្រមាននិងការដាក់ពិន័យឲ្យបានទៀងទាត់ ចំពោះជើងសាគយដែលមិនមានគុណវុឌ្ឍិ គ្រប់គ្រាន់ជាជើងសាគយ។

វិធានការរយៈពេលមធ្យម÷

- កសាង និងដាក់ឲ្យអនុវត្តនូវនីតិវិធីបញ្ចេញទំនិញពីគយ មុនពេលទំនិញមកដល់
- ដាក់ឲ្យអនុវត្តនូវម៉ូឌុលឆ្លងកាត់ របស់ប្រព័ន្ធ ASYCUDA World និង
- កសាងនិងអនុវត្តអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នារវាង អគរ និងកាំសាប ស្ដីពីសហប្រតិបត្តិការ និងការផ្ដល់លិខិតដឹកជញ្ជូនឲ្យបានទាន់ពេលវេលា។

(ខ) ពង្រឹងការផ្ទៀងផ្ទាត់តម្លៃគិតពន្ធគយ

កន្លងមក អគរ បានអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកស្ដីពីការកំណត់តម្លៃ គិតពន្ធគយដោយផ្នែកលើវិធីសាស្ត្រតម្លៃចម្លងការ។ ប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ (Customs Valuation Supporting System - CVSS) ត្រូវបានដាក់ឲ្យអនុវត្តសម្រាប់ផ្ទៀងផ្ទាត់អនុលោមភាពនៃ ការប្រកាសតម្លៃគិតពន្ធគយរបស់អ្នកនាំចូល។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៍ដោយការផ្ទៀងផ្ទាត់តម្លៃគិតពន្ធគយ បានជួបបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួននៅឡើយដូចជាភាពនៅមានកម្រិតនៃការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មនៃប្រព័ន្ធទិន្នន័យ តម្លៃចម្លងការកង្វះខាតប្រភពព័ត៌មានគួរឲ្យទុកចិត្តបានពាក់ព័ន្ធនឹងតម្លៃទំនិញនៅប្រទេសនាំចេញ និងភាព នៅមានកម្រិតនៃអនុលោមភាពធុរជនជាដើម។ដើម្បីធានាបាននូវអនុលោមភាពពេញលេញតាមកិច្ចព្រមព្រៀង អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកនិងឧត្តមានុវត្តន៍ជាអន្តរជាតិ អគរ ត្រូវអនុវត្តដូចខាងក្រោម÷

- បន្តកែលមួប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់ការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ (CVSS) តាមរយៈការជំរុញប្រសិទ្ធភាពនៃ ការគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ និងការស្វែងរកប្រភពទិន្នន័យដែលអាចទុកចិត្តពីក្រៅប្រទេស។
- ពិនិត្យលទ្ធភាពតភ្ជាប់តាមមធ្យោបាយអេឡិចត្រនិចរវាងប្រព័ន្ធ CVSS ជាមួយប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិ កម្មផ្សេងទៀតដូចជាប្រព័ន្ធអាស៊ីគ្លុដានិងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យជាដើម។
- បន្តពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពអង្គភាពគ្រប់គ្រងតម្លៃចម្លងការនៃទំនិញនាំចូលតាមរយៈការធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម ប្រព័ន្ធទិន្នន័យតម្លៃគិតពន្ធគយ ស្របតាមតម្លៃទិញលក់ពិតឲ្យបានទៀងទាត់រាល់ដំណាច់ត្រីមាស តាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។
- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃវិមជ្ឈការការងារផ្ទៀងផ្ទាត់តម្លៃគិតពន្ធគយដោយពិចារណាធ្វើមជ្ឈការការងារ ផ្ទៀងផ្ទាត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ចំពោះមុខទំនិញមានវេទយិតភាពខ្ពស់លើចំណូលពន្ធអាករគយមួយ ចំនួនមកទីចាត់ការកណ្ដាលវិញទន្ទឹមគ្នានឹងការពង្រីកវិមជ្ឈការការងារផ្ទៀងផ្ទាត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ចំពោះទំនិញដែលមិនមានវេទយិតភាពលើចំណូលពន្ធអាករគយបន្ថែមទៀតទៅអង្គភាពគយនិង រដ្ឋាករមូលដ្ឋាន។

- ពង្រឹងចំណេះដឹងនិងជំនាញផ្នែកកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយដល់មន្ត្រីគយ និងមន្ត្រីគយឯកទេស ផ្នែកកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ តាមរយៈវគ្គបណ្តុះបណ្តាល សិក្ខាសាលា ការផ្សព្វផ្សាយន្ទូវការវិវត្តថ្មីៗពី អង្គការគយពិភពលោកនិងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងតាមរយៈការឧបត្ថម្ភពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ។
- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តវិធានបញ្ជាក់ជាមុនស្តីពីតម្លៃគិតពន្ធគយ។
- បង្កើនការយល់ដឹងរបស់ផ្នែកឯកជនលើបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ វិធាន បញ្ជាក់ជាមុន។ល។ តាមរយៈការបោះពុម្ពផ្សាយគេហទំព័រនិងសិក្ខាសាលានានាជាដើម។

១.២. ការពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យនិងព័តិមានសម្ងាត់គយ

អគរ សម្រេចបាននូវវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់នៃការអនុវត្តនីតិវិធីបញ្ចេញទំនិញពីគយផ្នែកលើ កម្រិតហានិភ័យតាមរយៈការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យរួមមាន ការដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រព័ន្ធភាពជឿ ជាក់លើធុរជន (TCMS) ប្រព័ន្ធទិន្នន័យគ្រប់គ្រងហានិភ័យគយ (CRMDS) និងការពង្រឹងសមត្ថភាពការ វិភាគព័តិមានគយ។ ការអភិវឌ្ឍន៍ទាំងនេះជួយ អគរ កាត់បន្ថយការត្រួតពិនិត្យរូបវន្តលើទំនិញនិងបង្កើន ប្រសិទ្ធភាពដោយផ្នែកលើស្ងួចនាករហានិភ័យនិងកញ្ចប់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យជ្រើសរើសហានិភ័យ។ អង្គភាព គ្រប់គ្រងហានិភ័យមាននៅ អគរ និងសាខាគយនិងរដ្ឋាករសំខាន់ៗជាច្រើន ក៍ប៉ុន្តែប្រសិទ្ធភាពនៃការត្រួត ពិនិត្យរូបវន្តលើទំនិញនៅមានកម្រិតនៅឡើយ។ ដូច្នេះ តម្រូវឱ្យមានការសិក្សាបន្ថែមទៀតលើប្រសិទ្ធភាពនៃ ប្រព័ន្ធនេះ។ ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធវិភាគព័តិមាននិងការពង្រឹងមុខងារវិភាគព័តិមាន គឺជាការចាំបាច់ចំពោះមុខ។

ការផ្តួចផ្តើមដ៍ជាក់លាក់នេះ មានបរិយាយលម្អិតនៅគោលដៅយុទ្ធសាស្រ្តទី២ (អនុលោមភាព និងការអនុវត្តច្បាប់)។

១៣..ការពង្រឹងនិងពង្រីកយន្តការសវនកម្មក្រោយពេលបញ្ចេញទំនិញពីគយ

សវនកម្មក្រោយការបញ្ចេញទំនិញពីគយ គឺជាយន្តការអនុលោមភាពគយដ៍សំខាន់មួយ របស់ អង្គការពាណិជ្ជម្មពិភពលោកដែលត្រូវអនុវត្តទន្ទឹមគ្នានឹងនីតិវិធីកំណត់តំលៃគិតពន្ធគយដើម្បីជួយជំរុញ ពាណិជ្ជកម្មឈរលើអនុលោមភាពដោយស្ម័គ្រចិត្តនិងចូលរួមចំណែកសម្រួលពាណិជ្ជកម្មតាមរយៈការ កាត់បន្ថយពេលវេលានៅពេលបញ្ចេញទំនិញនាំចញនាំចូលពីគយ។

យន្តការសវនកម្មក្រោយពេលបញ្ចេញទំនិញពីគយត្រូវបានអភិវឌ្ឍជាច្រើនឆ្នាំកន្លងមកហើយនិង បានដាក់ឱ្យអនុវត្តនៅតាមអាជីវកម្មដ្ឋានក្នុងលក្ខណៈចង្អៀតនៅឡើយ។ ការអនុវត្តយន្តការនេះ បានជូប បញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនដូចជា កង្វះខាតការរក្សាទុកឯកសារ បុគ្គលិកមិនទាន់មានសមត្ថភាព រៀបចំឯកសារ ឱ្យបានត្រឹមត្រូវនិងការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារនៅមានកម្រិត។

ការផ្តុំចផ្តើមដ៏ជាក់ល៉ាក់នេះនឹងមានលម្អិតនៅគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី២ (អនុលោមភាពនិងការ អនុវត្តច្បាប់)។

២.ការពង្រឹងវិធានការបង្ការនិងបង្ក្រាបអំពើរត់គេចពន្ធ

អំពើរត់គេចពន្ធបាននិងកំពុងជះឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានដល់ពាណិជ្ជកម្មស្របច្បាប់ផលិតផលក្នុងស្រុក និងចំណូលថវិកាជាតិ។ លទ្ធផលវិជ្ជមានគួរឲ្យកត់សម្គាល់មួយចំនួននៃការបង្ក្រាបអំពើរត់គេចពន្ធរបស់ អគរ គឺការថយចុះនូវអំពើរត់គេចពន្ធលើមុខទំនិញយានយន្ត បារី និងផលិតផលគេលសិលា។ ទោះជាយ៉ាង ណាក់ដោយការអនុវត្តវិធានការទប់ស្កាត់និងបង្ក្រាបបទល្មើសជួបប្រទះនូវឧបសគ្គជាច្រើននៅឡើយដូចជា អំពើរត់គេចពន្ធដែលមានបណ្តាញរឹងមាំអាចនៅមានខ្លះនៅឡើយកង្វះខាតឧបករណ៍ចុះល្បាតនិងបង្ក្រាប ការព្យាយាមបំបែកការដឹកជញ្ជូនជាការនាំចូលតាមរូបភាពតូចមិនផ្លូវការតាមបណ្តោយព្រំដែនអំពើរត់គេច ពន្ធលើផ្នែសមុទ្រធ្វើឲ្យមានការលំបាកក្នុងការបង្ក្រាប ព្រមទាំង ប្រសិទ្ធភាពនៃការចែករំលែកព័ត៌មានរវាង ស្ថាប់នមានសមត្ថកិច្ចនានានៅមានកម្រិតជាដើម។

គោលសដៅយុទ្ធសាស្ត្រ និងគំនិតផ្ដូចផ្ដើមនានា សម្រាប់ពង្រឹងការបង្ការនិងបង្ក្រាបបទល្មើស មាន រៀបរាប់នៅក្នុងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី២ (អនុលោមភាពនិងការអនុវត្តច្បាប់)។

៣.វិធានការគាំទ្រដើម្បីជួយដល់យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណ្វូលរយៈពេលមធ្យម

វិធានការគាំទ្រនេះរួមមានគំនិតផ្ដួចផ្ដើមមួយចំនួនដែលត្រូវរាប់បញ្ចូលនៅក្នុងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ ផ្សេងទៀត ដូចជា ការកែលមួនិងពង្រីកការគ្របដណ្ដប់របស់ប្រព័ន្ធ ASYCUDA World ដែលមានចែង ក្នុងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៤ ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធបញ្ជាវិតមួយជាតិនិងយន្តការសហប្រតិបត្តិការជាមួយផ្នែក ឯកជន ដែលមានចែងក្នុងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៣ និងការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សនិងសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ដែលមានចែងក្នុងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៥ ។

៤វិធានការប្រមូលចំណូលផ្សេងទៀតក្នុងក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យម២០១៤-២០១៨ របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

៤.១.ការប៉ាន់ស្មានផលប៉ះពាល់ចំណ្វូលពីការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ានឆ្នាំ ២០១៥ និង ពាណិជ្ជកម្មសេរីដទៃទៀត

ក្នុងយុគសម័យសកលភាវូបនីយកម្មពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ប្រទេសភាគច្រើននៅលើពិភពលោក រាប់ទាំងប្រទេសកម្ពុជាផងដែរនោះ បាននិងកំពុងអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី ដើម្បីពង្រឹងភាព អាចប្រកួតប្រជែង និងបង្កើនការទាំចេញរបស់ខ្លួន ដើម្បីទទួលបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច។ ទោះជា យ៉ាងនេះក៏ដោយការអនុវត្តពាណិជ្ជកម្មសេរីមិនសុទ្ធតែទទួលបានជ័យជំនះគ្រប់ប្រទេសនោះទេ។ ប្រសិនបើ កំណើនការទាំចេញមិនសមមាត្រទៅនឹងកំណើននៃការនាំចូលទេនោះ ជញ្ជីងពាណិជ្ជកម្មនឹង មានឱនភាពហើយឈានទៅមានបញ្ហាដល់គណនីចរន្តនិងសុខុមាលភាពសេដ្ឋកិច្ច។ ការបាត់បង់ចំណូល ពីពន្ធអាករពាណិជ្ជកម្ម ជាធម្មតា គឺត្រូវទូទាត់ដោយការបង្កើនសកម្មភាពធុរកិច្ច និងបង្កើនការប្រមូលពន្ធ អាករក្នុងស្រុក។

ដើម្បីដោះស្រាយការប្រឈមខាងលើនេះ អគរ នឹងពិនិត្យសារឡើងវិញជាប្រចាំរៀងរាល់ត្រីមាស លើការបាត់បង់ចំណូលគយពីការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង ATIGA និងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី ASEAN ជាមួយប្រទេសដទៃទៀត និងលើកជាវិធានការសមស្រប។

អគរ នឹងចូលរួមក្នុងការពិភាក្សាជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីរៀបចំស្នើវិធានការដើម្បី បង្កើនពន្ធនិងអាករលើផលិតផលមួយចំនួន ដើម្បីប៉ះប៉ូវដល់ចំណូលដែលបានបាត់បង់នោះ។

៤. ២. ការកសាងនិងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីរដ្ឋាករ

ការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធអាករពិសេសនាពេលបច្ចុប្បន្ន ជាពិសេស ការកសាងច្បាប់ស្ដីពីរដ្ឋាករនិងបទ ប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនានា គឺជាការចាំបាច់ និងស្របតាមការអនុវត្តល្អជាអន្តរជាតិ។ អនុលោមតាមច្បាប់នេះ ផលិតកម្មនិងការចែកចាយទំនិញជាប់អាករពិសេសនឹងត្រូវគ្រប់គ្រងដោយមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច ហើយការ គិតពន្ធតាមឯកតា (Specific Duty)នឹងត្រូវចាប់ផ្ដើមអនុវត្តលើទំនិញមានវេទយិតភាពមួយចំនួនផងដែរ។ សេចក្ដីព្រាងច្បាប់ស្ដីពីរដ្ឋាករនិងបទប្បញ្ញត្តិ៍គាំទ្រមួយចំនួនបានកសាងរួចហើយ។ ជំហានបន្ទាប់ អគរ នឹង សហការជាមួយលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សានីតិកម្មនៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីធ្វើការសិក្សាបន្ថែម ទៀតលើបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗពាក់ព័ន្ធនឹងអាករពិសេសក្នុងគោលបំណងរៀបចំកសាងច្បាប់រដ្ឋាករមួយដែលលួ។

គោលដៅយុន្ធសារុស្តន៍ II : អនុលោមភាពនិទភាអនុចត្តច្បាច់

ដើម្បីសម្រេចឲ្យបានអនុលោមភាពតាមតម្រូវការការងារគយ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការប្រកាន់ យកវិធានការសម្រួលនិងលើកទឹកចិត្តអនុលោមភាព ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពការបង្ក្រាបអំពើរត់គេចពន្ធ និងសកម្មភាពខុសច្បាប់ឆ្លងកាត់ព្រំដែន គឺជាគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រដែលត្រូវប្រកាន់យក ក្នុងគោលបំណង បន្តពង្រឹងសុវត្ថិភាពសង្គមនិងវឌ្ឍនភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជា។

អគរ ទទួលបាននូវការរីកចម្រើនយ៉ាងធំធេង ក្នុងការពង្រឹងកម្រិតនៃអនុលោមភាពតាមរយៈការ អភិវឌ្ឍបច្ចេកទេសគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងការផ្ទៀងផ្ទាត់អនុលោមភាព ដូចជា សវនកម្មក្រោយការបញ្ចេញ ទំនិញពីគយ តម្លៃគិតពន្ធគយ ការប្រឆាំងអំពើរត់គេចពន្ធជាដើម។ល។ យុទ្ធសាស្ត្រនៃអនុលោមភាពពឹងផ្នែក លើគោលការណ៍គ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងវិធានការនៃការជម្រុញការ អនុវត្តច្បាប់ផ្តល់នូវគម្រោងការសំរាប់ គោលនយោបាយជាក់លាក់ និងគំនិតផ្តួចផ្តើមក្នុងគោលបំណងសម្រេចឲ្យបាននូវអនុលោមភាពក្នុងកម្រិតខ្ពស់។

១. ការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីអនុលោមភាពនិងការជម្រុញការអនុវត្តច្បាប់ដោយរួមបញ្ចូលគោលនយោបាយ គ្រប់គ្រងហានិភ័យ

យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីអនុលោមភាព និងការជម្រុញការអនុវត្តច្បាប់របស់ អគរ នឹងបង្កើតឡើងនូវ ដំណោះស្រាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីពង្រឹងបន្ថែមទៀតនូវកម្រិតនៃអនុលោមភាព។ បន្ថែមលើនេះ ត្រូវរួម បញ្ចូលគ្នានូវវិធានការដើម្បីលើកទឹកចិត្ត និងសម្រួលនូវអនុលោមភាពដោយស្ម័គ្រចិត្ត ព្រមទាំងការផ្តួចផ្តើម ដើម្បីការពារ ទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបសកម្មភាពខុសច្បាប់ និងការមិនគោរពច្បាប់ដោយចេតនា ។

ដូចគ្នានេះដែរ ដើម្បីកែលមួន្ធវប្រសិទ្ធភាពនៃកម្មវិធីអនុលោមភាព និងការជម្រុញការអនុវត្តច្បាប់ និងដើម្បីសម្រេចបានន្ធវតុល្យភាពរវាងការត្រួតពិនិត្យគយនិងកិច្ចសម្រលពាណិជ្ជកម្មនោះ អគរ បានពង្រឹង ន្ធវប្រតិបត្តិការនៃការអនុវត្តច្បាប់របស់ខ្លួន រួមមាន សកម្មភាពប្រឆាំងអំពើរត់គេចពន្ធ សមត្ថភាពផ្នែកព័តិមាន សម្ងាត់ និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ។

អគរ បន្តអភិវឌ្ឍកម្មវិធីហ្វឹកហ្វឺនដោយប្រើប្រាស់នូវប្រភពធនធានរបស់ខ្លួន ដោយមានជំនួយពី ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍និងប្រទេសផ្តល់ជំនួយ ដើម្បីបង្កើននូវសមត្ថភាពនៃការជម្រុញការអនុវត្តច្បាប់របស់រដ្ឋបាល គយ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ អគរ បន្តស្វែងរកម្វុលនិធិសម្រាប់សម្ភារៈបរិក្ខាគ្រប់យ៉ាងដើម្បីធ្វើឲ្យសមត្ថភាពនៃការ ជម្រុញការអនុវត្តច្បាប់កាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ។

កម្មវិធីដើម្បីលើកស្ទួយនូវការយល់ដឹងព័ត៌មានជាសាធារណៈត្រូវតែបន្តដើម្បីបង្កើននូវចំណេះដឹង និងការយល់ដឹងអំពីច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗរួមទាំងច្បាប់ស្តីពីគយ និងដើម្បីលើកទឹកចិត្តឲ្យមានការគាំទ្រ សកម្មភាពនៃការជម្រញូការអនុវត្តច្បាប់។ ជាមួយគ្នានេះ អគរ ក៍នឹងលើកកម្ពស់នូវសុចរិតភាពនិងការគ្រប់គ្រង ផងដែរ។ ការពង្រឹងវិធានការប្រឆាំងអំពើពុករលួយក៍ជាកម្មវត្ថុស្នូលរបស់ អគរ ក្នុងការពង្រឹងនូវយុទ្ធសាស្ត្រ ធ្វើឲ្យមានអនុលោមភាពនិងការអនុវត្តច្បាប់របស់ខ្លួន។

២. ការអភិវឌ្ឍផែនការសកម្មភាពនិងគោលនយោបាយបង្ក្រាបបទល្មើសថ្នាក់ជាតិ

គោលនយោបាយជាតិ និងផែនការសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធ មានគោលបំណងលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព និងវិជ្ជាជីវៈនៃកម្មវិធីប្រឆាំងនឹងការរត់ពន្ធ។ វានឹងគាំទ្រយុទ្ធសាស្ត្រអនុលោមភាពនិងការពង្រឹងការអនុវត្ត ច្បាប់របស់ អគរ និងកំណត់តូនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវ ការគ្រប់គ្រង គណនេយ្យភាព និងគោលការណ៍ ណែនាំសម្រាប់ប្រតិបត្តិការប្រឆាំងនឹងការរត់ពន្ធរបស់ អគរ។ គោលនយោបាយជាតិនិងផែនការសកម្មភាពសម្រាប់ការប្រឆាំងនឹងការរត់ពន្ធ នឹងផ្ដោតលើផ្នែក ដូចខាងក្រោមនេះ

- ការអភិវឌ្ឍផែនការប្រឆាំងនឹងការរត់គេចពន្ធរយៈពេលមធ្យម ដោយមានស្ងួចនាករនៃការអនុវត្ត ការងារនិងពេលវេលាច្បាស់លាស់។ (ពិនិត្យឡើងវិញ និង ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពយុទ្ធសាស្រ្តពង្រឹង ការអនុវត្តច្បាប់ឆ្នាំ២០០៦ របស់ អគរ)
- ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពមន្ត្រីដើម្បីរៀបចំនិងបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅតុលាការ
- ការតាមដានសង្គតិភាពនៃការនាំចូល និងការនាំចេញដែលបានប្រកាស រួមបញ្ចូលទាំងទំនិញឆ្លងកាត់
- ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនៃការត្រួតពិនិត្យលើរថយន្តដែលបាននាំចូល រួមទាំងប៊ិតលតាប័ត្រលើរថយន្ត ដែលទទួលបានការលើកលែងពន្ធ
- ការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋានទិន្នន័យសម្រាប់ការចុះបញ្ជីរថយន្ត
- ការបង្កើតសន្និធិបណ្ដោះអាសន្ននៅតាមបណ្ដោយព្រំដែនដើម្បីកាត់បន្ថយការបង្វែរទំនិញនិងការ រត់ពន្ធ
- ការពិនិត្យឡើងវិញ្សូវសមាជិកភាពនៃគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងស្តីពីការបង្ការនិងបង្ក្រាបនឹងការ រត់ពន្ធ (បទបញ្ហារដ្ឋាភិបាលលេខ ០២ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០១)
- ការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពបញ្ជីទំនិញមានវេទយិតភាព និងធ្វើការវិភាគពីនិន្នាការរត់ពន្ធទំនិញមាន វេទយិតភាព
- ការបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយរដ្ឋបាលគយជិតខាង និងក្នុងតំបន់ក្នុងការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន និងការជួយគ្នាទៅវិញទៅមក និង
- សាកល្បងអនុវត្តប្រព័ន្ធព័ត៌មានសម្ងាត់គយ។

៣.ការពង្រឹងនិងពង្រីកយន្តការសវនកម្មក្រោយពេលបញ្ចេញទំនិញពីគយ (PCA)

យន្តការនេះត្រូវបានរៀបរាប់ត្រស់ៗរួចហើយ ក្នុងចំណុចទី១ខាងលើ។ ការងារនេះមិនត្រឹមតែជា ការពង្រឹងការកៀរគរចំណូលជាតិទេ តែជាយន្តការធ្វើឲ្យមានសមធមិក្នុងសង្គមធុរកិច្ចកម្ពុជា រវាងធុរជន មានអនុលោមភាពខ្ពស់និងធុរជនមានអនុលោមភាពទាប។ ការអនុវត្ត PCA ជំហានដំបូងនៅឆ្នាំ២០១២-២០១៣ បានបង្ហាញពីភាពជោគជ័យ និងជាការចាប់ផ្តើមដ៍ល្អមួយ។ ទិសដៅជាអាទិភាពរួមមាន÷

វិធានការរយៈពេលខ្លី÷

- ពង្រីកចំនួនអង្គភាព PCA ពី ៦ ទៅ ៩ អង្គភាព។
- បន្តផ្សព្វផ្សាយការលើកកំពស់ចំណេះដឹងសាធារណៈ តាមរយៈយន្តការភាពជាដៃគូគយផ្នែកឯកជន សិក្ខាសាលា ការបោះពុម្ពផ្សាយជាកូនសៀវភៅស្ដើងៗ កាសែត ឬស្ថានីយ៍ទូរទស្សន៍។ល។

វិធានការរយៈពេលមធ្យម÷

- បន្តអនុវត្តយន្តការ PCA ឈរលើគោលការណ៍សន្សឹមៗដោយពង្រីកការអនុវត្តពីក្រុមហ៊ុនវិនិយោគ មានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ (រោងចក្រកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់នាំចេញ) រហ្វូតដល់ធុរជននាំចេញ នាំចូលស្វាពរ ។

- អភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យដើម្បីកំណត់មុខសញ្ញាធុរជនមានហានិភ័យខ្ពស់សម្រាប់ជ្រើសរើស ធ្វើ PCA។
- ពង្រឹងការផ្លាស់ប្តូរព័តិមានជាមួយប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងបង្កើតជាប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្ម ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរព័តិមាននូវលទ្ធផល PCA តាមការិយាល័យគយនិងរដ្ឋាករពាក់ព័ន្ធនៃ អគរ។
- បង្កើតយន្តការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ស្តីពីលទ្ធផលសវនកម្ម និងចូលរួមធ្វើ សវនកម្មរួមគ្នារវាងគយនិងពន្ធដារ។
- ធានាទូវឯករាជ្យភាព និងជំនាញវិជ្ជាជីវៈ សម្រាប់មន្ត្រី PCA និងការប្រគល់ភារកិច្ចជាមន្ត្រី PCA ពេញម៉ោង។

៤.ការពង្រឹងប្រព័ន្ធទិន្នន័យគ្រប់គ្រងហានិភ័យគយ (CRMDS)

អគរ បានសម្រេចនូវវឌ្ឍនភាពគួរឲ្យកត់សម្គាល់ក្នុងការអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យ។ ដើម្បី ធានានិរន្តរភាពនិងពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពការងារគ្រប់គ្រងហានិភ័យគយ អគរ នឹងពង្រឹងដំណើរការនៃការប្រព្រឹត្ត ទៅរបស់ប្រព័ន្ធ ដូចជា ការកែសម្រួលជាប្រចាំនូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យជ្រើសរើសហានិភ័យ ដោយផ្នែកលើការ វាយតំលៃលទ្ធផលពីលើកមុន រួមទាំងកត្តាផ្សេងទៀត និងឆ្លុះបញ្ចាំងនូវហានិភ័យនានាដែលប៉ះពាល់ដល់ ការប្រមូលពន្ធ និងតម្រូវការចំបាច់នានារបស់ក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ។

ទិសដៅសំខាន់ៗសម្រាប់រយៈពេលមធ្យមនិងវែងនៃការភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ្អមទាំង ការធ្វើឱ្យប្រសើឡើងនៃប្រព័ន្ធទិន្នន័យគ្រប់គ្រងហានិភ័យគយ (CRMDS) ឲ្យកាន់តែគ្របដណ្ដប់ និងការ តភ្ជាប់ជាមួយប្រព័ន្ធ ASYCUDA World លើមុខងារបំពេញទម្រង់ប្រតិវេទន៍គយ (SAD) និងមុខងារកែ សម្រួលលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យជ្រើសរើសហានិភ័យគយដោយស្វ័យប្រវត្តិ។ CRMDSជាប្រព័ន្ធដំណើរការដោយ Web Based ក៏ប៉ុន្តែដោយមិនទាន់មាន WAN ឬដោយប្រព័ន្ធអ៊ិនធឺណែតមិនទាន់មាននៅតំបន់ខ្លះ ការអនុវត្ត ប្រព័ន្ធ CRMDS បច្ចុប្បន្នជាប្រភេទប្រព័ន្ធមិនតភ្ជាប់ (Stand-alone System)។ ក្នុងន័យនេះ ការិយាល័យ គ្រប់គ្រងហានិភ័យនិងសវនកម្មគយនិងរដ្ឋាករកំពុងសិក្សាពីលទ្ធភាពឲ្យការប្រើប្រាស់ WAN របស់ ASYCUDA World ឬអាចប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអ៊ិនធឺណែត ដើម្បីអនុវត្តឲ្យបានពេញលេញនូវប្រព័ន្ធ CRMDS ជា Web based វិញ។

ទិសដៅរយៈពេលខ្លី÷

- កែសម្រួល និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជាប្រចាំន្វូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យជ្រើសរើសហានិភ័យ
- ពង្រីកប្រព័ន្ធទិន្នន័យហានិភ័យគយដល់ការិយាល័យនៅតាមមាត់ច្រកផ្សេងទៀត
- ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជាប្រចាំន្ទូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យជ្រើសរើសហានិភ័យគយក្រោមប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ភាពជឿជាក់ធុរជន (TCMS)
- ធ្វើវិសោធនកម្មអនុក្រឹត្យលេខ ២០៩អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ ស្ដីពីការដាក់ឲ្យ ប្រើប្រាស់បញ្ជីទំនិញហាមឃាត់និងជាប់កម្រិតកំណត់ដោយកែសម្រលលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ ចំពោះទំនិញដែលស្ថិតនៅក្នុងបញ្ជីទំនិញហាមឃាត់និងជាប់កម្រិតកំណត់។

៥. ការអភិវឌ្ឍប្រកាសអន្តរក្រសួងស្តីពីការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ

ការងារនេះ នឹងសម្រេចបានតាមរយៈការអនុវត្តពេញលេញនៃប្រកាសអន្តរក្រសួងស្ដីពីកិច្ចសម្រួល ពាណិជ្ជកម្មតាមរយៈការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ។ គោលបំណងនៃប្រកាសអន្តរក្រសួងនេះ គឺដើម្បីបង្កើតយន្តការ ផ្លូវការសម្រាប់ការអនុវត្តគោលនយោបាយសម្រួលពាណិជ្ជកម្មតាមរយៈការគ្រប់គ្រងហានិភ័យដោយការ សម្របសម្រួលរវាង អគរ និងក្រសួង និងស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដោយផ្នែកលើអនុក្រឹត្យលេខ ២១ ចុះថ្ងៃទី០១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៦។ អនុក្រឹត្យនេះ បានបញ្ជាក់ពីតូនាទី ការទទួលខុសត្រូវ និងទម្រង់ នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៃក្រសួងនិងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងនោះដើម្បីធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាពនិងការគ្រប់គ្រង និងពិនិត្យទំនិញនាំចូលនិងនាំចេញនៅមាត់ច្រកព្រំដែន។ ការពង្រីកវិសាលភាពនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយ សម្រួលពាណិជ្ជកម្មតាមរយៈការគ្រប់គ្រងហានិភ័យនៅស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ គឺជាការចាំបាច់ក្នុងគោលបំណង រួមចំណែកដល់ការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងហានិភ័យតាមរយៈការគ្រប់គ្រងនិងវាយតម្លៃពាណិជ្ជករនិងទំនិញ។

សកម្មភាពនេះ នឹងគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍបញ្ចរតែមួយជាតិ ដោយបង្កើតយន្តការ និងក្របខ័ណ្ឌ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍវិធីសាស្ត្ររួម សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យដែលនឹងអនុវត្តនៅក្នុងវិសាលភាពនៃបញ្ជរ តែមួយជាតិ។ ក្នុងរយៈពេលខ្លី អគរ បន្តពិនិត្យមើលលទ្ធភាពនៃការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធតភ្ជាប់អេឡិចត្រូនិចសម្រាប់ ការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន ឬការបញ្ជូនបន្តទៅវិញទៅមកនៃលិខិតរវាងអង្គភាពគយនិងរដ្ឋាករ និងស្ថាប័នជំនាញ ផ្សេងទៀត ដែលនេះជាផ្នែកមួយនៃធាតុដ៍សំខាន់នៃប្រព័ន្ធបញ្ជរតែមួយជាតិ។

៦. ការអនុវត្តក្របខណ្ឌស្តង់ដាសុវត្ថិភាពកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់ WCO

(WCO Framework of Standard to Secure and Facilitate Global Trade - WCO SAFE Framework of Standard)

កាលពីឆ្នាំ២០០៦ ក្រោមជំនួយឧបត្ថម្ភផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពីរាជរដ្ឋាភិបាលជប៉ុន ក្រុមជំនាញការ WCO បានមកបំពេញទស្សនកិច្ចសិក្សានៅកម្ពុជា ដើម្បីសិក្សា វិភាគពីគោលនយោបាយនិងកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់ អគរ ពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌស្តង់ដាសុវត្ថិភាពកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់ WCO ព្រមទាំងអនុសាសន៍ មួយចំនួនផងដែរ។ អគរ បានអនុវត្តអនុសាសន៍ទាំងនោះមួយចំនួនរួមមាន ការដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ ស្វ័យប្រវត្តិកម្មគយ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ការបំពាក់បរិក្ខារទំនើបៗសម្រាប់ប្រតិបត្តិការគយ ការអនុវត្ត សវនកម្មគយ និងការដាក់ឲ្យដំណើរការយន្តការភាពជាដៃគូគយ-ផ្នែកឯកជន។ល។

អគរ ត្រូវបន្តយកចិត្តទុកដាក់អនុវត្តន្ធូវកម្មវិធីក្របខ័ណ្ឌស្តង់ដាសុវត្ថិភាពកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់ WCO ដូចខាងក្រោម÷

- អភិវឌ្ឍបណ្តាញព័តិមានសំងាត់គយ។
- កសាងសមត្ថភាពមន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករ ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងបទល្មើសឆ្លងដែន។
- អនុវត្តប្រព័ន្ធបញ្ជាតែមួយជាតិស្របតាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដើម្បីធ្វើ សមាហរណកម្មជាមួយប្រព័ន្ធបញ្ជាតែមួយអាស៊ាន។
- អនុវត្តកម្មវិធីប្រតិបត្តិករសេដ្ឋកិច្ចមានការអនុញ្ញាត (Authorized Economic Operator-AEO)។
- ខិតខំបន្តស្វែងរកជំនួយហិរញ្ញវត្ថុនិងបច្ចេកទេសពីបណ្តាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ សម្រាប់គាំទ្រការអនុវត្ត ស្តង់ដាសុវត្ថិភាពកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់ WCO។

៧. ការពង្រឹងសមត្ថភាពអង្គភាពគយជើងទឹក

អគរ ជាសមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការជាតិសន្តិសុខលំហសមុទ្រ (NCMS)។ មន្ត្រីគយជើងទឹកជា សមាជិក នៃការិយាល័យជូរមុខ នៃគណៈកម្មាធិការជាតិសន្តិសុខលំហសមុទ្រ។ នៅក្រោមក្របខណ្ឌនេះ ទម្រង់និងវិសាលភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនិងការសម្របសម្រួលនិងការងារជំនាញរបស់សមាជិក ត្រូវ បានកំណត់យ៉ាងច្បាល់។ ទោះជាយ៉ាងណា អង្គភាពគយជើងទឹក គឺជាការិយាល័យទើបបង្កើតថ្មី ស្ថិតនៅក្រោម និវាទនាយកដ្ឋានបង្ការនិងបង្ក្រាបបទល្មើស។ ការិយាល័យនេះ មានតួនាទីស៊ើបអង្កេតនិងបង្ក្រាបការរត់ពន្ធ តាមសមុទ្រទូទាំងដែនគយ និងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែនផ្សេង ទៀត។ ការពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យរបស់គយនៅបន្ទាត់ឆ្នេរនិងដែនសមុទ្រដោយសកម្មភាពល្បាតនិងការអនុវត្ត របស់ការិយាល័យ អាចរួមចំណែកជាវិជ្ជមានក្នុងការបង្កើនការប្រមូលនិងកៀរគរចំណូល។

ការិយាល័យនេះកំពុងប្រឈមមុខនឹងឧបសគ្គជាច្រើន÷ (១)កង្វះខាតនាវាសមស្រប ឧបករណ៍ ប្រើប្រាស់ក្នុងប្រតិបត្តិការល្បាត ប្រដេញ និងស្នាក់ចាប់ទុកនៅសមុទ្រ (២) កង្វះជំនាញគយបើកបរនាវា (៣)ព័តិមានមិនគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីវាយតម្លៃនិងកំណត់ការគំរាមកំហែងនៅសមុទ្រ និង (៤)ថវិកាមិនគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ប្រតិបត្តិការ និងការផ្គត់ផ្គង់សម្ភារនិងឧបករណ៍។

នៅក្នុងឧបសគ្គទាំងនេះ អគរ នឹងស្វែងរកថវិកាពីប្រភពផ្សេងៗ ដើម្បីគាំទ្រដល់សកម្មភាពប្រតិបត្តិការ និងការពង្រឹងការអនុវត្តរបស់អង្គភាពគយជើងទឹក ជាពិសេស សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់នាវា សម្ភារបរិក្ខារ និងឧបករណ៍។ អគរ ក៏នឹងស្វែងរកការបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់មន្ត្រីគយជើងទឹកលើជំនាញស៊ើបអង្កេត ការបង្ក្រាបនៃបទល្មើស បច្ចេកទេសឡើងនិងរើរកនៅក្នុងនាវា ស្នាក់ចាប់នាវានៅសមុទ្រ និងការគ្រប់គ្រងនាវានិងឧបករណ៍។

ទិសដៅអាទិភាព:

- រៀបចំការវាយតម្លៃការគំរាមកំហែងដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃលក្ខណៈ ទំហំ ប្រតិបត្តិករ និងផល ប៉ះពាល់នៃការរត់ពន្ធតាមសមុទ្រ ក្នុងគោលបំណងធ្វើការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រនិងផែនការប្រតិបត្តិ រួមទាំងការដាក់ពង្រាយធនធាន
- ការស្វែងរកប្រភពនៃនាវា សម្ភារ និងឧបករណ៍សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងប្រតិបត្តិការរបស់អង្គភាពគយ ជើងទឹក និងសកម្មភាពពង្រឹងអនុវត្តច្បាប់នៅសមុទ្រ
- ការស្វែងរកការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់មូលដ្ឋាននិងមធ្យមក្នុងការស៊ើបអង្កេតនៅសមុទ្រ ស្នាក់ចាប់ នៅសមុទ្រ បច្ចេកទេសឡើង និងរើរកលើនាវា និងការគ្រប់គ្រងនាវា និងឧបករណ៍។

៨.ការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពបច្ចេកវិទ្យាត្រួតពិនិត្យដោយគ្មានការរំខាន (NII)

អគរ សម្រេចបាននូវការរីកចម្រើនគួរឲ្យកត់សម្គាល់ ក្នុងការអនុវត្តនិងប្រើប្រាស់នូវបច្ចេកវិទ្យា ត្រួតពិនិត្យ ដោយគ្មានការរំខាន (NII) ដូចជា ឧបករណ៍ ថត្សបប្រភេទកាំរស្មី X (X-Ray) កាំរស្មីហ្គាមា (Gamma-Ray) និងឧបករណ៍ការពារវិទ្យសកម្មនៅតាមចំនុចត្រួតពិនិត្យរបស់គយសំខាន់ៗ ដូចជា កំពង់ ផែនិងអាកាស យានដ្ឋានអន្តរជាតិជាដើម។ បច្ចេកវិទ្យាត្រួតពិនិត្យដោយគ្មានការរំខានអាច ជួយកាត់ បន្ថយពេលវេលា បំពេញបែបបទយកទំនិញពីគយ និងការត្រួតពិនិត្យរូបវន្តដែលមិនចាំបាច់ ។ អគរ បាន អនុវត្តនូវគម្រោងបំពាក់បច្ចេកវិទ្យា NII បន្ថែមទៀតនៅចំនុចត្រួតពិនិត្យរបស់គយសំខាន់ៗ មួយចំនួន ទន្ទឹមនឹងការរៀបចំ ឲ្យមានកម្មវិធីហ្វឹកហ្វីនដល់មន្ត្រីគយឲ្យចេះប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យានេះប្រកប ដោយ សុវត្ថិភាព និងប្រសិទ្ធភាពវិជ្ជាជីវៈ។

ទន្ទឹមនឹងការដាក់ពង្រាយបច្ចេកវិទ្យា NII អគរ នឹងធ្វើការកែលមួដំណើការគ្រប់គ្រងដើម្បីត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃទូវប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការបច្ចេកវិទ្យាត្រួតពិនិត្យដោយគ្មានការរំខាន (NII) នេះ។ ទម្រង់និងប្រព័ន្ធ របាយការណ៍ស្តីពីស្ថិតិនៃការត្រួតពិនិត្យដោយម៉ាស៊ីនស្កែន និងលទ្ធផលនៃការត្រួតពិនិត្យ ដែលមានរូបភាព ច្បាស់លាស់បញ្ជាក់ពីភាពមិនប្រក្រតីដែលអាចប្រើប្រាស់សម្រាប់ការពារបទល្មើសគយ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នឹងត្រូវធ្វើឡើង ។

៩. ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពស្រាវជ្រាវបទល្មើសគយ

អគរ សម្រចបាននូវលទ្ធផលយ៉ាងធំធេងក្នុងការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពស្រាវជ្រាវ ដូចបានលើក ឡើងក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រនិងកម្មវិធីការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មរដ្ឋបាលគយរបស់ខ្លួន។ ទោះបីមានការ រីកចម្រើនបែបនេះក្តី សមត្ថភាពនិងជំនាញក្នុងការស្រាវជ្រាវបទល្មើសគយ គឺនៅមានកម្រិតនៅឡើយ។ មានការយកចិត្តទុកដាក់តិចត្ចចបំផុតក្នុងការស្រាវជ្រាវសកម្មភាពពីអតីតកាលរបស់អ្នកនាំចូលដែលមានការ សង្ស័យថា បានប្រព្រឹត្តនូវសកម្មភាពខុសច្បាប់ដើម្បីបង្ហាញពីអំពើល្មើសកន្លងមកនិងចាត់វិធានការតាមផ្លូវច្បាប់។

ការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រនៃការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ និងគោលនយោបាយប្រឆាំងអំពើរត់គេចពន្ធ ថ្នាក់ជាតិ និងផែនការសកម្មភាពរួមបញ្ចូលទាំងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពស្រាវជ្រាវបទល្មើសគយ។ កម្មវិធី ស្រាវជ្រាវបទល្មើសគយតូចៗនឹងត្រូវអនុវត្តនៅនាយកដ្ឋានបង្ការនិងបង្ក្រាបបទល្មើសនៃ អគរ ។ ផែនការ សម្រាប់កសាងសមត្ថភាពនឹងត្រូវរៀបចំឡើងរួមមាន ការហ្វឹកហ្វឺន ជំនួយបច្ចេកទេស និងការអភិវឌ្ឍគោល នយោបាយ និងនីតិវិធីផ្សេងៗ ។

90. ការពង្រឹងប្រព័ន្ធនិងសមត្ថភាពស៊ើបអង្កេតព័តិមានសម្ងាត់គយ

នាយកដ្ឋានបង្ការនិងបង្ក្រាបបទល្មើស ដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់និងឈានមុខក្នុងការរៀបចំនិងការ អនុវត្តប្រព័ន្ធព័ត៌មានសម្ងាត់គយដែលជាឧបករណ៍ដ៍សំខាន់សម្រាប់សកម្មភាព ប្រតិបត្តិការពង្រឹងការអនុវត្ត ច្បាប់គយ។ គោលនយោបាយនិងផែនការប្រឆាំងអំពើរត់ពន្ធរបស់ អគរ នឹងរួមបញ្ចូលការបង្កើតប្រព័ន្ធ ព័ត៌មានសម្ងាត់គយដែលមានប្រសិទ្ធិភាព។

ដោយមានជំនួយបច្ចេកទេសមួយចំនួន អគរ បានអនុវត្តគម្រោងដើម្បីរៀបចំនិងបង្កើតប្រព័ន្ធ ព័តិមានសម្ងាត់គយជាតិ។ ផែនការ គឺការសាកល្បងប្រព័ន្ធនេះនៅជំហានទី១ និងបន្ទាប់មកដាក់ឲ្យដំណើរ ការដើម្បីគាំទ្រដល់សកម្មភាពបង្ការនិងបង្ក្រាបបទល្មើសជាដំណាក់កាលបន្ទាប់។

ការិយាល័យគ្រប់គ្រងនិងវិភាគព័ត៌មាន នៃនាយកដ្ឋានបង្ការនិងបង្ក្រាប (អង្គភាពព័ត៌មានសម្ងាត់គយ) បទល្មើសនឹងធ្វើប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធនេះ ហើយមន្ត្រីគយដែលបានចាត់តាំងសម្រាប់ការងារនេះ នឹងបំពេញ ការងារនេះតែមួយប៉ុណ្ណោះ។ ការកសាងសមត្ថភាពនឹងត្រូវបានផ្ដល់ជូនដល់មន្ត្រីទាំងនោះ រួមទាំងការបណ្ដុះ បណ្ដាលជំនួយបច្ចេកទេស និងការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង។ ទំនាក់ទំនងនិងការផ្លាស់ប្ដូរព័ត៌មានសម្ងាត់រវាង អង្គភាពព័ត៌មានសម្ងាត់គយ និងការិយាល័យគយផ្សេងទៀតនៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនេះ នឹងត្រូវធ្វើឡើង នៅលើមូលដ្ឋានផ្ដល់សេចក្ដីជូនដំណឹងព័ត៌មានសម្ងាត់គយ។

បណ្តាញព័តិមានសម្ងាត់គយ នឹងត្រូវបានពង្រឹង រួមទាំងការបង្កើតកម្មវិធីផ្តល់រង្វាន់ដល់អ្នកផ្តល់ ព័តិមានសម្ងាត់ ការបង្កើតទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថាប័នអនុវត្តច្បាប់របស់កម្ពុជាដទៃទៀត ក៍ដូចជាការជាមួយ នឹងស្ថាប័នអនុវត្តច្បាប់នៃបណ្តាប្រទេសនានា។

99. ការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរស្ថាប័ននិងអន្តរជាតិ

កន្លងមក អគរ បានពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ រួមមាន នគរបាលជាតិ កងរាជអាវុធហត្ថ ស្ថាប័នតុលាការ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។ អគរ ក៏បានធ្វើការ សហប្រតិបត្តិការយ៉ាងជិតស្និទជាមួយនឹងបណ្តារដ្ឋបាលគយនានានៅក្នុងតំបន់និងអន្តរជាតិ ដោយទទួល បានលទ្ធផលជាផ្លែផ្កា។

ដោយការគំរាមកំហែងសន្តិសុខនិងសុវត្ថិភាពសង្គម ព្រមទាំង ការប៉ុនប៉ងគេចវេសពីកាតព្វកិច្ចពន្ធ នៅតែជាបញ្ហាប្រឈមនោះ ដែលតម្រូវឲ្យ អគរ មានទិសដៅពង្រឹងបន្ថែមទៀតន្លូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ អន្តរជាតិ ក្នុងបរិបទនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និងពហុភាគីជាមួយរដ្ឋបាលគយ និងអង្គការអន្តរជាតិនានា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការងារគយនិងរដ្ឋាករ ដើម្បីទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទាំងនោះ។

នាយកដ្ឋានបង្ការនិងបង្ក្រាបបទល្មើសនឹងរៀបចំធ្វើការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពស្តីពី ទំនិញមានទំហំពាណិជ្ជកម្មច្រើន តម្លៃខ្ពស់ វេទយិតភាព និងហានិភ័យខ្ពស់ជាមួយរដ្ឋបាលគយផ្សេងទៀត និងស្ថាប័នអនុវត្តច្បាប់នៅថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់តំបន់។ ដើម្បីសម្រេចបានការងារនេះត្រូវមានកិច្ចសហការយ៉ាង ជិតស្និទ្ធជាមួយគយ នគរបាល និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ផងដែរ។

អគរ នឹងបន្តពង្រឹងកិច្ចសហប្រត្តិការអន្តរជាតិស្របតាមគំនិតផ្តួចផ្តើម GMS និងកិច្ចព្រមព្រៀង ឬ អនុស្សរណៈទ្វេភាគីជាមួយរដ្ឋបាលគយផ្សេងទៀតក្នុងតំបន់ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាននិងព័ត៌មានសំងាត់ និងការជួយគ្នាទៅវិញទៅមក។

អគរ នឹងបង្កើតយន្តការនៃការជួយជាផ្លូវការជាមួយកងទ័ពនិងនគរបាល ក្នុងការអនុវត្តច្បាប់និង បទប្បញ្ញត្តិគយ ជាពិសេស លើផលិតផលវេទយិតភាព និងតំបន់ដែលមានបញ្ហា ដើម្បីបង្ហាញថាមាន យុទ្ធនាការ ប្រឆាំងការរត់ពន្ធថ្នាក់ជាតិ ដោយមានការចូលរួមអនុវត្តពីស្ថាប័នអនុវត្តច្បាប់ទាំងអស់ ដែលជា ផ្នែកមួយនៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងសម្របសម្រួល ដោយអនុលោមតាមអនុក្រឹត្យលេខ ២១ ចុះថ្ងៃទី០១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៦។

១២. កម្មវិធីប្រយុទ្ធប្រឆាំងការរំលោភកម្មសិទ្ធិបញ្ញា

អគរ បន្តចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងទប់ស្កាត់បទល្មើសឆ្លងដែននិងការរំលោភកម្មសិទ្ធិបញ្ញា។ ជាក់ស្ដែង អគរ សម្រេចបានទូវស្នាដៃជាច្រើនគួរកត់សំគាល់ ក្នុងនោះរួមមាន ការចូលរួមបង្ក្រាបនិងទប់ស្កាត់ការនាំចូល ទំនិញក្លែងក្លាយនិងទំនិញលួចចម្លងបានជាច្រើនករណី។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្ដី សមត្ថភាពបច្ចេកទេសជំនាញ និង មធ្យោបាយសម្រាប់ប្រើប្រាស់ទប់ស្កាត់របស់អង្គភាពនៅមានកម្រិត ដែលមិនអាចឆ្លើយតបបានតាម តម្រូវការជាក់ស្ដែងនៅឡើយ។

ដើម្បីឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើងទៀត អគរ បន្តពង្រឹងកិច្ចសហការជាមួយស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិនានាក្នុងគោលបំណងស្វែងរកការជួយឧបត្ថម្ភជំនួយបច្ចេកទេស និង ផ្តល់នូវវគ្គបណ្តុះបណ្តាលជំនាញស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃទំនិញពិតនិងទំនិញក្លែងក្លាយដល់មន្ត្រី និង ភ្នាក់ងារគយមូលដ្ឋានក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងបទល្មើសនានាពាក់ព័ន្ធកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅកម្ពុជា។

១៣. ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មអន្តរជាតិ

អគរ សម្រេចបានលទ្ធផលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ពីប្រតិបត្តិការនិងសហប្រតិបត្តិការក្នុងការបង្ក្រាបការរត់ពន្ធ អាវុធ គ្រឿងញៀន វត្ថុបុរាណ ប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិជិតផុតពូជ ឈើ កាក់សំណល់គ្រោះថ្នាក់ និងរូបិយប័ណ្ណ។ ទោះជាយ៉ាងណា សមត្ថភាពបច្ចេកទេសនិងមធ្យោបាយសម្រាប់សកម្មភាពប្រតិបត្តិការទាំងនេះនៅតែមានកម្រិត។

ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនសម្រាប់ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែនទាំងនេះ អគរ មានផែនការកែលមួប្រសិទ្ធភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរស្ថាប័ននិងអន្តរជាតិដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពរបស់ មន្ត្រីគយជាទៀងទាត់ និងដើម្បីស្វែងរកជំនួយពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក៏ដូចជាប្រទេសម្ចាស់ជំនួយក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ សម្ភារនិងឧបករណ៍សម្រាប់សកម្មភាពប្រតិបត្តិការទាំងនេះ។

១៤.ការកសាងសមត្ថភាពមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់គយ

ក្នុងគោលបំណងឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការបច្ចុប្បន្ន អគរ នឹងរៀបចំផែនការដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាព មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់គយតាមរយៈធនធានរបស់ខ្លួន និងជំនួយបច្ចេកទេសពីរដ្ឋបាលគយប្រទេសជិតខាងនិង ក្នុងតំបន់ អង្គការគយពិភពលោក អង្គការអន្តរជាតិផ្សេងទៀត ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍។ល។

គោលដៅយុន្ធសាស្ត្រនី III : គឺចូសម្រួលពាណិទ្ធកម្

ដើម្បីរួមចំណែកដល់ការប្រកួតប្រជែងរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងកិច្ចសម្រុលនិងពង្រឹងកិច្ចប្រតិបត្តិការ ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ អគរ នឹងបន្តនាំមុខក្នុងការអភិវឌ្ឍនិងអនុវត្តវិធានការលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ អន្តរស្ថាប័ន និងសម្របសម្រុលការផ្តល់សេវានៅតាមព្រំដែនតាមបញ្ញត្តិជាធរមាន។

១. ការអភិវឌ្ឍនិងអនុវត្តប្រព័ន្ធបញ្ជូរតែមួយជាតិ

បញ្ចរតែមួយជាតិ គឺជាកន្លែងដែលអនុញ្ញាតឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មនិងដឹកជញ្ជូន ដាក់ នូវព័តិមានឧត្តមានុវត្តន៍និងសំណុំឯកសារនៅចំណុចចូលតែមួយសម្រាប់បំពេញនូវរាល់បទប្បញ្ញត្តិដែលតម្រូវ ពាក់ព័ន្ធនឹងការនាំចេញ នាំចូល និងការឆ្លងកាត់។ សម្រាប់ពតិមានដែលដាក់ស្នើក្នុងទម្រង់អេឡិចត្រនិក តម្រ ទិន្នន័យនឹងត្រូវបានឲ្យដាក់ស្នើតែម្តងប៉ុណ្ណោះ។ គោលដៅសំខាន់បំផុតនៃប្រព័ន្ធបញ្ជរតែមួយ គឺការពង្រឹង ទំនាក់ទំនងរវាំងរដ្ឋាភិបាលនិងរដ្ឋាភិបាល(G2G) រដ្ឋាភិបាលនិងធុរជន(G2B) និងធុរជននិងធុរជន(G2G)។

តាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា អគរ នឹងដឹកនាំគ្រប់គ្រងការអភិវឌ្ឍ ជាម្ចាស់និង កិច្ចប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធ និងជាប្រតិបត្តិករគម្រោងបញ្ជរតែមួយ នៅពេលដែលគម្រោងនេះត្រូវបានដាក់ឲ្យ អនុវត្ត។ គណៈកម្មការដឹកនាំគម្រោងបញ្ជរតែមួយជាតិ ត្រូវបានបង្កើតឡើងនាថ្ងៃទី ២២ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៨ ដឹកនាំដោយ អគរ និងមានស្ថាប័នជំនាញ និងផ្នែកឯកជនពាក់ព័ន្ធជាសមាជិក។ ទន្ទឹមនេះក្រុមផ្ដល់ ប្រឹក្សាបច្ចេកទេសគម្រោងបញ្ជរតែមួយជាតិ និងក្រុមការងារគម្រោងបញ្ជរតែមួយជាតិ ក៍ត្រូវបានបង្កើតឡើង នាថ្ងៃទី១៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១២ ។

វឌ្ឍនភាពសំខាន់ៗដែលសម្រេចបានក្នុងដំណាក់កាលនៃការរៀបចំអនុវត្តគម្រោងរួមមាន÷ (១) លទ្ធផលនៃការសិក្សាផែនការលម្អិតសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធ (Blueprint) ត្រូវបានអភិវឌ្ឍដោយរាប់បញ្ចូល នូវគម្របច្ចកទេសនិងមុខងារប្រព័ន្ធ គម្រុអភិបាលកិច្ចនិងកិច្ចប្រតិបត្តិការ យុទ្ធសាស្ត្រលទ្ធកម្ម និងផែនការ នៃការអនុវត្តគម្រោង ក្រោមគម្រោងជំនួយហិរញ្ញវត្ថុរបស់ធនាគារពិភពលោក (២)លទ្ធផលសិក្សាគម្លាត ផ្នែកច្បាប់សម្រាប់គាំទ្រការអនុវត្តប្រព័ន្ធបញ្ជរតែមួយជាតិ ក្រោមគម្រោងជំនួយ ASEAN Single Window - ASEAN Connectivity through Trade and Investment (ASW-ACTI) ។

អគរ នឹងគ្រប់គ្រងការធ្វើផែនការ ការអភិវឌ្ឍ និងការអនុវត្តបញ្ជរតែមួយជាតិ ស្របតាមគោល នយោបាយនិងទិសដៅរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ជាមួយនឹងការអនុវត្តផែនការដែលបានគ្រោងទុករបស់ សហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ានឆ្នាំ២០១៥ និងបញ្ជរតែមួយអាស៊ាន។

អគរ មានទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រជា ៤ ដំណាក់កាលដូចខាងក្រោម÷

- ដំណាក់កាលរៀបចំ÷ (រយៈពេលប្រាំមួយខែ ឆ្នាំ២០១៥) បង្កើតនូវការងារជាបឋមដើម្បីបង្កើត គម្រោង និងការិយាល័យគ្រប់គ្រងគម្រោង រួមទាំង ការធានាមានមូលនិធិ និងការបង្កើតការិយាល័យ គម្រោងដំបូង)។
- ដំណាក់កាលទី១ ÷ (រយៈពេលដប់ពីរខែ ឆ្នាំ ២០១៥ ២០១៦) រាប់បញ្ចូលទាំងការបង្កើត ការិយាល័យគ្រប់គ្រងគម្រោងពេញលេញ លទ្ធកម្មសម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ការអនុវត្តបឋម និង ការអភិវឌ្ឍ ផែនការលម្អិត។

- ដំណាក់កាលទី ២ ÷ (រយៈពេលដប់ពីរខែ ២០១៦ ២០១៧) បង្កើតហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ្សូបវន្ត ប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យាស្នូលនិងការកសាងប្រព័ន្ធដំណាក់កាលដំបូង ការធ្វើតេស្តនិងដាក់ឲ្យអនុវត្តសាកល្បង ដោយរួមបញ្ចូលទាំងការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទំនាក់ទំនង កម្មវិធីអនុវត្តប្រព័ន្ធអនុវត្ត សាកល្បងបឋមសម្រាប់ស្ថាប័នចំនួន៤ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការចេញលិខិតអនុញ្ញាត វិញ្ញាបនបត្រ អាជ្ញាប័ណ្ណ និងការិយាល័យព្រំដែនចំនួន៣។
- ដំណាក់កាលទី ៣ ÷ (រយៈពេលដប់ពីរខែ ២០១៧ ២០១៨) អភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធពេញលេញ និង ពង្រីកបន្ថែមមុខងារ និងតំបន់ប្រតិបត្តិការ និងកិច្ចប្រតិបត្តិការដំណាក់កាលទី ១ ។

២. ពង្រីកការប្រើប្រាស់កិច្ចប្រតិបត្តិការទម្រង់អេឡិកត្រូនិក

មុខងារទូទាត់តាមមធ្យោបាយអេឡិចត្រនិក (e-Payment) ជាមុខងារសំខាន់មួយទៀតក្នុងចំណោម មុខងារសំខាន់ៗនៃកិច្ចប្រតិបត្តិការពង្រីកបន្ថែមមុខងារប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មទិន្នន័យគយអាស៊ីគូដា ដោយ រាប់បញ្ចូលទាំងការទទួលយកឯកសារភ្ជាប់ក្នុងទម្រង់អេឡិចត្រនិក ដូចជា វិក័យប័ត្រ ឯកសារដឹកជញ្ជូន។ល។ មុខងារនេះនឹងជួយសម្រួលថែមទៀតដល់ប្រតិបត្តិការបំពេញបែបបទបញ្ចេញទំនិញពីគយ ពិសេសការទូទាត់ ប្រាក់ពន្ធនិងអាករក្នុងទម្រង់អេឡិចត្រនិក។ ដើម្បីអនុវត្តមុខងារនេះឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព អគរ មានទិសដៅ សិក្សាពីលទ្ធភាពបច្ចេកទេសទិដ្ឋភាពច្បាប់និងសុវត្ថិភាពនៃការតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធរវាងស្ថាប័នគយជាមួយនឹងស្ថាប័ន ហិរញ្ញវត្ថុ ដូចជា ធនាគារ ឬរតនាគារ នូវរាល់កិច្ចប្រតិបត្តិការទូទាត់ពន្ធនិងអាករគយ ដែលត្រូវបង់លើប្រតិវេទន៍ គយ តាមបញ្ជត្តិច្បាប់ជាធរមាន ដូចមានចែងក្នុងចំណុច ៤.២ នៃកម្មវិធីកំណែទម្រង់ទំនើបកម្មគយនេះ។

៣.ការបង្កើតការតភ្ជាប់រវាងបញ្ហរតែមួយជាតិនិងបញ្ហរតែមួយអាស៊ាន

បញ្ជរតែមួយអាស៊ានគឺជាបរិស្ថានមួយសម្រាប់ធ្វើកិច្ចប្រតិបត្តិការសមាហរណកម្មនិងការតភ្ជាប់ រវាងបញ្ជរតែមួយជាតិនៃប្រទេសជាសមាជិក។

ឯកសារច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់គាំទ្រការអនុវត្តបញ្ជាតែមួយអាស៊ានរួមមាន÷កិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីពីការបង្កើតនិងអនុវត្តបញ្ជាតែមួយអាស៊ានដែលចុះហត្ថលេខាដោយបណ្តារដ្ឋមន្ត្រីសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន នា ថ្ងៃទី០៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៥ ពិធីសារស្តីពីការបង្កើតនិងអនុវត្តបញ្ជាតែមួយអាស៊ាននាថ្ងៃទី២០ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៦ ដែលចុះហត្ថលេខាដោយបណ្តារដ្ឋមន្ត្រីហិរញ្ញវត្ថុ និងអនុស្សរណៈយោគយល់ស្តីពីការអនុវត្តគម្រោងសាកល្បង បញ្ជាតែមួយអាស៊ាននាថ្ងៃទី១៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១ ដែលចុះហត្ថលេខាដោយ អគ្គនាយកគយអាស៊ាន។

ដើម្បីសម្រេចបានតាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក៍ដូចជាទស្សនវិស័យសហគមន៍ សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន ឆ្នាំ២០១៥ អគរ នឹងអភិវឌ្ឍផែនការតភ្ជាប់ទៅបញ្ជរតែមួយអាស៊ានតាមការគ្រោងទុក។

៤.ការពង្រីកយន្តការធុរជនល្អបំផុត និងការអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីប្រតិបត្តិករសេដ្ឋកិច្ចមានការអនុញ្ញាត

យន្តការនេះ បង្កើតឡើងដើម្បីទទួលស្គាល់ធុរជនមានអនុលោមភាពខ្ពស់បំផុត និងផ្តល់ការលើក ទឹកចិត្តជាពិសេសដល់ធុរជនទាំងនេះ តាមរយៈផ្តល់ប្រព្រឹត្តកម្មពិសេស ក្នុងកិច្ចសម្រុលពាណិជ្ជកម្មដើម្បី ជាគម្រុដល់ធុរជនផ្សេងទៀត ក៍ដូចជា ការចូលរួមលើកកម្ពស់សីលធមិសារពើពន្ធក្នុងសង្គមធុរកិច្ចកម្ពុជា ដែលស្របតាមឧត្តមានុវត្តន៍របស់ WCO។ កន្លងមក **អគរ** បានអនុវត្តជាជំហានដំបូងនូវកម្មវិធីប្រតិបត្តិករ សេដ្ឋកិច្ចមានការអនុញ្ញាត ដោយបានផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រសមាជិកក្រុមធុរជនលួបំផុត ជូនធុរជនចំនួន ៨ ក្រុមហ៊ុន។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក់ដោយ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាមានកំណើនទៅមុខឥតឈប់ឈរ ដែលតម្រូវឲ្យពង្រីក វិសាលភាពប្រតិបត្តិករសេដ្ឋកិច្ចមានការអនុញ្ញាតបន្ថែមទៀត។ ក្នុងបរិការណ៍នេះ អគរ មានទិសដៅផ្តល់ វិញ្ញាបនបត្រសមាជិកក្រុមធុរជនល្អបំផុតបន្ថែមទៀត តាមកម្រិតអនុលោមភាព និងពិនិត្យលទ្ធភាពរៀបចំ យន្តការទទួលស្គាល់នេះទៅវិញទៅមក (MRA) ជាមួយប្រទេសក្នុងតំបន់ផងដែរ។

៥. ការគ្រប់គ្រងរបបលើកលែងពន្ធនិងអាករ

របបអនុគ្រោះពន្ធនិង/ឬអាករ គឺជាការនាំចូលនូវទំនិញដែលដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមរបបលើក លែងពន្ធ និងអាករ (របបព្យួរពន្ធ) ទាំងស្រុង ឬជាភាគ និង ក្រោមរបបប្រវេសន៍កាលិក។ ដើម្បីគ្រប់គ្រង នូវរបបអនុគ្រោះនេះ អគរ បានរៀបចំបង្កើតនូវនីតិវិធីសាមញ្ញប្រកបតម្លាភាព ក្នុងគោលបំណងពង្រឹង ប្រសិទ្ធភាពក្នុងការនាំចូល និង ដើម្បីឱ្យមានភាពងាយយល់ដល់សហគមន៍ធុរកិច្ចផងដែរ។

វិធានការអាទិភាព:

- ការរៀបចំអនុវត្តកម្មវិធីគ្រប់គ្រងបញ្ជីមេ (MLDMS) ដើម្បីគ្រប់គ្រងការនាំចូលក្រោមរបបអនុគ្រោះ ឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពដែលអាចជួយបានក្នុង ការកាត់បន្ថយនូវពេលវេលាត្រ្ទតពិនិត្យ ការ គ្រប់គ្រងសន្និធិកាន់តែលួ និង ពង្រឹងការអនុវត្តការងារប្រចាំថ្ងៃរបស់នាយកដ្ឋានរបបគយ និង នាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងតំបន់រួចពន្ធឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងជាងមុន។
- ការបង្កើតនីតិវិធីសាមញ្ញដើម្បីគ្រប់គ្រងការនាំចូលក្រោមរបបលើកលែងពន្ធផ្សេងទៀត ដោយការ ប្រើប្រាស់នូវទំនើបកម្ម ការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងហានិភ័យនិងកម្មវិធីវាយតម្លៃដោយខ្លួនឯង និង បច្ចេកទេសផ្សេងទៀត។
- ការធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវស្ថិតិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងរបបអនុគ្រោះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ តាមរយៈការសម្របសម្រួលការងារជាមួយអង្គភាពគយនិងរដ្ឋាករពាន់ព័ន្ធទាំងអស់ក្នុងការស្វែងរក នូវដំណោះស្រាយ ដែលអាចទទួលយកបានក្នុងការរៀបចំនូវស្ថិតិមួយឱ្យកាន់តែត្រឹមត្រូវជាងមុន ដែលអាចរាយការណ៍បានទាន់ពេលវេលា និង តាមសំណូមពរ។

៦.ការរៀបចំអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មទំនិញរបស់អាស៊ាន ATIGA ឆ្នាំ ២០១៥ និងការចូលរួមកិច្ច ព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី FTA ផ្សេងទៀត

្បាះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមានភារកិច្ចលុបពន្ធនាំចូលលើគ្រប់ផលិតផលទាំងអស់នៅឆ្នាំ២០១៥ ដោយមានភាពទន់ភ្លន់ដល់ឆ្នាំ ២០១៨ ហើយ បានចាប់អនុវត្តកម្មវិធីកាត់បន្ថយអត្រាពន្ធគយតាំងពីឆ្នាំ ២០០៩ និងបានដាក់ចេញនូវកម្មវិធីមួយសម្រាប់ដំណាក់កាលបន្ទាប់រហូតដល់ឆ្នាំ២០១៥ ដូចខាងក្រោម ÷

- ពន្ធនាំចូលយ៉ាងតិច៨០% នៃបន្ទាត់ពន្ធគយសរុបត្រូវស្មើ ឬតិចជាង ៥% ត្រឹមថ្ងៃទី ០១ ខែ មករា ឆ្នាំ២០០៩។
- ពន្ធនាំចូលលើផលិតផល ICT ត្រូវលុបទាំងស្រុងនៅថ្ងៃទី០១ ខែមកវា ឆ្នាំ២០១០។
- ពន្ធនាំចូលលើផលិតផលកសិកម្មមិនទាន់កែច្នៃ នៅក្នុងបញ្ជីទំនិញវេទយិត SL ត្រូវបានកាត់ បន្ថយ ឬលុបមកស្ងន្យ ឬប្រាំភាគរយ (០-៥%) ត្រឹមឆ្នាំ២០១៧។
- ពន្ធនាំចូលលើផលិតផលកសិកម្មមិនទាន់កែច្នៃ នៅក្នុងបញ្ជីទំនិញវេទយិតខ្ពស់ HSLត្រូវអនុវត្ត តាមអត្រា MFN ។
- ពន្ធនាំចូលលើផ្នែកសមាហរណកម្មអាទិភាព (Priority Integration Sector PIS) ត្រូវលុប មក០% នៅឆ្នាំ២០១២។

៧.ការរៀបចំអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី FTA

កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី មានគោលបំណងលើកកំពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចក្នុង តំបន់ និងពិភពលោកតាមរយៈការធ្វើសេរីកម្មពន្ធនាំចូល តាមកម្មវិធីដូចខាងក្រោម÷

- កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មទំនិញសេរីរបស់អាស៊ាន-ចិន ACFTA
- កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មទំនិញសេរីអាស៊ាន-កូរ៉េ AKFTA ភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចទូលំទូលាយរបស់អាស៊ាន-ជប៉ុន AJCEP
- កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មទំនិញសេរីអាស៊ាន-អូស្ត្រាលី-ណូវ៉ៃលហ្សឡង់ AANZFTA
- កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មទំនិញសេរីរបស់អាស៊ាន-ឥណ្ឌា ។

៨. ការត្រៀមអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងស្ដីពីកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មរបស់ WTO

ក៊ិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មរបស់ WCO បានបញ្ចប់ ហើយ ពិធីសារវិសោធនកម្ម ត្រូវបានឯកភាពក្នុងគោលបំណងសម្រួលក្នុងការផ្តល់សច្ចាប័ននិងអនុវត្ត។ កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីកិច្ចសម្រួល ពាំណិជ្ជកម្ម មានគោលបំណងដើម្បីពង្រឹង និងជំរុញឲ្យមានឥម្លាភាពនិងសង្គតិភាពនៃការអនុវត្តនីតិវិធីគយ របស់ប្រទេសសមាជិក WTO នីមួយៗ។ ក្នុងនាមជាប្រទេសសមាជិកនៃ WTO ប្រទេសកម្ពុជាបានបង្ហាញអំពី តម្រូវការចាំបាច់ក្នុងការទទួលយកកិច្ចព្រមព្រៀងស្ដីពីកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម។

ក្នុងនាមជាភាគីនៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្ដីពីកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មនេះ អគរ មានទិសដៅរៀបចំការងារ មួយចំនួនដូចខាងក្រោម÷

- ធ្វើការសិក្សាវិភាគពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននិងតម្រូវការចាំបាច់សម្រាប់ភាគីហត្ថលេខី។
- រៀបចំលិខិតបទដ្ឋានពាក់ព័ន្ធនានារួមមានប្រកាសរបស់កសហវឬអនុក្រឹត្យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីចូលជាភាគី។
- រៀបចំសេចក្តីព្រាងផែនការសកម្មភាពដើម្បីបំពេញកាតព្យកិច្ចជាភាគីហត្ថលេខី។
- ស្នើសុំជំនួយបច្ចេកទេសពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា រួមមានធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី មូលនិធិរូបិយបណ្ណ អន្តរជាតិ ធនាគារពិភពលោកនិងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងទៀតដើម្បីជួយដល់ អគរ ក្នុងការពង្រឹង សមត្ថភាពមន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា។

៩. ការបន្តពង្រឹងយន្តការភាពជាដៃគូគយ-ផ្នែកឯកជន

យន្តការភាពជាដៃគ្វុគយ-ផ្នែកឯកជនត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈបញ្ញត្តិប្រកាសលេខ ៩០៦ សហវ. ប្រក ចុះថ្ងៃទី ០៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩ និង ត្រូវបានប្រកាសជាផ្លូវការនាថ្ងៃទី ២៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១០ ដើម្បី លើកកម្ពស់បរិយាកាសវិនិយោគនិងធុរកិច្ចល្អប្រកបដោយសមធមិសម្រាប់ផ្នែកឯកជនបន្ថែមទៀត និងលើកទឹកចិត្តឲ្យមានការច្ចូលរួមរបស់ផ្នែកឯកជនក្នុងការជំរុញ្ស្វវអនុលោមភាពច្បាប់និងប្រសិទ្ធភាព នៃកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម។

យន្តការភាពជាដៃគូគយ-ផ្នែកឯកជនគឺជាយន្តការសម្របសម្រួលឲ្យមានកិច្ចសហការយោគយល់ គ្នាទៅវិញទៅមកលួ រវាងរដ្ឋបាលគយនិងផ្នែកឯកជនពាក់ព័ន្ធឲ្យអស់លទ្ធភាពជាមុន មុននឹងឈានទៅ ដោះស្រាយកម្រិតអន្តរក្រសួង ឬដាក់ជូនវេទិការាជរដ្ឋាភិបាល-ផ្នែកឯកជន។ នេះគឺជាកត្តាមួយដ៍សំខាន់ ក្នុងការធានានូវប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយនៃកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា។

អគរ មានទិសដៅធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងថែមទៀតក្នុងការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពការអនុវត្តយន្តការភាពជា ដៃគូគយ-ផ្នែកឯកជន ដែលតម្រូវឲ្យមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជិតស្និទ្ធបន្ថែមទៀត ពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីរួមគ្នា ដោះស្រាយឲ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពនូវរាល់បាតុភាពអសកម្មនានា។ ទិសដៅទាំងនេះរួមមាន ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងស្ដីពី តួនាទីរបស់ផ្នែកឯកជនពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម កិច្ចពិគ្រោះ យោបល់ស្ដីពីការពង្រីកកម្មវិធីធុរជនល្អ និងគំនិតផ្ដួចផ្ដើមពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មផ្សេងទៀត រួមមានបញ្ជាវតែមួយជាតិ ជាដើម។ អគរ នឹងរៀបចំកិច្ចប្រជុំជាប្រចាំសម្រាប់ក្រុមការងារពិគ្រោះយោបល់ ពាក់ព័ន្ធនឹងការងារខាងលើនេះ។

90.ការកំណត់ និងការប៉ាន់ប្រមាណនៃរបាំងមិនមែនពន្ធគយចំពោះការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម (របាំងបច្ចេកទេស ពាណិជ្ជកម្ម)និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរ-ភ្នាក់ងារឈានមុខសម្រាប់លុបឬកាត់បន្ថយរបាំងមិនមែនពន្ធគយ

ក្នុងយុគសម័យសកលភាវូបនីយកម្មពាណិជ្ជកម្ម វិធានការមិនមែនពន្ធគឺជាការរឹតត្បិត ឬការដាក់ កម្រិតកំណត់នានានៃលំហ្វូរទំនិញពាណិជ្ជកម្ម។ វិធានការមិនមែនពន្ធចែកចេញជាពីរប្រភេទៈ

- វិធានការបច្ចេកទេសរួមមាន វិធានការអនាម័យ និងភ្វុតតាមអនាម័យ និងបទប្បញ្ញត្តិបច្ចេកទេស ពាក់ព័ន្ធមួយចំនួនទៀត។
- វិធានការមិនមែនបច្ចេកទេសរួមមាន វិធានការហិរញ្ញវត្ថុ វិធានការទប់ទល់នឹងការប្រកួតប្រជែង និងការរិតត្បិតចំពោះការនាំចូល និងចែកចាយ។

អតរ មានតូនាទីឈានមុខក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយអង្គភាពពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីអនុវត្តវិធានការកាត់ បន្ថយនូវរបាំងមិនមែនពន្ធដូចខាងក្រោម ÷

9.ពិនិត្យលទ្ធភាពកែសម្រួលអនុក្រឹត្យលេខ ២០៩ អនក្រ ស្ដីពី ទំនិញហាមឃាត់និងជាប់កម្រិត កំណត់ស្របតាមអនុសាសន៍របស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដោយត្រូវបន្ថយចំនួនបន្ទាត់មុខទំនិញ ដែលជា កម្មវត្ថនៃការហាមឃាត់ឬជាប់កម្រិតកំណត់។

២. ធ្វើសេចក្តីណែនាំនិងនីតិវិធីឱ្យបានងាយស្រួល និងមានឧត្តមានុវត្តភាពក្នុងការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ចំពោះទំនិញនាំចូលដែលមានក្នុងបញ្ជីទំនិញហាមឃាត់និងជាប់កម្រិតកំណត់ ។

៣. ស្នើសុំជំនួយបច្ចេកទេសពីដៃគ្លូអភិវឌ្ឍន៍ដើម្បីកសាងសមត្ថភាពមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធតាមក្រសួងស្ថាប័ន ពាក់ព័ន្ធ។

៤.តម្រូវឲ្យមានការចូលរួមពីផ្នែកឯកជនឱ្យកាន់តែច្រើន និងមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងយន្តការគយផ្នែក ឯកជន ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មាននិងកំណត់ទំហំនៃផលប៉ះពាល់របស់ NTMs ។

៥.រៀបចំឱ្យមានសិក្ខាសាលាថ្នាក់ជាតិដោយមានការជួយជ្រោមជ្រែងពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដើម្បី ពិភាក្សាចេញសេចក្តីណែនាំដើម្បីបញ្ចូលម្វូលដ្ឋានទិន្នន័យចំណាត់ថ្នាក់ NTMs។

99. ការអនុវត្តយន្តការបណ្ដឹងតវ៉ាអនុលោមតាម WTO

មាត្រា ២៤ នៃច្បាប់ស្ដីពីគយបានចែងពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្ដយន្ដការប្ដឹងតវ៉ា និង បានផ្ដល់សិទ្ធិឲ្យ បុគ្គល អ្នកនាំចូល ឬភ្នាក់ងាររបស់ខ្លួន ដែលមិនពេញចិត្ដចំពោះហេតុផល ឬភាពត្រឹមត្រូវនៃការកំណត់ ឡើងវិញនូវចំណាត់ថ្នាក់តាមតារាងដើមកំណើតឬតម្លៃគិតពន្ធគយដែលបានផ្ដល់ជូនក្នុងប្រវេសន៍ អាចជំទាស់ ទៅនឹងការសម្រេចនេះជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅ អគរ ក្នុងរយៈពេលសាមសិប(៣០)ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃដែល ប្រតិវេទករបានទទួលប្រវេសន៍ពីការកំណត់ឡើងវិញនូវចំណាត់ថ្នាក់ តាមតារាងដើមកំណើតឬតម្លៃគិតពន្ធ គយនេះ។ ទន្ទឹមនេះ ច្បាប់នេះក៍ផ្ដល់សិទ្ធិឲ្យបុគ្គលដែលជំទាស់ទៅនឹងការសម្រេចរបស់ អគរ ដូចមានចែង ក្នុងមាត្រា ២៤ នេះ អាចធ្វើការតវ៉ាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅគណៈកម្មាធិការតារាងពន្ធគយបាន។ លើស ពីនេះ អ្នកនាំចេញ ឬអ្នកនាំចូល មានសិទ្ធិធ្វើការតវ៉ាទៅតុលាការមានសមត្ថកិច្ច ជំទាស់នឹងការសម្រេចរបស់ គណៈកម្មាធិការតារាងពន្ធគយ ក្នុងរយៈពេលសាមសិប(៣០)ថ្ងៃគិតពីថ្ងៃបានទទួលនូវសេចក្ដីជូនដំណឹង ពីការសម្រេចនេះ។

គណៈកម្មាធិការតារាងពន្ឋគយបានបង្កើតដោយអនុក្រឹត្យ ប៉ុន្តែមិនទាន់អនុវត្តពេញលេញនៅឡើយ។ ដើម្បីលើកកម្ពស់តម្លាភាពនិងយុត្តិធមិបន្ថែមទៀតក្នុងបរិបទសេដ្ឋកិច្ច អគរ មានទិសដៅអនុវត្ត នូវវិធានការដូចខាងក្រោម÷

- បង្កើតនិងដាក់ឲ្យដំណើរការគណៈកម្មាធិការតារាងពន្ធគយ
- បង្កើតសេចក្តីណែនាំសម្រាប់គោលនយោបាយនិងនីតិវិធីនៃដំណើការបណ្តឹងតវ៉ា។

គោលដៅយុន្ធសារុស្តន៍ IV : នំលើបកម្មតិ១ស្វ័យប្រទត្តិកម្មតិ៍គិទិ៍នីគយ

ការប្រើប្រព័ន្ធបច្ចេកទេសព័ត៌មានវិទ្យាជាការគាំទ្រការអនុវត្តនីតិវិធីគយដ៍មានប្រសិទ្ធភាពនិង តម្លាភាព ស្របតាមស្តង់ដាអន្តរជាតិ ពាក់ព័ន្ធនឹងកាតព្វកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មដែលមានតុល្យភាពនឹង អនុលោមភាព។

រដ្ឋបាលគយទំនើបដែលទទួលស្គាល់ដោយស្ថាប័នប្រចាំតំបន់និងអន្តរជាតិ ចាំបាច់ត្រូវបំពាក់នូវ បច្ចេកវិទ្យាដ៍ទំនើប។ នីតិវិធីគយដ៍សាមញ្ញ ការបញ្ចេញទំនិញពីគយបានរហ័យ កិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មដ៍ ប្រសើរ ការគ្រប់គ្រងដ៍មានប្រសិទ្ធភាពរបស់គយ ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលដ៍លួ និងប្រតិបត្តិការពង្រឹងអនុវត្តច្បាប់ ដ៍មានប្រសិទ្ធភាពជាតម្រូវការសម្រាប់រដ្ឋបាលគយទំនើប។

ម្យ៉ាងទៀត រដ្ឋបាលគយទំនើបត្រូវការប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា សម្ភារនិងបរិក្ខារ និងនៅត្រូវការធនធាន មនុស្សមួយចំនួនដែលមានគុណវឌ្ឍិខ្ពស់ និងច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិ។ កម្មវិធីទំនើបកម្ម ត្រូវការពេលវេលា និង ចំណាយច្រើន។ ដូច្នេះត្រូវត្រៀមជាស្រេចសម្រាប់កម្មវិធីនេះ រួមមានការគាំទ្រផ្នែកនយោបាយដ៍រឹងមាំ ការ ចំណាយសមស្រប និងការវិភាគពីផលចំណេញ និងការចូលរួមក្នុងការអភិវឌ្ឍតំបន់និងអន្តរជាតិ។ បច្ចុប្បន្ន អគរ ប្រឈមនូវឧបសគ្គខ្លះៗ ក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីទំនើបកម្ម។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក្តី ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងការ អភិវឌ្ឍនាពេលបច្ចុប្បន្ន ក្នុងតំបន់ និងពិភពលោក ស្ថានការណ៍ជាក់ស្តែងនៃប្រទេស និងចក្ខុវិស័យនាពេល អនាគត អគរ បានដាក់ចេញទិសដៅអាទិភាពដើម្បីធ្វើទំនើបកម្ម ដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវយុទ្ធសាស្ត្រប្រើប្រាស់ ធនធានរបស់ខ្លួន ដើម្បីទទួលបានការគាំទ្រកាន់តែច្រើន និងអនុវត្តតាមអភិក្រមមានគោលដៅ។

ខាងក្រោមជាទិសដៅសកម្មភាពកំណត់ដោយ អគរ÷

១. ការអភិវឌ្ឍផែនការយុទ្ធសាស្ត្របច្ចេកវិទ្យាព័តិមាន

ផែនយុទ្ធសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានត្រូវបានបង្កើតឡើងច្រើនឆ្នាំមកហើយ ហើយទាមទារន្ទូវការធ្វើ បច្ចុប្បន្នភាពដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីវឌ្ឍនភាពក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីព័ត៌មានវិទ្យា និងធានាដល់ការអភិវឌ្ឍនាពេល អនាគត ដែលចាំបាច់ត្រូវមានការផ្លាស់ប្តូរខ្លះៗ ដើម្បីឲ្យកម្មវិធីបច្ចុប្បន្ននេះកាន់តែប្រសើរឡើង។ ការបន្ត អភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា ជាទិសដៅសំខាន់មួយសម្រាប់ អគរ ដើម្បីរៀបចំអនុវត្តប្រព័ន្ធបញ្ជរតែមួយជាតិ កែលមួមខងារ និងរចនាសម្ព័ន្ធបច្ចេកទេសនៃប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ន និងដើម្បីពង្រឹងការតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធរវាងគ្នា។ ការ វិភាគមួយនៃតម្រូវការប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យានាពេលអនាគតរបស់ អគរ នឹងត្រូវទទួលយកដើម្បីកំណត់អាទិ ភាព ជម្រើសពេលវេលា និងហិរញ្ញប្បទាន។

ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន នឹងលើកឡើងអំពីតម្រូវការកញ្ចប់ថវិការបស់ អគរ សម្រាប់កិច្ច អភិវឌ្ឍ ដំណើរការ និង ថែរក្សាប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា នៅពេលដែលបច្ចុប្បន្ននេះ ប្រព័ន្ធពាក់ព័ន្ធភាគច្រើន បានទទួលការឧបត្ថម្ភហិរញ្ញវត្ថុពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍។ ដើម្បីធានានូវដំណើរការដ៍រលូន និង ជានិរន្ត នៃប្រព័ន្ធ ព័ត៌មានវិទ្យាទាំងនោះ អគរ ត្រូវការថវិកាចំនួនជាក់លាក់ ដើម្បីទ្រទ្រង់ដល់ថែរក្សា ការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើង នូវប្រព័ន្ធទាំងផ្នែកបរិក្ខារ និងកម្មវិធី (ផ្នែកទន់) បរិក្ខារនិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសម្ភារតភ្ជាប់បណ្តាញ។

ប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រដែលមានស្រាប់ ទាមទារន្ធូវការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើង ដើម្បីធានាកម្រិតបណ្ដាញតភ្ជាប់ គ្នាដែលកាន់តែរីកធំ។ ក្រៅពីប្រព័ន្ធ ASYCUDAប្រព័ន្ធដែលមានស្រាប់ទាំងអស់នេះត្រូវបានដំណើរការនៅ ដាច់ពីគ្នា។ ប្រព័ន្ធទាំងនោះរួមមាន ÷

- ប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មទិន្នន័យគយ (ASYCUDA) ដែលបានដាក់ឲ្យអនុវត្តចាប់តាំងពីពាក់កណ្ដាល ឆ្នាំ២០០៦ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន។
- ប្រព័ន្ធទិន្នន័យគ្រប់គ្រងហាន់ភ័យគយ (CRMDS) ដែលបានដាក់ឲ្យអនុវត្តស្របគ្នាជាមួយប្រព័ន្ធ អាស៊ីគូដា ។
- ប្រព័ន្ធទិន្នន័យកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ (CVSS)
- ប្រព័ន្ធម៉ាស៊ីនស្កេនកុងតែន័រ
- ប្រព័ន្ធស្ថិតិគយ។

យុទ្ធសាស្ត្រនេះនឹងលើកពីតម្រូវការបន្ទាន់ទូវបុគ្គលិកជំនាញព័ត៌មានវិទ្យារបស់ អគរ ដើម្បីដំណើរ ការ និង ធ្វើឲ្យប្រព័ន្ធដែលមានស្រាប់កាន់តែប្រសើរឡើង និង ដើម្បីទ្រទ្រង់ដល់ការអភិវឌ្ឍ និងការអនុវត្ត ប្រព័ន្ធថ្មីៗ។ បច្ចុប្បន្ននេះ មានបុគ្គលិកជាប់កិច្ចសន្យាបំពេញការងារទាំងនេះ ។

២. ការពង្រីកកិច្ចប្រតិបត្តិការភូមិសាស្ត្រនិងមុខងារប្រព័ន្ធអាស៊ីគ្នូដា

ដោយមានការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនិងបច្ចេកទេសជាបន្តបន្ទាប់ពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ជាពិសេស ពីធនាគារ ពិភពលោកតាមរយៈគម្រោងកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្មនិងប្រកួតប្រជែង (TFCP/Trade Facilitation and Competitiveness Project) និងកម្មវិធីគាំទ្រការអភិវឌ្ឍពាណិជ្ជកម្ម (TDSP / Trade Development Support Program) ប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មទិន្នន័យគយត្រូវបានដាក់ឲ្យអនុវត្តជាបន្តបន្ទាប់នៅ ២២ ការិយាល័យ គយនិងរដ្ឋាករសំខាន់ៗ ដែលគ្របដណ្តប់ប្រមាណ ៩៥% នៃប្រតិវេទន៍គយ និងប្រមាណ ៨៥% នៃទំហំ ពាណិជ្ជកម្មសរុបទូទាំងប្រទេស។

ដើម្បីឈានទៅសម្រេចបានការអនុវត្តពេញលេញប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មទិន្នន័យគយទាំងវិសាល ភាពភូមិសាស្ត្រនិងមុខងារបច្ចេកទេសប្រព័ន្ធ និងបន្តឈានឆ្ពោះទៅអនុវត្តបញ្ជរតែមួយជាតិ អគរ មានទិសដៅ ដូចខាងក្រោម÷

ទិសដៅរយៈពេលខ្លី÷

- ពង្រីកមុខងារប្រព័ន្ធ ដូចខាងក្រោម÷
- អភិវឌ្ឍនិងអនុវត្តសាកល្បងមុខងារទូទាត់តាមមធ្យោបាយអេឡិចត្រូនិក (e-Payment)
- អភិវឌ្ឍនិងអនុវត្តមុខងារគ្រប់គ្រងទំនិញឆ្លងកាត់
- ពង្រីកមុខងារនិវេទនប័ណ្ណ
- ធ្វើឲ្យប្រសើរថែមទៀតមុខងារបញ្ចូលទិន្នន័យពីចម្ងាយ
- បន្តធានានិរន្តរភាពកិច្ចប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធប្រចាំថ្ងៃ និងដោះស្រាយន្ធូវរាល់បញ្ហាបច្ចេកទេស ដែលអាចជាប់តាំង
- បន្តសិក្សានិងវិភាគពីប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ច និងលទ្ធភាពនៃការពង្រីកវិសាលភាពភូមិសាស្ត្រដាក់ ឲ្យអនុវត្តប្រព័ន្ធបន្ថែមទៀត
- បង្កើតការតភ្ជាប់រវាងប្រព័ន្ធអាស៊ីគូដានិងប្រព័ន្ធហានិភ័យគយ

- បន្តសហការជាមួយ UNCTAD ដើម្បីធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពអាស៊ីគូដាជំនាន់ថ្មីសម្រាប់ធ្វើឲ្យប្រសើរ ថែមទៀតនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រព័ន្ធម៉ាស៊ីនមេ ក៏ដូចជា មុខងារបច្ចេកទេសប្រព័ន្ធនិងដោះស្រាយ បញ្ហាបច្ចេកទេសប្រព័ន្ធជាប់តាំង។
- បន្តធ្វើឲ្យប្រសើរថែមទៀតន្លូវមុខងារបច្ចេកទេស ប្រព័ន្ធផលិតរបាយការណ៍ ដើម្បីឆ្លើយតប ទៅនឹងតម្រូវការអ្នកប្រើប្រាស់

ទិសដៅរយៈពេលមធ្យម÷

- ពិនិត្យពីលទ្ធភាពប្រព័ន្ធដើម្បីអាចប្រើប្រាស់ជាភាសាខ្មែរបានពេញលេញ
- ពង្រឹងការកសាងសមត្ថភាពមន្ត្រីគយទទួលបន្ទុក សំដៅធានាបាននិរន្តរភាពកិច្ចប្រតិបត្តិការ អនុវត្តប្រព័ន្ធ ឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើងថែមទៀត។
- កសាងបទប្បញ្ញត្តិគ្រប់គ្រងនិងស្វែងរកប្រភពថវិកាសម្រាប់គាំទ្រការចំណាយថែរក្សា ផ្លាស់ជំនួស ថ្មីផ្នែករីង (Hardware) និងការចំណាយកិច្ចប្រតិបត្តិការប្រព័ន្ធប្រចាំថ្ងៃ។
- រៀបចំសម្រាប់ការតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធអាស៊ីគូដា ទៅប្រព័ន្ធបញ្ជរតែមួយជាតិ

៣.ការចូលជាភាគីអនុសញ្ញាអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធនឹងគយ

អគរ បានក្លាយជាភាគីនៃអនុសញ្ញានិងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ដែលត្រួតពិនិត្យដោយ WCO ដូចជា សន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិក្រុមប្រឹក្សាសហប្រតិបត្តិការគយរបស់ WCO អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីការធ្វើឲ្យស៊ីចង្វាក់គ្នានៃការកំណត់មុខទំនិញនិងប្រព័ន្ធលេខក្អុដ វិសោធនកម្មអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពី សាមញ្ញកម្ម និងសុខដុមនីយកម្មនីតិវិធីតយ អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពី ការជួយគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលគយ របស់ WCO។

ដើម្បីបំពេញមហិច្ឆតាកម្ពុជាលើឆាកអន្តរជាតិ អគរ មានទិសដៅពិនិត្យលទ្ធភាពចូលជាភាគីនៃ អនុសញ្ញាអន្តរជាតិបន្ថែមទៀត ដូចជា អនុសញ្ញាអន្តរជាតិអ៊ីស្ថានប៊្វូល អនុសញ្ញាអន្តជាតិពាក់ព័ន្ធនឹង ប្រវេសន៍កាលិក និងអនុសញ្ញាពាក់ព័ន្ធនឹងនីតិវិធីគយផ្សេងទៀត។

៤.ការចូលរួមរៀបចំវិធានដើមកំណើតទំនិញ

វិធានដើមកំណើតទំនិញបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងយុគសម័យសកលភាវូបនីយកម្មសេដ្ឋកិច្ច និងពាណិជ្ជកម្មក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។ ដើម្បីលើកកំពស់សុក្រឹត្យភាពនៃការអនុវត្តវិធានដើមកំណើតទំនិញ អគរ ត្រូវបន្តសហការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិនានា និងក្រសួងមន្ទីរពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីស្វែងរកជំនួយ បច្ចេកទេសពាក់ព័ន្ធនឹងការងារមួយចំនួនដូចខាងក្រោមៈ (ក)បង្កើតនូវប្រព័ន្ធផ្ទុកទិន្នន័យមូលដ្ឋានដែលមាន វិសាលភាពភ្ជាប់ជាមួយប្រទេសសមាជិកអាស៊ាន ក៏ដូចជា ប្រទេសដៃគូពាណិជ្ជកម្មដទៃទៀត សម្រាប់ធ្វើការ ផ្ទៀងផ្ទាត់លើវិញ្ញាបនបត្រដើមកំណើតទំនិញ (ខ)បន្តចូលរួមអនុវត្តការគ្រប់គ្រងការចេញវិញ្ញាបនបត្រដោយ ខ្លួនឯង Self Certification ដែលជាការផ្ទេរនូវការទទួលខុសត្រូវពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទៅផ្នែកឯកជន ហើយក៏ជាគោលបំណងសម្រួលដល់លំហ្វូរទំនិញដោយសេរីនូវផលិតផលដែលមានប្រភពដើមកំណើត ក្នុងអាស៊ាន (គ)បន្តសហការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិនានាដើម្បីស្វែងរកការជួយឧបត្ថម្ភបច្ចេកទេស និងផ្តល់នូវវគ្គបណ្តុះបណ្តាលជំនាញស្តីពីការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងដើមកំណើតនៃទំនិញដល់មន្ត្រី និង ភ្នាក់ងារគយរដ្ឋាករមូលដ្ឋាន ។

៥.ការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវនីតិវិធីគយនាំចេញ (ជាពិសេស ទំនិញវាយនភ័ណ្ឌកាត់ដេរ)

ប្រទេសកម្ពុជាបានកំពុងខិតខំយ៉ាងសកម្មក្នុងការលើកស្ទួយកំណើនសេដ្ឋកិច្ចឲ្យបន្តរីកចំរើនឥត ឈប់ឈរពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ជាពិសេស វិស័យកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់វាយនភ័ណ្ឌនាំចេញ ដែលជា ឧស្សាហកម្មដ៏ធំមួយរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ពីព្រោះវិស័យនេះបានជួយកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងផ្តល់ ការងារដល់បុគ្គលិកកម្មករកម្ពុជាប្រមាណជិតកន្លះលាននាក់។

ដោយសារកំណើនពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិនិងការនាំចេញនូវផលិតផលវាយនភ័ណ្ឌកាត់ដេរ នេះរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានៅចុងឆ្នាំ១៩៩៩ (តាមរយៈក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ) បានបង្កើតការិយាល័យ គយនិងរដ្ឋាករនាំចេញដើម្បីផ្តល់ការងាយស្រួលនិងធ្វើឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវនីតិវិធីគយដល់ក្រុមហ៊ុន នាំចេញទំនិញវាយនភ័ណ្ឌកាត់ដេរ។ ការិយាល័យនេះត្រូវបានប្តូរឈ្មោះជាសាខាគយនិងរដ្ឋាករនាំចេញវិញ នាឆ្នាំ២០១០ ដែលមានភារកិច្ចសំខាន់ៗគីគ្រប់គ្រងការបំពេញបែបបទបញ្ចេញទំនិញពីគយឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព ចំពោះក្រុមហ៊ុននាំចេញទំនិញវាយនភ័ណ្ឌកាត់ដេរ និងធ្វើស្ថិតិទំនិញនាំចេញ។ប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មទិនន្ន័យ គយ ASYCUDA ត្រូវបានដាក់ឲ្យអនុវត្តនៅសាខាគយនិងរដ្ឋាករនាំចេញនៅខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១២ ។

កំណើនដ៍រហ័សនៃវិស័យកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់វាយនភ័ណ្ឌនាំចេញបានបង្កើតន្ទូវបញ្ហាប្រឈម ខ្លះៗដូចជា ការបញ្ចេញទំនិញពីគយសម្រាប់វិស័យនេះត្រូវវាំងស្ទះ គុណភាពទាបនៃការចុះបញ្ចិក្នុងប្រព័ន្ធ ASYCUDA ដោយជើងសារគយដែលខ្វះជំនាញ និងបញ្ហាបំពេញបែបបទបញ្ចប់ទម្រង់ការគយដែលធ្វើ ឡើងនៅក្រៅការិយាល័យគយ។

ទិសដៅរយៈពេលខ្លី÷

- រៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលដល់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករដើម្បីធ្វើឲ្យជំនាញរបស់ពួកគេប្រសើរឡើង។
- ផ្សព្វផ្សាយបទប្បញ្ញត្តិនិងសេចក្តីណែនាំគយក្នុងគោលបំណងពង្រីកចំណេះដឹងដល់ក្រុមហ៊ុន នាំចេញទំនិញវាយនភ័ណ្ឌកាត់ដេរ។
- រៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីនីតិវិធីបញ្ចេញទំនិញពីគយដល់ជើងសារគយ។ *ទិសដៅរយៈពេលមធ្យម÷*
- ធ្វើឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើងទូវប្រសិទ្ធភាពនីតិវិធីការងាររវាង អគរ និងកាំកុងត្រល។
- បង្កើតកម្រៃផ្លូវការចំពោះការបញ្ចប់បែបបទទម្រង់ការគយក្រៅការិយាល័យគយ។

ទិសដៅរយៈពេល់វែង÷

- ចងក្រងនិងបោះពុម្ពសៀវភៅបទប្បញ្ញត្តិនិងសេចក្តីណែនាំគយពាក់ព័ន្ធនឹងផ្នែកនាំចេញ ទំនិញវាយនភ័ណ្ឌកាត់ដេរ។
- បង្កើតយន្តការតាមដានការអនុវត្តទិសដៅខាងលើ។

៦. ការរៀបចំសិក្សារយៈពេលបញ្ចេញទំនិញ

ដើម្បីបន្តការសិក្សារយៈពេលបញ្ចេញទំនិញដែលបានធ្វើឡើងក្នុងឆ្នាំ២០១៣ (របាយការណ៍ចុង ក្រោយបានបញ្ជូននាខែធ្នូឆ្នាំ២០១៤) អគរ នឹងដឹកនាំរៀបចំសិក្សារយៈពេលបញ្ចេញទំនិញពីជាលើកទីពីរ ក្នុងឆ្នាំ២០១៧។ ការសិក្សានេះនឹងគ្របដណ្តប់លើដំណើរការនាំចេញនិងនាំចូល និងវាស់ស្ទង់កិច្ចដំណើការ ពីចំណុចចាប់ផ្តើម (ការតម្កល់ឯកសារ រាប់បញ្ចូលទាំងដំណាក់កាលនានាមុនពេលទំនិញមកដល់) ដល់ ចំណុចបញ្ចប់នៃការបញ្ចេញទំនិញពីគយ។ ការណ៍នេះនឹងដាក់បញ្ចូលបែបបទផែ កិច្ចដំណើរការនៃស្ថាប់ន រដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗ និងកិច្ចដំណើការចាំបាច់នានា ។

គោលដៅយុន្ធសាស្ត្រនី V: អតីបាលតិចូនិ១ភារគ្រប់គ្រ១នននានមនុស្ស

អភិបាលកិច្ចគ្រប់ដណ្ដប់ផ្នែកជាច្រើននៃការគ្រប់គ្រងស្ថាប័ន ដូចជា វិធានការដាក់ពិន័យ ក្រម សីលធម៌បុគ្គលិក កម្មវិធីលើកទឹកចិត្ត ជាដើម។ល។ រដ្ឋបាលគយប្រកបដោយអភិបាលកិច្ចល្អត្រូវបានចាត់ ទុកស្ថាប័នប្រកបដោយជោគជ័យ។ ការពង្រឹងការបំពេញការងាររបស់បុគ្គលិកប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ និង ក្រមសីលធម៌គឺជាការងារចាំចាច់នៃកម្មវិធីអភិបាលកិច្ចរបស់ អគរ ។ ទន្ទឹមនេះ ការអនុវត្តកម្មវិធីលើកទឹកចិត្ត មានវឌ្ឍនភាពគួរឲ្យកត់សម្គាល់។

ការគ្រប់គ្រងនិងអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នៅតែជាគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ ដ៍សំខាន់មួយក្នុងចំណោមគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទាំងឡាយនៃយុទ្ធសាស្ត្រនិងកម្មវិធីការងារកំណែទម្រង់និង ទំនើបកម្មរដ្ឋបាលគយ។ កន្លងមក អគរ បានលើកកម្ពស់ជំនាញបច្ចេកទេស និងចំណេះដឹងរបស់មន្ត្រីគយ និងរដ្ឋាករ តាមរយៈកម្មវិធីកសាងសមត្ថភាព និងបានជ្រើសរើសមន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករដែលមានសមត្ថភាព ខ្ពស់ប្រកបដោយជោគជ័យ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្ដី ការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក រួមទាំង ការអនុវត្តកម្មវិធីដំឡើង ថានន្តរស័ក្តិតម្រវឲ្យធ្វើការកែទម្រង់ស៊ីជម្រៅនិងទំនើបកម្មបន្តទៀតដើម្បីធានាការបំពេញការងារឲ្យបានលួ ប្រព្រឹត្តិកម្មស្ញើភាព និងសកម្មភាពប្រឆាំងភាពអសកម្ម។

ដើម្បីបន្តពង្រឹងធនធានមនុស្សនិងអភិបាលកិច្ច អគរ មានទិសដៅអនុវត្តនូវវិធានការដូចខាងក្រោម÷

១. ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស

ស្របតាមការវិវត្តឥតឈប់ឈរនៃបច្ចេកវិជ្ជា និងសកលភាវរូបនីយកម្ម អគរ ចាំបាច់ត្រូវការមន្ត្រីគយ និងរដ្ឋាករប្រកបដោយជំនាញបច្ចេកទេសនិងចំណេះដឹង។ អគរ មានទិសដៅបន្តពង្រឹងធនធានមនុស្ស តាមរយៈការបង្កើនជំនាញនិងចំណេះដឹងបច្ចេកទេសដល់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករ នៅគ្រប់កម្រិតចាប់ពីថ្នាក់ ដឹកនាំដល់មន្ត្រីរាជការគយនិងរដ្ឋាករមូលដ្ឋាន។

សម្រាប់រយៈពេល៥ឆ្នាំខាងមុខ អគរ មានទិសដៅអនុវត្តនូវវិធានការដើម្បីពង្រឹងធនធានមនុស្ស ដូចខាងក្រោម ÷

- បង្កើតផែនការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ដោយផ្នែកលើការតម្រូវការចាំបាច់ថ្មី ។ល។
- បង្កើតផែនការបណ្តុះបណ្តាលប្រចាំឆ្នាំដោយផ្នែកលើលទ្ធផលនៃការវិភាគតម្រូវការបណ្តុះបណ្តាល។
- រៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលទៅតាមការវិភាគតម្រូវបណ្តុះបណ្តាល ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការ របស់ អគរ។

២.ការពិនិត្យឡើងវិញនូវរចនាសម្ព័ន្ធអង្គការលេខរបស់ អគរ

អគរ ត្រូវបានតម្លើងពីនាយកដ្ឋានទៅជាអគ្គនាយកដ្ឋាននៅឆ្នាំ២០០៨ ដើម្បីពង្រឹងការគ្រប់គ្រង រដ្ឋបាល ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់និងបទបញ្ញត្តិ និងពង្រឹងតូនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវពាក់ព័ន្ធនឹងការងារគយ។

ការពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវរចនាសម្ព័ន្ធអង្គការលេខនឹងជួយ អគរ ដើម្បីកំណត់ចំណុចខ្វះខាត និង ធ្វើការផ្លាស់ប្តូរដែលចាំបាច់ដើម្បីធានាការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

៣. កម្មវិធីកសាងសមត្ថភាព

អគរ មានទិសដៅបន្តផ្តល់កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលដើម្បីលើកកម្ពស់ជំនាញបច្ចេកទេសនិងជំនាញ គ្រប់គ្រងតាមរយៈយន្តការដូចខាងក្រោម÷

- បន្តកម្មវិធីហ្វឹកហ្វឺនក្នុងពេលបំពេញការងារ (on-the-job training) ចំពោះមន្ត្រីថ្មី ឬមិន ទាន់មានជំនាញច្បាស់លាស់ដោយប្រើប្រាស់មន្ត្រីគយដែលមានបទពិសោធន៍ច្រើនជាអ្នក បង្ហាត់បង្រៀន។ អគរ នឹងបន្តជ្រើសរើសមន្ត្រីគយដែលមានបទពិសោធន៍ ។
- វគ្គបណ្តុះបណ្តាលក្នុងប្រទេស ÷ អគរ នឹងលើកកម្ពស់គុណភាពមជ្ឈមណ្ឌលហ្វឹកហ្វឺននៅ អគរ តាមរយៈការបំពាក់ឧបករណ៍បរិក្ខារចាំបាច់នានា។ ដោយប្រើប្រាស់មជ្ឈមណ្ឌលហ្វឹកហ្វឺន ផែនការបណ្តុះបណ្តាលនឹងបញ្ចូលកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលគ្របង្គោល និងការកែសម្រួលឯកសារ បណ្តុះបណ្តាល។ កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលគឺផ្តោតលើជំនាញចំណាត់ថ្នាក់ទំនិញ តម្លៃគិតពន្ធគយ វិធានដើមកំណើតទំនិញ វិធានបញ្ជាក់ជាមុន ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ស្វ័យប្រវត្តិកម្មគយ សវនកម្មក្រោយពេលបញ្ចេញទំនិញពីគយ ប្រតិបត្តិករសេដ្ឋកិច្ចទទួលការអនុញ្ញាត ជាដើម។ បន្តស្វែងរកការគាំទ្រពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែម ទៀត។
- វគ្គបណ្តុះបណ្តាលក្រៅប្រទេស÷ អគរ នឹងបន្តបង្កើនចំនួនមន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករឲ្យទទួល បានវគ្គបណ្តុះបណ្តាលកម្រិតខ្ពស់ ក្រោមកម្មវិធីជំនួយបច្ចេកទេស ឬពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ។

៤.ការអនុវត្តប្រព័ន្ធវាយតម្លៃការងារបុគ្គលិក

ការបំពេញការងាររបស់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករគួរត្រូវបានវាយតម្លៃជាប្រចាំ។ការវាយតម្លៃការងារគួរ ធ្វើឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំថ្នាក់ដឹកនាំគួរកត់ត្រាការបំពេញការងាររបស់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករម្នាក់ៗ ។ ស្របតាម គោលដៅដែលប្រគល់ឲ្យ ចំណេះដឹង ព្រមទាំំងជំនាញ និងស្ងួចនាករវាយតម្លៃការងារ និងសមត្ថភាព ដែលត្រូវការសម្រាប់ការងារ។

សម្រាប់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករ÷

- លទ្ធផលការងារសម្រេចបានប្រៀបធៀបទៅនឹងគោលដៅដែលថ្នាក់លើប្រគល់ឲ្យ
- ការប្រឹងប្រែងបង្កើនជំនាញ
- និងការផ្ដួចផ្ដើមការងារដោយផ្ទាល់ខ្លួន។

សម្រាប់មន្ត្រីជាថ្នាក់ដឹកនាំ÷

- លទ្ធផ[ិ]លការងារសម្រេចបានតាមគោលដៅដែលថ្នាក់លើប្រគល់ឲ្យ
- ប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង
- ការប្រឹងប្រែងបង្កើនជំនាញ
- និងការផ្ដួចផ្ដើមការងារដោយផ្ទាល់ខ្លួន។

អគរ មានទិសដៅអនុវត្តយន្តការគ្រប់គ្រងការបំពេញការងារជាប្រចាំដូចខាងក្រោម÷

- ថ្នាក់ដឹកនាំអង្គភាពត្រូវត្រួតពិនិត្យនិងណែនាំជាប្រចាំលើការបំពេញការងាររបស់មន្ត្រីគយ និងរដ្ឋាករក្រោមឱវាទីប្រកបដោយអភិក្រមសកម្មគ្រប់គ្រងជាមុន។ - អង្គភាពគយនិងរដ្ឋាករក្រោមឱវាទ អគរ ទាំងអស់ ត្រូវរៀបចំកិច្ចប្រជុំទៀងទាត់ ដើម្បីត្រូត ពិនិត្យការងារឡើងវិញជាប្រចាំ ក៍ដូចជា ផ្ដល់ឱកាសដល់មន្ត្រីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ក្នុងការបញ្ចេញ យោបល់ពិភាក្សាលើបញ្ហានៃការបំពេញការងារដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយសមស្របនិង មានសារៈប្រយោជន៍សម្រាប់ការបំពេញតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវ។

៥.អនុវត្តការផ្លាស់ប្តូរមន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករដោយឥម្លាភាព

អគរ មានទិសដោបន្តអនុវត្តគោលការណ៍តែងតាំងមន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករប្រកបដោយតម្លាភាព។ ការតែងតាំង និងដំឡើងឋានន្តរស័ក្តិក៍ត្រូវធ្វើឡើងប្រកបដោយតម្លាភាព និងផ្តោតលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ ច្បាស់លាស់ ដូចជា កម្រិតស្នាដៃក្នុងការបំពេញភារកិច្ច បទពិសោធន៍ការងារ ស្នាដៃការងារ និងតម្រូវការ រចនាសម្ព័ន្ធមុខងារ និងកត្តាផ្សេងទៀត។

៦. កម្មវិធីលើកទឹកចិត្ត

ដើម្បីជំរុញប្រសិទ្ធភាពនៃការបំពេញការងារ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករ អគរ មានទិសដៅរៀបចំដូចខាងក្រោម÷

- បន្តអនុវត្តគោលការណ៍ស្តីពី ការលើកទឹកចិត្តការផ្តល់រង្វាន់ដល់មន្ត្រីដែលបំពេញការងារមាន ស្នាដៃល្ង។
- អនុវត្តគោលការណ៍កម្មវិធីដំឡើងឋាន្តរសក្តិប្រកបដោយតម្លាភាព ដើម្បីលើកទឹកចិត្តមន្ត្រី គយនិងរដ្ឋាករបំពេញតូនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនប្រកបដោយគុណភាពនិង ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

៧.អនុវត្តវិធានការដាក់ទណ្ឌកម្ម

ដើម្បីឲ្យមានការខ្លាចរអាក្នុងការប្រព្រឹត្តអំពើខុសឆ្គង ក៏ដូចជា រួមចំណែកជំរុញនូវអនុលោមភាព តាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមានក្នុងការបំពេញភារកិច្ចរបស់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករ ទន្ទឹមគ្នានឹងយន្តការលើកទឹកចិត្ត អគរ មានទិសដៅបន្តអនុវត្តនូវកម្មវិធីដាក់ទណ្ឌកម្មដូចខាងក្រោម÷

- ជាស្ថាប័នពាក់កណ្ដាលប្រដាប់អាវុធ អគរ ត្រូវពង្រឹងវិន័យនិងក្រមសីលធម៌សម្រាប់មន្ត្រីគយ
   និងរដ្ឋាករ។
- អគរ បន្តលើកកម្ពស់ប្រព័ន្ធរបាយការណ៍វត្តមាន ។
- អគរ បង្កើតគណៈកម្មាធិការវិន័យសម្រាប់ដាក់ទណ្ឌកម្ម (ឬគណៈអភិបាលវិន័យ) ចំពោះ មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករដែលប្រព្រឹត្តខុសនឹងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

៨.អនុវត្តកម្មវិធីក្រមសីលធម៌ិនិងកិរិយាមារយាទមន្ត្រីរាជការគយនិងរដ្ឋាករ

អគរ បានចាត់វិធានការជាច្រើនក្នុងការពង្រឹងការអនុវត្តក្រមសីលធមិនិងកិរិយាមារយាទ ដើម្បី កាត់បន្ថយការប្រព្រឹតខុសរបស់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករ បើទោះបីជា អគរ មិនទាន់បានអនុវត្តពេញលេញនូវ កម្មវិធីក្រមសីលធមិនិងកិរិយាមារយាទសម្រាប់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករ។ អនុលោមតាមសេចក្ដីប្រកាស ARUSHA ស្ដីពីកម្មវិធីក្រមសីលធមិនិងកិរិយាមារយាទរបស់ WTO និងផែនការគោលរបស់រដ្ឋបាលគយអាស៊ានស្ដីពី សុចរិតភាព ព្រមទាំងជំនួយបច្ចេកទេស អគរ នឹងបង្កើតនិងអនុវត្តកម្មវិធីក្រមសីលធមិនិងកិរិយាមារយាទ សម្រាប់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករ។

ដើម្បីពង្រឹងសីលធមិនិងកិរិយាមារយាទរបស់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករឲ្យកាន់តែប្រសើរជាប្រចាំ អគរ មានទិសដៅបន្តអនុវត្តដូចខាងក្រោម÷

- រៀបចំកិច្ចប្រជុំទៀងទាត់ទាំងនៅទីចាត់ការកណ្ដាលនិងតាមអង្គភាពម្វូលដ្ឋានដើម្បីផ្សព្វផ្សាយរំលឹក ន្ទូវក្រមស៊ីលធមិនិងកិរិយាមារយាទមន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា។ ពិនិត្យតាមដាននិងវាយតម្លៃជាប្រចាំលើការអនុវត្តក្រមសីលធមិនិងកិរិយាមារយាទមន្ត្រីរាជការ
- តយនិងរដ្ឋាករកម្ព<u>ុ</u>ជា។
- ពង្រីកវិសាលភាព់ប្រអប់តវ៉ាគយនៅគ្រប់អង្គភាពគយនិងរដ្ឋាករម្វូលដ្ឋាន។
- បង្កើតឱ្យមានមន្ត្រីទំនាក់ទំនងសាធារណៈនៅតាមសាខាការិយាល័យគយនិងរដ្ឋាករសំខាន់ៗមួយ **ខំ**នួន។

៩.ការពង្រឹងតូនាទីសវនកម្មផ្ទៃក្នុងរបស់ អគរ

នឹងបន្តអនុវត្តកម្មវិធីសវនកម្មផ្ទៃក្នុង រួមទាំងការផ្តល់របាយការណ៍ជាប្រចាំដល់ថ្នាក់ដឹកនាំ តយនិងរដ្ឋាករ និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្<u>ឈវ</u>ត្ថ។

90.ការជំរុញនិងលើកកម្ពស់ការអប់រំកាយសម្បទា

កន្លងមក អគរ បានជំរុញលើកទឹកចិត្តមន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករ ឲ្យចូលរួមកម្មវិធីអប់រំកាយសម្បទា។ លើសពីនេះ ការងារនេះតម្រូវឲ្យមានការខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើឲ្យប្រសើរថែមទៀត ដោយ អគរ មានទិសដៅ ដូចខាងក្រោម÷

- រៀបចំឲ្យមានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអប់រំកាយសម្បទាដោយបំផុសនិងជំរុញការអប់រំកាយសម្បទា នៅគ្រប់អង្គភាពគយនិងរដ្ឋាករម្ងូលដ្ឋានដែលជាកត្តាមួយយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការអប់រំសុខភាព សាមគ្គីភាពផ្ទៃក្នុងនិងភាពថ្លៃថ្នូររបស់អង្គភាព។
- បន្តជំរុញកិច្ចសហការជាមួយស្ថាប់នកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធនានា (កងរាជអាវុធហត្ថ)ដើម្បីផ្តល់ ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញយោធាប្រតិព័ទ្ធដល់មន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករ ។

99. ផែនការនិងយុទ្ធសាស្ត្រវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ

អគរ បានធ្វើការពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងបានរៀបចំផែនការវិនិយោគហេដ្ឋា រចនាសម្ព័ន្ធ។ ផែនការនេះតម្រូវឲ្យធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងការអភិវឌ្ឍសកម្មភាពនៃប្រតិបត្តិការ តយនាពេលបច្ចុប្បន្ន។ ទោះប៊ីជាយ៉ាងនេះក្ដី នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ក៏នៅមានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមួយចំនួន ស្ថិតក្នុងសភាពតម្រូវឲ្យមានការកែលមួ និងបែបផែនប្លង់មិនគ្រប់គ្រាន់ ឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការកើនឡើង របស់ អគរ ។ ទោះប៊ីជាមានការកើនឡើងទូវបរិក្ខារការិយាល័យនិងការវិនិយោគលើបច្ចេកវិទ្យាត្រួតពិនិត្យ Non-Intrusive (ដូចជាម៉ាស៊ីនស្កែន) ក៏នៅមានការខ្វះខាតបរិក្ខារមួយចំនួនដូចជា កប៉ាល់ល្បាតសមុទ្រ រថយន្ត ប្រតិបត្តិការមិនគ្រប់គ្រាន់ ឧបករណ៍ត្រួតពិនិត្យមិនគ្រប់គ្រាន់ និងសម្ភារពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។ល។

ការវាយតម្លៃយ៉ាងលម្អិតពីបរិក្ខារ និងឧបករណ៍នៅគ្រប់ទីកន្លែងត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីពិនិត្យមើល ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នរបស់បរិក្ខារនិងឧបករណ៍ទាំងនោះ និងកំណត់ចំណុចខ្វះខាត និងតម្រូវការថ្មីៗដែលកើត មានឡើង។ ផែនការនិងយុទ្ធសាស្ត្រវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធលម្អិតនឹងត្រូវរៀបចំឡើងដោយផ្នែកលើការ វាយតម្លៃនេះ។

គោលដៅយុន្ធសាស្ត្រនី VI : ការគ្រប់គ្រចកម្មទីនីកំណែនម្រប់តិចនំសើមកម្មគយ

ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទាំងអស់ត្រូវអនុវត្តយន្តការនានាក្នុងការធ្វើផែនការ ការគ្រប់គ្រង និងត្រូតពិនិត្យគំនិតផ្ដួចផ្ដើមកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្ម ដ៍មានប្រសិទ្ធភាព។

9. ការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងគម្រោងថ្មី

ដើម្បីធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវការគ្រប់គ្រងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនិងកម្មវិធីការងារកំណែទម្រង់និង ទំនើបកម្មរដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា២០១៤-២០១៨ អគរ មានទិសដៅបង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ច /គ្រប់គ្រងថ្មីមួយ ដូចខាងក្រោម÷

- តណៈកម្មាធិការដឹកនាំការអនុវត្តកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ (Restructured Steering Committee) ÷ ដើម្បីធានាបាននូវប្រសិទ្ធិភាពនិងនិរន្តភាពនៃការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់និង ទំនើបកម្មគយ អគរ ត្រូវបង្កើតគណៈកម្មាធិការដឹកនាំថ្មីមួយជាមួយនឹងការចាត់តាំង សមាសភាព និងមុខងារភារកិច្ច ថ្មី។ គណៈកម្មាធិការដឹកនាំនេះត្រូវដឹកនាំដោយឯកឧត្តមអគ្គនាយកនៃ អគរ និង មានភារកិច្ចដូចខាងក្រោម ÷
  - បន្តអនុវត្តទស្សនវិស័យរបស់ អគរ ដោយផ្តល់សេចក្តីណែនាំពីការកំណត់គោលដៅ និង ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់ការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ ដល់មន្ត្រីគយ។
  - រៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង រួមទាំងការចាត់តាំងក្រុមការងារកំណែទម្រង់ ក្រុមអនុវត្ត គម្រោង និងក្រុមវាយតម្លៃ។
  - រៀបចំផែនការសកម្មភាពការងារ និង កាលវិភាគអនុវត្តលម្អិតនៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ កំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ ។
  - សម្របសម្រួល និងធ្វើឲ្យមានសង្គតិភាពរវាងផែនការការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្ម រដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា ជាមួយនឹងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ ទិសដៅអាទិភាពរបស់ អគរ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។
  - កំណត់ឱ្យមានកម្មវិធីប្រជុំប្រចាំត្រីមាស ឆមាស និងប្រចាំឆ្នាំ ដើម្បីពិនិត្យឡើងវិញ និង វាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព។
  - កំណត់ទិសដៅនៃតម្រូវការថ្មីៗ ដែលអាចត្រូវដាក់បំពេញបន្ថែមទៅក្នុងកម្មវិធីកំណែទម្រង់ និងទំនើបកម្មគយ។
  - ធានាថារាល់កម្មវិធីការងារនានាផ្សេងទៀត ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តផែនការកំណែ ទម្រង់ទំនើបកម្មរដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា ស្របតាម ការណែនាំចង្អុលបង្ហាញ និង អនុសាសន៍របស់ថ្នាក់ដឹកនាំ អគរ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។
  - តាមដាននិងធ្វើការវាយតម្លៃពីលទ្ធផលការងារ និងបញ្ហាប្រឈមនានានៅពេលកំពុងអនុវត្ត កម្មវិធីកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ និង ធ្វើរបាយការណ៍ស្តីពីវឌ្ឍនភាពនៃកម្មវិធីនេះ ជ្វូន រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងនាយករដ្ឋមន្ត្រីតាមតម្រូវការ។

- ច្ចូលរួមសហការជាមួយអ្នកជំនាញការជាតិនិងអន្តរជាតិ ព្រមទាំងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានាក្នុង ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពការងារផ្សេងៗ ដើម្បីឈានទៅអនុវត្តឲ្យបានជោគជ័យន្ធវ កម្មវិធីកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មរដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា។
- ត្រូវសិក្សាបន្ថែមទៀតន្ទូវរាល់បញ្ហាប្រឈមក្នុងកំឡុងពេលអនុវត្ត ព្រមទាំងទទួលន្ទូវរាល់ មតិយោបល់បែបស្ថាបនាពីគ្លូភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ។
- អនុវត្តការងារផ្សេងទៀតតាមចាត់តាំងរបស់ថ្នាក់ដឹកនាំ។

• ក្រុមការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ

អគរ មានទិសដៅបង្កើតក្រុមការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ ដែលដឹកនាំដោយអគ្គនាយករង គយ និងមានសមាសភាពចូលរួមជាមន្ត្រីគយនិងរដ្ឋាករជាន់ខ្ពស់ ប្រធានក្រុមអនុវត្តន៍គម្រោង ប្រធាន ក្រុមវាយតម្លៃ និងមន្ត្រីគយផ្សេងទៀត ដែលតែងតាំងដោយអគ្គនាយកគយ។ ក្រុមការងារនេះត្រូវមាន ភារកិច្ចដូចខាងក្រោម ÷

- ទទួលខុសត្រូវឃ្លាំមើលការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ២០១៤-២០១៨។
- ពិនិត្យឡើងវ៉ិញ និងផ្តល់យោបល់លើផែនការអនុវត្តគម្រោង (បរិយាយការងារ ផែនការ សកម្មភាព ។ល។) ដែលដាក់ជូនដោយក្រុមអនុវត្តគម្រោងទៅគណៈកម្មាធិការដឹកនាំគម្រោង ដើម្បីស្នើសុំការឯកភាព។
- មានត្លូនាទីជាអ្នកសម្របសម្រួលរវាងក្រុមអនុវត្តគម្រោង។
- ផ្តល់ការណែនាំលក្ខណៈបច្ចេកទេស ដល់ក្រុមអនុវត្តគម្រោង។
- រៀបចំរបាយការណ៍វឌ្ឍនភាពរួមទាំងកំណត់សញ្ញាណបញ្ហាប្រឈមកំឡុងពេលដំណើរការ។
- ផ្តល់អនុសាសន៍អំពី វិធានការសមស្របទៅអគ្គនាយកនៃអគរ ដើម្បីសម្រេចវិនិច្ឆ័យ និងឯកភាព បន្ថែមទៀត។
- រៀបចំប្រជុំជាប្រចាំ ប្រចាំខែ ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាពការងារ និងរាយ ការណ៍ពីវឌ្ឍនភាពជាប្រចាំ។
- កំណត់មុខងារភារកិច្ចការងារសម្រាប់ក្រុមអនុវត្តគម្រោង និងសមាជិក ។

• ក្រុមអនុវត្តគម្រោងការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ

អគរ ត្រូវបង្កើតក្រុមអនុវត្តតម្រោងការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយតាមតម្រវការ ដោយមាន ការឯកភាពពីក្រុមដឹកនាំតម្រោង។ ក្រុមនីមួយៗត្រូវដឹកនាំដោយមន្ត្រីគយជាន់ខ្ពស់មួយរូប ដែលមាន ជំនាញ និងសមត្ថភាពខ្ពស់។ ប្រធានក្រុមការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយត្រូវចាត់តាំងសមាជិកក្រុមដែល មានជំនាញនិងចំណេះដឹងពាក់ព័ន្ធ។

ក្រុមអនុវត្តគម្រោងនីមួយៗ មានភារកិច្ចដូចខាងក្រោមៈ

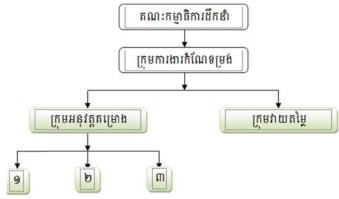
- អនុវត្តភារកិច្ចតាមការចាត់តាំងរបស់ប្រធានក្រុមការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ ។
- រៀបចំផែនការអនុវត្តគម្រោង (មុខងារភារកិច្ច ផែនការសកម្មភាព ជាដើម) ក្រោមការណែនាំ របស់ក្រមការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ។
- អនុវត្តផែនការអនុវត្តគម្រោងដែលទទួលបានការឯកភាព។

- ត្រូវរាយការណ៍ឲ្យបានទៀងទាត់អំពីសកម្មភាពការងាររបស់ខ្លួនធៀបនឹងផែនការសកម្មភាពការងារ រាប់បញ្ចូលទាំងការលំបាក បញ្ហាប្រឈម និងផលវិបាកផ្សេងតាមរយៈកិច្ចប្រតិបត្តិការការងាររបស់ ក្រុម និងត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ស្តីពីវឌ្ឍនភាពជូនក្រុមការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ ។
- កសាង និងរក្សាទំនាក់ទំនងជាមួយគ្លូភាគ (ក្នុង អគរ ក្រសួងនិងស្ថាប់ននានា វិស័យឯកជន និង គួភាគីផ្សេងទៀត)

• ក្រុមវាយតម្លៃការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ

ក្រុមវាយតម្លៃការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយត្រូវដឹកនាំដោយមន្ត្រីគយជាន់ខ្ពស់មួយរូប ដែលមានជំនាញនិងសមត្ថភាពខ្ពស់ និងមន្ត្រីគយពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតតាមការចាត់តាំងរបស់ប្រធានក្រុម ការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ។ ក្រុមវាយតម្លៃការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយមានភារកិច្ច ដូចខាងក្រោមៈ

- អនុវត្តភារកិច្ចតាមការចាត់តាំងរបស់ប្រធានក្រុមការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ។
- តាមដាននិងវាយតម្លៃលើកិច្ចប្រតិបត្តិកាការងារររបស់ក្រុមអនុវត្តគម្រោងធៀបនឹងផែនការ ចង្អុលបង្ហាញលម្អិតនៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មរដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា ២០១៤-២០១៨។
- រៀបចំរបាយការណ៍របស់ខ្លួនស្ដីពី លទ្ធផលសម្រេចបាន រួមទាំងលទ្ធភាពដោះស្រាយសមស្រប ជ្វូនក្រុមការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មរដ្ឋាបាលគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា។

២. ការអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ

ដើម្បីពង្រឹងការអនុវត្តកម្មវិធីយុទ្ធសាស្ត្រកំណែទម្រង់និងទំនើកម្មគយទទួលបានជោគជ័យ ក្រុម ការងារកំណែទម្រង់ចាំបាច់ត្រូវមាននីតិវិធីនិងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងឲ្យបានច្បាស់លាស់។

គម្រោងកម្មវិធីយុទ្ធសាស្ត្រកំណែទម្រង់និងទំនើកម្មគយផ្លូវការត្រវមានការគាំទ្រពីផែនការអនុវត្ត គម្រោងដោយមានរចនាសម្ព័ន្ធការងារនិងគោលដៅបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ ផែនការសកម្មភាពរួមទាំងពេល វេលា តម្រូវការធនធាន ដែលបង្ហាញន្លូវលទ្ធផលជាក់លាក់និងស្ងួចនាករការងារ។ ដូចគ្នាដែរ ភារកិច្ច និង ការទទួលខុសត្រូវក្រោមសមត្ថកិច្ចក្រុមនី រុយក៍ត្រូវកំណត់ឲ្យច្បាស់លាស់។ អ្នកដឹកនាំក្រុមត្រូវដាក់ជូន របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពជាទៀងទាត់ស្ដីពី រ៉នការសកម្មភាព តាមយន្តការដូចដែលរៀបរាប់ខាងក្រោម÷

• របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពការងារ

ប្រធានក្រុមអនុវត្តតម្រោង ត្រូវធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍វឌ្ឍនភាពជាប្រចាំ ជូនក្រុមការងារកំណែ ទម្រង់និងទំនើបកម្មតយ។ របាយការណ៍នេះ មានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការវាស់ស្ទង់និងវាយតម្លៃលើ លទ្ធផលនៃការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពការងារ ហើយក៍អាចយកមកប្រើសម្រាប់វ៉ាស់កម្រិតជឿនលឿន នៃកិច្ចប្រតិបត្តិការងារ។ របាយការណ៍នេះ មានទម្រង់ស្តង់ដារនិងអាចឲ្យក្រុមការងារកំណែទម្រង់និង ទំនើបកម្មតយពិនិត្យវឌ្ឍនភាពការងារ រកឃើញបញ្ហា និងធ្វើការកែតម្រូវបាន។ ក្រុមការងារកំណែទម្រង់និង ទំនើបកម្មតយព្រិវជ្ជនរបាយការណ៍នេះទៅគណៈកម្មាធិការដឹកនាំការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្ម ពិនិត្យ និងតាមដានជាប្រចាំអំពីសកម្មភាពកំណែទម្រង់របស់ខ្លួន ហើយអាចចាត់វិធានការចាំបាច់កែតម្រូវក្លាម បានសមស្របនិងទាន់ពេលវេលា ដើម្បីធានាឲ្យប្រាកដថា សកម្មភាពនៃកិច្ចដំណើរការកំណែទម្រង់នេះ មិនឃ្លាតចាកឆ្ងាយពីគោលដៅនៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលមានចែងក្នុងកម្មវិធីកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្ម រដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា។ គណៈកម្មាធិការដឹកនាំនឹងធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ជំងនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថពិនិត្យនិងសម្រេច។

៣. ការរៀបចំកម្មវិធីដើម្បីឲ្យសាធារណជនបានយល់ដឹងពីកម្មវិធីកំណែទម្រង់របស់គយ

ការបង្កើតកម្មវិធីកំណែទម្រង់ជាយុទ្ធសាស្ត្រត្រូវការការចូលរួមពីគូភាគីជាច្រើនដូចជា÷ ក្រសួង និងស្ថាប័ននានា ជើងសារគយ ភ្នាក់ងារបញ្ជូនទំនិញ ភ្នាក់ងារដឹកជញ្ជូនទំនិញ និងអ្នកនាំចេញ-នាំចូល និងក្រុមហ៊ុនឯកជនដទៃទៀត។ ដើម្បីធ្វើឲ្យការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់និងទំនើកម្មគយប្រព្រឹត្តទៅដោយ រល្វន អគរ ត្រូវជូនដំណឹង និងធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទជាមួយគូភាគី។

ការទទួលស្គាល់ និងការយល់ដឹងអំពីកម្មវិធីកំណែទម្រង់របស់គយតាមរយៈកិច្ចសហការជាមួយ គ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ រាប់បញ្ចូលទាំងមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនិងវិស័យឯកជនគឺ មាន ប្រយោជន៍និងសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ ។ នេះមានន័យថា អគរ គួរតែអភិវឌ្ឍនូវកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយដល់ សាធារណជនឲ្យបានជ្រុតជ្រាប។ កត្តាសំខាន់ៗមួយចំនួនសម្រាប់ការរៀបចំតាក់តែងកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយរួម មាន ÷

- **ក.** កំណត់អំពីវត្ថុបំណងឲ្យច្បាស់លាស់ ជាពិសេស ប្រធានបទដែលនឹងត្រូវធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ ជាសារធារណៈ។
- របៀបញ្ជូនសារនិងព័ត៌មានត្រូវធ្វើឲ្យចំតោលដៅដើម្បីធានាឲ្យប្រាកដថា រាល់សារ និងព័ត៌មាន ទាំងនោះត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយទៅដល់ភាគីដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធ។
- **ត.** ធ្វើការសំហការជាដៃគូជាមួយវិស័យឯកជន។
- ឃ. ការរៀបចំអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រផ្សព្វផ្សាយត្រូវធ្វើឡើងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

អគរ អាចផ្តល់ការយល់ដឹងដល់សាធារណជន តាមរយៈការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយនានា តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រនិក និងតាមការសរសេរបោះផ្សាយ គឺជាមធ្យោបាយផ្តល់ព័តិមានដ៍មានប្រសិទ្ធភាព ហើយ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយត្រូវទទួលបានព័តិមានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីគាំទ្ររាល់ការអនុវត្តសម្រាប់កម្មវិធីកំណែ ទម្រង់។ ការប្រើប្រាស់គេហទំព័ររបស់ អគរ (www.customs.gov.kh) ជាមធ្យោបាយដើម្បីចែករំលែក ព័តិមានដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងកម្មវិធីកំណែទម្រង់គយគឺជាមធ្យោបាយមួយផ្សេងទៀតសម្រាប់ ផ្សព្វផ្សាយដល់សាធារណជន។ ជាងនេះទៅទៀត ការផ្សព្វផ្សាយអាចធ្វើឡើងតាមរយៈការរៀបចំសិក្ខា សាលា ដើម្បីឲ្យផ្នែកឯកជនបានជ្រុតជ្រាបពីការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មរបស់គយ។

៤. ប្រព័ន្ធរាយការណ៍÷ ស្ងួចនាករយុទ្ធសាស្ត្រនិងស្ងួចនាករស្នាដៃនៃប្រតិបត្តិការ

ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយត្រូវដាក់បញ្ចូលនូវស្ងួចនាករ សកម្មភាពដែលអាចវាស់ស្ទង់នូវស្នាដៃនិងសម្មិទ្ធិផលនៅក្នុងការងារនេះ។ ជាមួយគ្នាដែរ ស្ងួចនាករ សកម្មភាព (ជាយុទ្ធសាស្ត្រ) កម្រិតខ្ពស់ ត្រូវឆ្លុះបញ្ចាំងពីជោគជ័យនៃកម្មវិធីការងារនេះ រួមទាំងការងារ គ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការផង និងកម្មវិធីការងាពិសេស ដូចជាយុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យម របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។ អគរ ត្រូវប្រើវិធីគ្រប់គ្រងសកម្មភាពនេះ ដែលជាផ្នែកមួយនៃការអនុ វត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មគយ។

• ស្ងួចនាករយុទ្ធសាស្ត្រ

អគរ មានទិសដៅរៀបចំស្ងួចនាករយុទ្ធសាស្ត្រមួយចំនួនសម្រាប់ជាការវាស់ស្ទង់នូវលទ្ធផលការងារ និងស្នាដៃសម្រេចបាន ធៀបនឹងកាលវេលាដែលបានកំណត់សម្រាប់បញ្ចប់គម្រោងនីមួយៗ។ ស្ងួចនាករយុទ្ធ សាស្ត្រកម្រិតខ្ពស់ (ស្ងួចនាករចង្អុលបង្ហាញពីលទ្ធផលគន្លឹះ) ត្រូវបានបង្កើតឡើង និងត្រូវអនុវត្តជាផ្នែកមួយ នៃកម្មវិធីការងារនេះ។ ឧទាហរណ៍នៃស្ងួចនាកររួមមាន÷

- របាយការណ៍ចំណូលធៀបនឹងគោលដៅនៃផែនការប្រមូលចំណូលរបស់ អគរ និងច្បាប់ស្ដី ពីថវិកា ។
- ការសិក្សាពីរយៈពេលប្រើប្រាស់ក្នុងការបំពេញបែបបទនិងបញ្ចេញទំនិញពីគយ (Time Release Study) ក្នុងគោលបំណងអនុវត្តគោលការណ៍សម្រួលពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ កាត់បន្ថយពេល វេលានិងចំណាយដែលមិនចាំបាច់។
- តួលេខដ៍មានប្រសិទ្ធភាពពីការត្រួតពិនិត្យទំនិញ (រួមទាំងពីម៉ាស៊ីនស្កែន) និង លទ្ធផល សម្រេចបានពីការពង្រឹងអនុវត្តច្បាប់ និងចំណូលពាក់ពន្ធ ដូចជា សវនកម្មក្រោយពេល បញ្ចេញទំនិញពីគយ ការប្រឆាំងអំពើរត់គេចពន្ធ ជាដើម។
- របាយការណ៍អំពីលទ្ធផលនៃការប្រមូលចំណូលប្រចាំខែ ត្រីមាស ឆមាស និងប្រចាំឆ្នាំ តាម គម្រឯកភាពមួយចំនួន សម្រាប់គោលបំណងនៃការចងក្រងវិភាគព័ត៌មាននិងស្ថិតិ។

• លួចនាករស្នាដៃនៃប្រតិបត្តិការ

អតរ មានទិសដៅកំណត់នូវស្ងួចនាករស្នាដៃប្រតិបត្តិការមួយចំនួនដើម្បីវាស់ស្ទង់នូវលទ្ធផលការងារ និងស្នាដៃសម្រេចបានធៀបនឹងកាលវេលាកំណត់សម្រាប់បញ្ចប់គម្រោងនីមួយៗ។ ស្ងួចនាករខាងក្រោម នេះអាចយកមកប្រើដើម្បីវាយតម្លៃពីលទ្ធផលនៃសកម្មភាពកំណែទម្រង់នីមួយៗ ។ ឧទាហរណ៍នៃស្ងួចនាករ ស្នាដៃប្រតិបត្តិការ រួមមាន÷

- របាយការណ៍អំពី ទំហំពាណិជ្ជកម្មនាំចេញ និងនាំចូល ត្រូវធ្វើការប្រមូលផ្ដុំនិងចងក្រងឲ្យបាន ត្រឹមត្រូវ ក្នុងទម្រង់ដែលបានឯកភាព រួមមាន បរិមាណទំនិញនាំចេញ-នាំចូល តាមឯកតា គីឡូក្រាម ឬលម្អិតផ្សេងទៀត ការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ចំនួនប្រតិវេទន៍គយ ចំនួនកុងតែន៍រ ។ល។

- ការវិភាគពីថេរវេលាជាភាគរយ ក្នុងការបញ្ចេញទំនិញពីគយសម្រាប់ការនាំចូល នាំចេញ តាម ច្រក បៃតង ខៀវ លឿង និងក្រហម និងភាគរយនៃការត្រ្ទុតពិនិត្យរូបវន្ត
- ការធ្វើរបាយការណ៍ពាក់ព័ន្ធនឹងការស្រាវជ្រាវនិងបង្ក្រាបបទល្មើសគយគួរត្រូវបញ្ជាក់អំពីចំនួន បទល្មើសដែលបង្ក្រាបបាន ចំណូលពន្ធ អាករ កម្រៃ និងប្រាក់ពិន័យដែលប្រមូលបានបន្ទាប់ ពីបានអនុវត្តសកម្មភាពបង្ក្រាប។

ស្លែកនី IV : អន្តរប្បញ្ញត្តិតិខ2្វបសម្ព័ន្ធ

ជាទូទៅ ការអភិវឌ្ឍក្នុងតំបន់អាស៊ាននិងពិភពលោក រួមទាំងស្ថានភាពវិវត្តន៍ក្នុងប្រទេសអាចមានការ ប្រែប្រួលខ្លាំងជាយថាហេតុសម្រាប់ពេលវេលា៥ឆ្នាំខាងមុខ។ ក្នុងន័យនេះ កម្មវិធីការងារកំណែទម្រង់និង ទំនើបកម្មរដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជាក៍តម្រូវឲ្យមានការកែសម្រួល ឲ្យស៊ីសង្វាក់នឹងការអភិវឌ្ឍថ្មីៗនៃ បច្ចេកទេស ការគ្រប់គ្រង និងបច្ចេកវិទ្យា ព្រមទាំងឲ្យមានសង្គតិភាពជាមួយនឹងវិសោធនកម្មថ្មីនៃគោល នយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ដូច្នេះ គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រនិងផែនការសកម្មភាពក៏ត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ដោយធ្វើការកែសម្រួលឲ្យស្របតាមការវិវត្តនោះ។

ការពិនិត្យឡើងវិញ និងការវាយតម្លៃប្រចាំឆ្នាំនៃយុទ្ធសាស្ត្រនិងកម្មវិធីការងារកំណែទម្រង់និងទំនើប កម្មរដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៤-២០១៤ត្រូវអនុវត្តស្របតាមការវិវត្តដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ។ ផែនការសកម្មភាពថ្មីនេះនឹងត្រូវបង្កើតឡើងដើម្បីឲ្យយុទ្ធសាស្ត្រនិងកម្មវិធីការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្ម រដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជាដំណើរការប្រកបដោយបច្ចុប្បន្នភាពជាមួយនឹងលទ្ធផលសម្រេចបានជាក់ លាក់។ ជាងនេះទៀត ផែនការការងារប្រចាំឆ្នាំក៍ត្រូវបង្កើតឡើងដោយផ្នែកលើយុទ្ធសាស្ត្រនិងកម្មវិធីការងារ កំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មរដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជាជាស្នូល។

បច្ចុប្បន្នភាពនៃផែនការការងារលម្អិតត្រូវកែលម្រល់ និងភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធនៃយុទ្ធសាស្ត្រនិងកម្មវិធី ការងារកំណែទម្រង់និងទំនើបកម្មរដ្ឋបាលគយនិំងរដ្ឋាករកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៤-២០១៨៕

Preface

The economic growth and achievements of Cambodia over recent years through the successful implementation of the Rectangular Strategy Phase I and II are testimony to the sustainable development in all areas. Meanwhile, the General Department of Customs and Excise of Cambodia implemented its Strategy and Work Program on Reform and Modernization (SWRM) 2009-2013 with fruitful results. While much has been accomplished, the work of reform and modernization is a continuing process as the General Department of Customs and Excise prepares to face additional challenges and opportunities in the years ahead.

The 5th Mandate of the Royal Government of Cambodia led by Samdech Akak Moha Sena Padei Techo **Hun Sen**, Prime Minister of the Kingdom of Cambodia has firmly and sharply committed to: maintaining political stability, and social security and order; continuing to keep macro-economic stability; and ensuring high efficiency and effectiveness of public financial management. To follow the set way of the Royal Government toward deep reform, as set forth in the Rectangular Strategy Phase III, the General Department of Customs and Excise of Cambodia will continue to further modernize itself to fulfill a role as an effective service provider, with high standard and professionalism and consistency with the international best practices, for the reform policy of the Royal Government to satisfy the needs of relevant traders. In this regard, "the Strategy and Work Program on Customs Reform and Modernization 2014-2018" has included the new requirements, in accordance with the practical progress of the Cambodian society and the world, with the previous experience in the implementation of the Customs Reform and Modernization Programs 1999-2002, 2003-2008 and 2009-2013.

The support and ongoing invaluable recommendations from H.E. Dr. Aun Pornmoniroth, Minister of Economy and Finance together with bright and wise guidance from Samdech Techo HUN SEN, Prime Minister of the Kingdom of Cambodia will be used as the key basis for the development of the Customs Reform and Modernization Program. In this context, the GDCE shall commit and strive its best with available facilities and human resources to successfully implement the strategic objectives of Customs Reform and Modernization Program 2014-2018 with maximum effectiveness.

signature

Dr. Kun Nhem

Director General

General Department of Customs and Excise of Cambodia

PART I: INTRODUCTION

In this time of rapid progress in technology and continuous increases in international trade volumes and trade liberalization customs administrations are increasingly facing challenges to meet these growing demands and expectations. In this context, the setting of appropriate strategic objectives and priorities are critical factors for the General Department of Customs and Excise of Cambodia (GDCE) to achieve its vision and mission, to support the objectives of the Royal Government of Cambodia and to achieve the objective of the ASEAN Economic Community by 2015. The brief reports of the previous implementation of the SWRM 2009-2013, which have also been incorporated into this publication, indicate that the GDCE has to date achieved notable results. In order to build on these past successes, to continue the reform and modernization process, and to strengthen those areas of the GDCE that require further development, a new strategic plan outlining GDCE's strategic objectives, priority initiatives and action plans has been developed covering the next five year period 2014-2018.

This Strategy and Work Program on Customs Reform and Modernization (SWRM) 2014-2018 is the fourth strategic plan of the GDCE. It provides detail information on the organization's strategic objectives and priority sectors and related action plans. The detail information was developed in accordance with the Royal Government of Cambodia (RGC) implementation policies, the Revenue Mobilization Strategy of the Ministry of Economy and Finance (MEF), international best practice and in consideration of other influencing factors such as the integration of the Cambodian economy into ASEAN, and obligations of Cambodia to be fulfilled at the international level (WTO, WCO) etc.

This document is divided into four parts: Part I-Introduction; Part II-Strategic Overview including vision, mission, core values, guiding principles and environmental analysis; Part III-The GDCE's six strategic objectives: 1) Revenue Mobilization, 2) Law Compliance and Enforcement, 3) Trade Facilitation, 4) Automation and Modernization of Customs Procedures, 5) Good Governance and Human Resources Management and 6)Management of Customs Reform and Modernization Program; and Part IV- Transitional Provision and Annexes containing summary action plans for each of the strategic objectives with timeframes and performance indicators.

PART II: STRATEGIC OVERVIEW

1 Vision

The Vision of the GDCE is to become a modern Customs Administration, that meets international standards and best practices and that is recognized both internationally and within Cambodia for its administrative and operational efficiency and high quality of service to stakeholders.

2 Mission

The mission of the GDCE to expedite and facilitate legitimate trade and travel, to collect and increase government revenue, to ensure fair economic competition, to enhance social safety and national security, and to sustain economic development and viability of Cambodia. In this regard, various strategic objectives and action plans will be created to make her missions successful and fruitful.

3 Core Values

To achieve the above vision, mission and the strategic objectives, the GDCE requires that all officials abide by its Code of Conduct and Ethics in accordance with the WCO standards. In this regard, the Customs officials must perform their daily functions and duties by adhering to the following core values:

- Transparency: All Customs officials shall work with honesty and mutual respect both amongst themselves at all levels within the organization and shall deal with external stakeholders including the business community with professionalism and confidentiality as stipulated in the existing regulations.
- Accountability: All Customs and excise officers are held highly responsible and accountable for successfully achieving their tasks according to existing regulations and assignment by management.
- **Integrity and Discipline**: As a paramilitary organization that is partially armed, integrity and discipline are strictly required including good ethics in living and performance, respect for hierarchy, proper use of uniform and proper attitudes behaviour and communications when dealing with clients and the public.
- **Professionalism**: All Customs and Excise officers are to receive professional training both in house and external on national and international legal provisions, technical skills and customs procedures in accordance with international standards such as the World Customs Organization's Revised Kyoto Convention (RKC) etc.
- **Teamwork**: The GDCE always respects and gives priority on the results of the team. The organization leadership's decisions are based on feedback from competent officials as a result of dynamic dialogue and questionnaires.

4 Guiding Principles

In adhering to its core values, the General Department of Customs and Excise operates under the following guiding principles:

- Provision of Service to the Public: The GDCE provides forums for the private sector and other related stakeholders to express their comments, criticisms or suggestions both anonymously and during dialogue with partners to resolve all Customs-related issues. The GDCE has established the Customs Private Sector Partnership Mechanism, a Public Relations Unit, public mailboxes and so on to facilitate this service to the public
- Equal Implementation of the Law: Existing regulatory standards, including rules, regulations and guidelines are consistently applied to everyone throughout the country without discrimination as to class or faction.

- Compliance with domestic Laws and regulations: All execution of duties, use of authority and decision making are carried out on the basis of existing laws and regulations with clarity and impartiality
- Compliance with International Obligations: The Customs legal framework has been developed in accordance with regional and international agreements, and reflect international best practice.
- **Decentralization of Power:** The GDCE adheres to the principles of decentralization of authority in decision making from the Headquarters to the operational offices/branches on a step-by-step approach in parallel with the rate of capacity building of officials at the operational level.
- **Right of Appeal**: In accordance with the existing Law on Customs, the private sector or concerned person have the right to request additional clarification of the reasons for any customs decisions or to appeal against those decisions to higher competent authority.
- Inter-agency Cooperation: This is a key factor in ensuring effective implementation of trade facilitation and strengthened compliance. The General Department of Customs and Excise seeks to collaborate with other authorities such as police and military units to take part in suppression and of customs offenses; with National Bank of Cambodia in financial crime prevention; and with other specialized authorities in the implementation of trade facilitation through risk management etc.
- International Cooperation: This is a necessary factor in ensuring the effectiveness in preventing and combating cross border crimes, in increasing the number of cooperative partnerships, and providing overseas training opportunities for Customs officials. To date the GDCE has signed Memorandum of Understanding with neighbouring Customs administrations and with customs administration of the other dialogue partner countries, such as Japan, China, Korea, India etc.

5 Major Results Achieved to date in Implementing the SWRM

While some activities have not been completed in the implementation of its SWRM (2009-2013), the GDCE has made remarkable progress and achieved fruitful results. The major achievements of the reform and modernization program to date include:

- Development and implementation of the Law on Customs and its supporting regulations that comply with national and international laws, agreements and best practices.
- Implementation of the automated system for customs data (ASYCUDA WORLD) and implementation of extensive application of information technology.
- Simplification of Customs procedures to bring them in line with standards of the Revised Kyoto Convention (RKC), such as creation of special procedures for the special economic zone and for highest compliant traders and investors.
- Implementation of Customs valuation procedures that are consistent with the World Trade Organization Valuation Agreement.
- Implementation of risk management concepts and an automated risk management system at major Customs posts to identify high risk cargo and provide guidance to officers in treating the risks.
- Implementation of post clearance audit, an important mechanism in fostering and promoting voluntary compliance, at company premises, and provision of a mechanism to support the effective implementation of trade facilitation principles and Valuation Agreement.
- Carrying out a lead role in coordinating inter-agency implementation of Service Level Agreements for trade facilitation through risk management to eliminate overlapping tasks and excessive goods inspections.
- Establishment of the Customs-Private Sector Partnership Mechanism (CPPM), which plays an important role in resolving day-to-day operation problems between Customs

- and the trade and to promote greater participation from the private sector in Customs operations.
- Prevention and Suppression activities are carried out more effectively despite experiencing a lack of budget and equipment required for operational activities.
- Provision of capacity building to Customs officials who have the potential to become leaders and strengthening technical capacity in relation to new developments from the World Customs Organization.
- Enhanced cooperation with other Customs administrations both at regional and international levels as well as other development partners, including participation in the ASEAN work programs and developments.
- Building a strong foundation for the implementation of international trade facilitation mechanisms and standards such as preparations to launch Authorized Economic Operators Program (the Best Trader Program), introduction of the Advance Ruling Systems on Tariff Classification, Rule of Origin and Customs Valuation, and development of the Cambodia National Single Window that will eventually connect with the ASEAN Single Window.

6 Environmental Analysis

While a great deal of progress has been made in recent years to modernize and reform the GDCE, we face a number of challenges caused by both internal and external factors. We will need to undertake even greater efforts to overcome these challenges in order to continue to strengthen performance and to continue to reform and modernize. A brief analysis of the environment in which the GDCE operates has been carried out, including both external and internal factors and is set out below.

6.1 External Factors

As with most modern Customs administrations the GDCE is faced with significant external challenges to which we have to respond quickly if we are to remain effective and efficient, and to deliver our mission. In the last two decades, technological advances, especially the expanding use of the internet have been rapid and impact every sphere of the business environment and on the government operations including the GDCE. Business transactions are largely automated and electronic commerce is becoming more and more the norm. Customs needs to keep up with these developments if it is to provide fast, reliable and consistent services.

The demands brought about by globalization mean that modern customs administrations have to address issues of new international trade regimes. In the case of Cambodia the ASEAN Free Trade Agreement (ATIGA) as well as other Free Trade Agreements (ASEAN – China Free Trade Agreement, ASEAN - Korea Free Trade Agreement, ASEAN - Japan Free Trade Agreement, ASEAN - India Free Trade Agreement –etc.) are having major impacts on the customs administrations of the region. In addition to the commitments to facilitate trade these agreements have significant impacts on customs revenue collections as tariff rates decline or are eliminated on much of the international trade.

Within the ASEAN framework there are a number of instruments that the GDCE is charged with implementing, including the ASEAN Agreement on Customs, the ASEAN Agreement on Customs Trade in goods (ATIGA), ASEAN Framework Agreement on goods in Transit (AFAGIT) all of which are elements of the implementation of the ASEAN Economic Community (AEC). Numerous commitments involving the GDCE arise out of these memberships.

In addition to its ASEAN membership, Cambodia is a member of the WTO, WCO, the Asia - Europe (ASEM-Asia-Europe Meeting), APEC, etc. The GDCE is deeply involved in many initiatives related to these memberships and plays an important role in their implementation, in particular regarding trade facilitation, strengthening the supply chain security, etc.

The emerging nature and extent of trans-national crime and the continuing terrorism risk requires the GDCE to direct greater attention towards matters such as money laundering, terrorist financing, commercial fraud, illegal drugs and smuggling activities including persons and firearms. In an effort to enhance its enforcement capability to meet these challenges, the GDCE will seek to improve intelligence, risk management, anti-smuggling and post clearance audit.

6.2 Internal Factors

A number of internal factors influence the GDCE's operations and strategies and need to be taken into account in planning for the future.

The GDCE has developed and implemented a modern and effective Customs Laws and Regulations with assistance of technical experts from the IMF. The law and its implementing regulations were developed in accordance with the Constitution of Cambodia, in compliance with obligations under international conventions and agreements, and in line with international best practices. The Law on Customs and regulations have enabled the GDCE to implement its tasks effectively and consistently.

The Cambodia customs administration has been upgraded from a department to a general departmental level and has undergone in-depth reform of the organizational structure. The GDCE has an appropriate structural, hierarchical, and geographical coverage that can ensure an effective operational network nationwide.

In the era of rapid growth of international trade, the GDCE has implemented a modern automated system (ASYCUDA WORLD) in key check points that account for approximately 95% of total trade volume. The GDCE continues to improve and expand the ASYCUDA WORLD's functionality including plans to activate the manifest (e-manifest), transit, and electronic payments (e-payment) modules in order establish a base for the National Single Window system in the future.

A great deal of progress has been made in implementation of Risk Management and Post-Clearance Compliance Verification programs. The GDCE has introduced an automated Risk Management system and Post-clearance compliance verification management including documentary verification at customs offices and Post-Clearance Audit.

The Prevention and Suppression of Smuggling continues to face many challenges. While good results have been achieved, offenders always try to use more sophisticated deception methods and techniques, which are more difficult to combat. The GDCE must relentlessly continue to strengthen the ability of the Prevention and Suppression Department and to develop cooperation both inside and outside the country.

The use of Non-Intrusive Inspection Technology such as container and cargo scanning machines, detection instruments for radiation and mass destruction weapons, substance drug testing instruments etc. support customs operations by providing trade facilitation through reducing the time and cost to examine goods and increased results.

The improving governance and integrity in Customs Organization make a better working environment for Customs officials and leads to the reduction or elimination of inappropriate activity including corruption. Continued efforts are required to strengthen governance and integrity.

6.3 Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats (SWOT) Analysis

A SWOT analysis was carried out in developing the SWRM 2014-2018. A SWOT Analysis is a planning tool used in the development of a strategic or business plan to identify the internal and external factors that influence the organization and its plans. The SWOT analysis presents in a succinct format a picture of the specific strengths and weaknesses of the organization (internal factors) as well as the opportunities and threats it is facing (external factors). This information can be of great value as the organization begins to develop its plans for the future. A summary of the SWOT analysis conducted as part of this planning process follows:

Strengths:

- Customs legislation and procedures that comply with International Standards
- 2. Strong leadership/Good management and support from Government
- 3. Automation and High Tech Tools(NIIT)
- 4. Strong Human Resources
- 5. Effective customs/private sector partnership mechanism in place
- 6. Risk management system and post clearance audit program in place.
- 7. Customs Reform and Modernization Program in place
- Incentives in place to motivate and reward customs and excise officers leading to improved integrity

Weaknesses:

- 1. Lack of in-house IT capacity and reliance on IT technical support from outside
- 2. Customs integrity program not yet fully implemented (e.g. extensive face to face interactions between staff and public)
- 3. Lack of funding for anti-smuggling tools and equipment, vessels etc.
- 4. Lack of safety equipment for officers (dangerous goods inspection)
- 5. Public awareness program requires strengthening
- 6. Excise Law is yet available
- 7. Mechanisms for monitoring and evaluation of staff performance are not in place.

Opportunities:

- 1. ASEAN Economic Community (AEC) 2015
- Membership in international organizations (WCO, WTO, WIPO), expected to be a member of APEC and become a signatory to numerous international conventions
- 3. Increase in extra-ASEAN trade.
- 4. Political will in supporting CRMP
- 5. Strong support from MEF for GDCE modernization
- 6. Country is peaceful and the economy is gradually developed. Strong supports from Development partners and donors.

Threats:

- Revenue impacted negatively by Tariff Reduction.
- 2. Narrow tax base.
- 3. Global economic crisis impacts on trade and revenue potential
- Lack of coordination and cooperation from other government agencies; excessive intervention in customs affairs; and overlapping functions with customs
- 5. Low level of voluntary Self-compliance.
- 6. Transnational crime is not low Continued high levels of organized cross border crime
- 7. Risk of terrorism and security of the supply chain.

PART III: STRATEGIC OBJECTIVES 2014 - 2018

The GDCE has established six strategic objectives for the period 2014- 2018. These objectives reflect and support the established policies and priorities of the Royal Government of Cambodia as well as those of the Ministry of Economy and Finance. In addition, the strategic objectives are based on the current situation of Cambodia, her regional and international obligations such as those under ASEAN, the WTO, and WCO Frameworks, Free Trade Agreements and others.

Detailed annual action plans are being developed for each of the six Strategic Objectives to ensure all necessary steps and measures are taken to achieve the expected results.

Strategic Objective I: Revenue Mobilization

The GDCE will achieve the Royal Government of Cambodia's revenue collection targets through implementation of the Ministry of Economy and Finance Mid Term Revenue Mobilization Strategy (MTRMS). The GDCE's goal is to increase customs revenue as a percentage of GDP by 0.5% annually.

The GDCE's implementation of the MTRMS will focus on the following priority areas: (1) strengthening the customs clearance process (control and release of goods), (2) strengthening customs transit mechanism (including anti-smuggling), and (3) enhancing support mechanisms. Annual revenue mobilization operational plans are in place for implementation. Outlined below are the key elements of the GDCE's commitments under the MTRMS.

1. Strengthening the Customs Clearance Process

The GDCE will focus on three areas of customs clearance; (1) the customs declaration process, (2) identification and segmentation of risks, and (3) post clearance audit

1.1. Customs Declaration (enhancement of import-export documentation)

(a) Improving Manifest and Declaration Control Procedures

The GDCE will take steps to improve the clearance process including obtaining prearrival cargo information, improved manifest controls through automation of the process, and strengthened controls to identify fraudulent documentation.

Short-term measures:

- Establish minimum data requirements for commercial invoices.
- Strengthen ASYCUDA World through inter-connection with the port community system
- Enhance effectiveness of verification checks for consistency and conformity of customs manifests and declarations (SADs)
- Begin consultations between the GDCE and Kampuchea Shipping Agency &Brokers "KAMSAB" to develop a draft Memorandum of Understanding on management procedures and provision of transportation documents (cargo data) in timely manner;
- Enhance implementation of the customs broker regulation (licensing and qualification) and customs brokers' management practices Issue warnings and regularly impose penalties against individual customs brokers who do not possess customs brokerage qualification.

Medium-term measures:

- Develop and implement pre-arrival clearance procedures;
- Implement the ASYCUDA World transit module; and
- Finalize and implement a Memorandum of Understanding between GDCE and
- KAMSAB on cooperation and provision of transportation documents in timely manner.

(b) Strengthening Verification of Customs Valuation

The GDCE has implemented the WTO Valuation Agreement based on transaction value method. The Customs Valuation Support System (CVSS) was introduced to verify the compliance of customs value declared by importers against accepted value. However, the verification of customs value still faces challenges including limitation of updating the transaction value database system, the lack of the reliable and accurate information, and low trader compliance levels. To ensure full compliance with the WTO Valuation Agreement and international best practices, the GDCE will carry out the following tasks:

- Continue to improve CVSS through enhancing the effectiveness of data management and the developing reliable sources of information from abroad.
- Explore the possibility of establishing an electronic linkage between the CVSS and other automated system such as ASYCUDA WORLD, Risk Management and so on.
- Continue to strengthen the Transaction Value Management Unit through regularly updating the CVSS and the customs valuation reference database system to better reflect transaction value.
- Improve the effectiveness of decentralized customs value verification by examining the feasibility of centralized verification of highly sensitive goods to headquarters with verification of less sensitive goods remaining decentralized.
- Improve customs valuation knowledge and skills of customs officers and HQ valuation specialists through training, seminars, workshops, dissemination of new developments from the WCO and WTO, and through support from development partners.
- Expand the Advance Rulings Program to include customs valuation matters
- Promote private sector's awareness of customs valuation provisions, advance ruling Programs etc. through publication, websites and workshops/seminars.

1.2. Improving Risk Management and Customs Intelligence

The GDCE has made a great deal of progress in implementing risk based clearance processes through development of risk management systems and procedures including development of the Trader Credibility Management System (TCMS), the Customs Risk Management Database System (CRMDS), and strengthening of the customs intelligence capacity. These developments have assisted the GDCE to reduce the levels of examination of goods and increase effectiveness based on the use of selectivity criteria, and risk profiles. Risk management teams are in place at HQ and in most major customs branches. However the results of goods examination remain low possibly indicating that the system is having a deterrent effect. Further study of the effectiveness of the risk system is needed. The customs intelligence functions require strengthening and further development of systems including an intelligence database system.

This initiative is described in Strategic Objective II (Law Compliance and Enforcement).

1.3. Expanding and Strengthening Post Clearance Audit

Post Clearance Audit is critical to implementation of WTO valuation agreement as it helps promote traders' voluntary compliance and contributes to trade facilitation through the reduction of time for customs clearance during import and export.

The PCA program has been developed over recent years and on-site company audits are being carried out on a limited basis. The program faces challenges including poor record keeping by traders, staff coverage is insufficient, and information exchange is limited.

This initiatives is included in Strategic Objective II (Law Compliance and Enforcement)

2. Prevention and Suppression of Customs Offences

Smuggling of Goods has negative impacts on legitimate trade, domestic production and revenue collections for the national budget. The GDCE has combatted smuggling and has achieved some positive results such as reduction in vehicle, cigarette and petroleum smuggling. Despite these successes smuggling still remain a serious problem. Currently, the GDCE faces numerous challenges such as strong networks of smugglers, the lack of equipment, materials and tools to support enforcement activities, dispersion of goods, maritime smuggling, and weaknesses in information sharing among competent authorities.

The strategic objective and initiatives to enhance the prevention and suppression of customs offenses are included in Strategic Objective II (Law Compliance and Enforcement).

3. Supporting Processes

This action covers a number of specific initiatives that are included under various Strategic Objectives. Initiatives include ASYCUDA World enhancement and expansion described under Strategic Objective IV; National Single Window development and Private Sector Cooperation Mechanisms included under Strategic Objective III; and Human Resource Management and Internal Audit described under Strategic Objective V.

4. Other Revenue Measures under the MTRMS

4.1. Assessment of the Revenue Impact of ATIGA 2015 and other FTAs and preparation of strategies to compensate potential revenue losses

With global trade liberalization most countries, including Cambodia, have been implementing free trade agreements to strengthen their competitiveness and increase exports to achieve economic development targets. However, free trade arrangements are not always a great success for all countries, and if exports do not balance with imports, a trade deficit results, impacting the current account balance and the economic well-being. The loss in revenue from trade taxes is usually offset by increased business activity and increases in domestic tax collections.

In order to address the above challenges, the General Department of Customs and Excise will, on a quarterly basis, review the loss of customs revenue from implementation of ATIGA and ASEAN Free Trade Agreement with other countries and suggest appropriate measures.

The GDCE will participate in discussions with the MEF to develop proposed measures to increase taxes and duties on certain products to effectively compensate for the revenue loss

4.2. Creation and Implementation of the Law on Excise:

Reform of the present excise system, particularly the application of the excise law and other relevant regulations, is vital and consistent with international best practices. To comply with this law, the production and distribution of the excisable goods will be managed by the competent officials, and the tax calculation based on the specific duty will be applied with some sensitive goods. A draft law on excise and some supporting regulations have already been prepared. For the next step, the GDCE will cooperate with the Secretariat of Legal Council of the MEF in order to study other regulations which relate to excise tax with the aim to ensure development of a good excise law.

Strategic Objective II: Law Compliance and Enforcement

Achieving compliance with customs (and other agency) requirements through measures to facilitate and encourage compliance and measures to deter and detect smuggling and other illegal cross border activities. Strengthening protection of the social and economic well-being of Cambodians.

The GDCE has made significant progress in strengthening compliance levels through development of risk management techniques and compliance verification initiatives such as PCA, customs valuation, anti-smuggling etc. A compliance strategy based on application of risk management principles and enforcement measures provides a framework for specific policies and initiatives aimed at achieving high levels of compliance.

Development of a Compliance and Enforcement Strategy including a Risk Management Policy

The GDCE Compliance and Enforcement Strategy will establish the approaches and strategies to further strengthen levels of compliance. Additionally, it will incorporate measures to encourage and facilitate voluntary compliance as well as initiatives to prevent, detect and suppress intentional non-compliance and illegal activities.

Likewise, to improve the effectiveness of compliance and enforcement programs and to achieve the balance between customs control and trade facilitation, the GDCE has strengthened its enforcement operations including anti-smuggling activities intelligence capacity, and international cooperation. The GDCE continues to develop training programs by using its own resources and assistance from development partners and donor countries in order to increase the customs law enforcement capacity. At the same time, the GDCE continues to seek funding for enforcement equipment, materials, and tools to make customs law enforcement capacity more effective.

A program to raise public awareness has to be continued to increase the public knowledge and understanding of applications of laws and regulations including customs law, and to encourage them to support law enforcement activities. At the same time GDCE will promote customs integrity and governance. Strengthening anti-corruption measures is the core objective of the GDCE to ensure its effective law compliance and enforcement.

2. Development of National Anti-Smuggling Policy and Action Plan

The national policy and related action plan aim to improve the effectiveness and professionalism of the anti-smuggling program. It will support the GDCE's Law Compliance and Enforcement Strategy, and set out the various roles and responsibilities, management accountabilities and operational guidelines for the GDCE's anti-smuggling operations.

The national policy and action plan for the anti-smuggling will focus on the following areas:

- Development of a medium term anti-smuggling plan with clear performance indicators and timeframes. (Review and update the 2006 GDCE Customs Enforcement Strategy),
- Development of officers capacities to prepare and submit cases to courts ,
- Monitoring of the consistency of declared imports and exports including transit and trans-shipment,
- Improvement of controls on imported vehicles including introducing tax stickers for exempted vehicles,
- Development of registration database for vehicles,
- Establishment of temporary storage facilities along the border to reduce diversion of goods and smuggling
- Revision of membership of the Inter-Ministerial Commission on preventing and combatting smuggling (Government Orders number 02, dated 19 December 2001),

- Updating the list of sensitive goods, and conducting an analysis of the smuggling trend of sensitive goods,
- Enhancement of cooperation with neighbouring and regional Customs Administrations for information exchange and other mutual assistances, and
- Piloting the implementation of the customs intelligence system.

3. Expansion and Enhancement of Post-Clearance Audit (PCA) Program.

This objective has been briefly mentioned under Strategic Objective 1 above. This activity can strengthen the mobilization and collection of national revenue through detection of tax and duty obligation evasion on the one hand, and can be used as a mechanism to enhance voluntary compliance on the other hand. The current success of implementation of PCA in the initial phase from 2012 to 2013 is a good start of the full program implementation

Priority activities under this objective are as follows:

Short - term measures:

- Increasing the number of PCA Teams from six (6) to nine (9),
- Continuing promotion of public awareness on PCA program through the Customs
   Private Sector Participation Mechanism, workshops, seminars, media channels, and other means.

Medium-term measures:

- Continuing PCA implementation, on a gradual basis, by expanding from current activity that focuses only on export oriented enterprises to focusing on the general import and export companies,
- Using the risk management system to identify and target high-risk companies for PCA purposes,
- Strengthening the exchange of information on risk management and PCA results amongst relevant customs offices through an automated system,
- Improving the information exchange and sharing between GDEC and GTD on audit results particularly, and exploring the possibility of joint audits
- Ensuring the high qualification, and professionalism of PCA officers, and
- Considering the assignment officers to PCA on a full time basis.

4. Strengthening the Customs Risk Management Database System (CRMDS)

The GDCE has achieved significant progress in implementation of the Risk Management System. To ensure its sustainability and to enhance the effectiveness of Risk Management, the modification and updating of selectivity criteria on a regular basis, are required. The conditions set forth for these are based on evaluation of the previous outcomes and other factors. This will reflect the emerging risks, and to meet the government requirements.

Main goals for medium-term and long-term development of the Customs Risk Management Program include enhancement of the Customs Risk Management Database System (CRMDS) to provide more coverage, and to establish a link between Risk Management System and ASYCUDA WORLD system in particular with the declaration processing and selectivity functions. CRMDS is web-based system, but as a WAN is not yet available or the Internet is not yet easily accessed in some areas, the current application of CRMDS system is on a stand-alone system. The feasibility of using the ASYCUDA WORLD WAN or the Internet to fully apply CRMDS as a web-based system will be explored.

Short - term measures:

- Modifying and updating regularly the selectivity criteria,
- Extending the CRMDS system to other border offices
- Updating regularly risk criteria under the Trader Credibility Management System,
- Amending sub-decree No. 209 Or.N.Kr.B.K. dated December 31, 2007, on Promulgating the Introduction of Prohibited and Restricted Goods, by adjusting risk criteria for goods on the prohibited and restricted list.

5. Development of Joint Inter-Ministerial Prakas on Risk Management

This will be done through full implementation of the Inter-Ministerial Prakas on Trade Facilitation through Risk Management. The purpose of the Inter-Ministerial Prakas is to officially establish mechanisms for implementation of the trade facilitation policy through risk management by coordinating between the GDCE and other relevant competent Ministries and Agencies, based on Sub-Decree No. 21 S.E. The regulation specifies roles, responsibilities and forms of cooperation of those relevant Ministries and Agencies to ensure effective management and examination of imported and exported goods at border checkpoints. Expanding the scope of implementing the policy of trade facilitation through risk management at the relevant institutions is required in order to contribute to implementing risk management through the management and evaluation of traders and goods.

This activity will support the development of the National Single Window (CNSW) by establishing the mechanisms and framework for development of a common approach to risk management that will operate in the scope of the NSW. In the short term, the GDCE continues to examine the possibility of developing an electronic connection system for information exchange or mutual forwarding of letters between Customs and Excise Units and other Specialized Agencies, which is one of the key elements of the National Single Window system

6. Implementation of the WCO SAFE Framework of Standards

In 2006, with financial assistance from the Government of Japan, the World Customs Organization (WCO) experts visited Cambodia to carry out a diagnostic assessment of policy and operations of the GDCE in relation to the SAFE Framework of Standards and made numerous recommendations. The GDCE has been implementing many of those recommendations such as Customs Automation System, risk management system, supply of modern equipment and facilities, Post Clearance Audit, Customs Private Sector Partnership Program, and so on.

The following priority actions shall be taken in accordance with the provisions of the Safe Framework of Standards:

- Development of the Customs Intelligence System,
- Capacity building for Customs Officers to combat transnational crimes,
- Implementation of the National Single Window in accordance with the Government's policy, which can be integrated with the ASEAN Single Window,
- Implementation of an Authorized Economic Operator program (Best Trader Program),
- Seeking financial and technical assistances from development partners to support the implementation of SAFE framework of standard.

7. Strengthening the Capacity of the Customs Marine Office

GDCE is a member of National Committee for Maritime Security (NCMS). The Customs Marine Officers are members of the NCMS's front office. Under this framework, the forms and scope of cooperation and coordination, and the specialized task of the members are clearly identified and determined. The Customs Marine however is a newly established office under the Department of Prevention and Suppression of Offenses. This office is responsible for

investigation and suppression of smuggling by sea throughout the customs territory, and plays an important role in combating other transnational crimes. Strengthening customs' control of the coast line and sea territory by the Office's patrol and enforcement activities can contribute positively to the increase in revenue mobilization and collection.

The Office is facing many challenges, including (1) lack of appropriate vessels, equipment and tools for use in patrol operations, pursuit, and interdiction at sea, (2) lack of customs expertise to operate the vessels, (3) insufficient information to assess and identify threats by sea, and (4) inadequate budget for operation and for supply of equipment and tools.

Within these constraints the GDCE will seek budget from available sources to support the customs marine operation and enforcement activities, particularly for the supply of required vessels, equipment and tools. The GDCE will also seek trainings for customs marine officers in the areas of investigation skills, suppression of offense at sea, ship boarding and rummage (search) techniques, interdiction at sea, risk assessment, and so on.

Priority activities include:

- Preparation of a threat assessment to identify the nature, extent, operators and impacts of marine smuggling in order to develop operational strategies and plans including resource deployment,
- Seeking sources of vessels, equipment and tools for uses in customs marine operation and maritime enforcement activities,
- Seeking basic and intermediate training in investigation at sea, interdiction at sea, ship boarding, searching technique, and management of vessels and equipment.

8. Improving Effectiveness of Non-Intrusive Inspection (NII) Technologies

The GDCE has made some significant progress in the implementation and the use of Non-Intrusive Inspection (NII) Technologies such as X-Ray, Gamma-Ray scanners, and Radiation detection tools at major customs check points, international ports and airports. NII Technologies can help reduce clearance time and unnecessary physical inspection. The GDCE has implemented a project to install the NII Technologies at some other important customs check points, while seeking training program for Customs officials to operate NII Technologies safely, effectively and professionally.

In addition to the deployment of NII Technologies, the GDCE will improve management processes to monitor and evaluate the effectiveness of the NII operation. Format and the system of report on the statistics of scanning and the outcomes of scanning with good images of any irregularity that can be used for effective detection of offense will be developed and implemented.

9. Developing a Customs Fraud Investigation Capacity

The GDCE has achieved significant results in enhancement of customs investigation capacity as indicated in the previous SWRM of the GDCE. Despite this progress, the capacity and expertise to conduct customs fraud investigations are still limited. Very little attention has been given to investigating past activities of importers who are suspected of illegal activities, to identify previous infractions and to take legal action.

The development of the National Anti – Smuggling Policy and Action Plan includes the development of a customs fraud investigation capacity. The customs fraud investigations program shall be implemented by the Department of Prevention and Suppression of Offences. A plan for capacity building shall be prepared including training, technical assistance and development of policies and procedures.

10. Strengthening Customs Intelligence Systems and Capacity

The Department of Prevention and Suppression of Offenses plays a vital and leading role in preparing and implementing the customs intelligence system which is an important instrument for customs enforcement operation activities. The GDCE's National Anti-Smuggling Policy and Action plan shall include the establishment of an effective customs intelligence system.

With some technical assistance, the GDCE has been implementing a project to design and establish a National Customs Intelligence System. Plans are to trial the system as the first stage, and then put it into operation to support the activities of prevention and suppression of offenses, as the next stage.

The Information Management and Analysis Office (the customs intelligence unit) of the Prevention and Suppression of Customs Offences Department will operate the System, and staff assigned to this shall be on a full time dedicated basis. Capacity building shall be provided, including training, technical assistance and development of management systems. Communication and intelligence exchange between Customs Intelligence Unit and other Customs Offices at the preliminary stage shall be done on Customs Intelligence Alert Notice basis.

The customs intelligence network will be strengthened including the establishment of a paid confidential informant program, establishment of relations with other Cambodian law enforcement agencies as well as with those of foreign countries.

11. Improving Inter-Institutional and International Cooperation

Previously, the GDCE has enhanced its cooperation with government competent authorities, such as National Police, Gendarmerie, Court Offices, and others. GDCE also implemented close cooperation with regional and international customs administrations which have produced fruitful results.

Since threats to the social security and safety and the avoidance of tax obligation are still challenges, the GDCE is required to strengthen further international cooperation by way of bilateral and/or multilateral agreements with other Customs administrations and other relevant international organizations in order to gain benefits from the cooperation:

The Department of Prevention and Suppression of Offenses will arrange for the efficient exchange of information on high risk and sensitive cases with other customs and law enforcement agencies in the country and in the region. This can be achieved only through a closer working relationship between customs, police and all other related agencies.

The GDCE will continue to improve international cooperation in the light of the Greater Mekong Sub-region Cross Border Transport initiative, and seek development of a bilateral agreement (Memorandum of Understanding) with other customs administrations in the region to exchange information and intelligence, and for mutual assistances.

The GDCE will establish formal assistance arrangements with the Royal Cambodia Armed Forces and National Police to enforce customs and other related laws and regulations, and support customs operation in problem areas to ensure that there is a national campaign against smuggling, wherein all involved law enforcement and counteraction agencies are operating as part of an integrated and coordinated effort in accordance with Sub-decree No 21 dated 01 March 2006.

12. Implementing IPR Programme Activities

The GDCE is committed to actively participate in the prevention and suppression of transnational crimes of intellectual property right infringement. The GDCE has generated significant results including seizures of counterfeit products and other violations. However, these offenses are more complex, and the GDCE will need to improve its capacity and

expertise, make available appropriate equipment and tools, encourage more participation from the rights owners to cooperate with Customs and to provide training for customs officers and to expand its cooperation regionally and internationally in order to fight against such crime successfully.

13. Developing Increased Capacity to Combat Trans-national Crimes

Over time, the GDCE has achieved remarkable results from the operations and joint operations to suppress smuggling of weapons, drugs, artefacts, endangered species of flora and fauna, timber, hazardous wastes, and currency. However, the technical capability and means for these operation activities are still limited.

To improve its capacity for fighting against these transnational crimes, the GDCE plans to improve the effectiveness of inter-institutional cooperation and international cooperation, to regularly enhance the capacity of customs officers, and to seek assistance from development partners as well as donor countries to supply equipment and tools for these operation activities.

14. Capacity Building of Customs Law Enforcement Officers

In order to respond to the current needs, the GDCE will set up a plan to strengthen the capacity of customs law enforcement officers through its own resources and technical assistance from the neighbouring and regional customs administrations, World Customs Organization, other international organizations, development partners, and others.

Strategic Objective III: Trade Facilitation

To contribute to Cambodia's competitiveness in the world market by facilitating international trade flows, securing the international supply chain, and streamlining customs procedures, the GDCE will continue to take the lead in developing and implementing measures to improve inter-agency cooperation and coordination in provision of border service agency.

1. Implementation of the National Single Window (NSW)

The NSW is a facility that allows parties involved in trade and transport to lodge standardized information and documents with a single entry point to fulfill all import, export, and transit-related regulatory requirements. For information submitted electronically, individual data elements will only be submitted once. An overriding objective of the Single Window is to strengthen government-to-government; government-to-business; and business-to-business inter relationships.

The policy of the Royal Government of Cambodia is to develop, own and operate the system and that the GDCE will lead and manage the project and be the operator of the system once implemented. The National Single Window Steering Committee was established on 22th May 2008, led by GDCE, with membership from relevant government agencies and the private sector. A National Single Window Technical Advisory Group and the National Single Window Project Team were also established on 14th June 2012.

Significant progress has been made in preparing for project implementation including: (1), the CNSW Blueprint has been developed with financial support of the World Bank, incorporating technical and functional specifications for the system, a governance and operational model, procurement strategy and a project implementation plan; and (2) the completion of a Legal Gap Analysis carried out under the ASEAN Single Window – ASEAN Connectivity through Trade and Investment (ASW-ACTI) project.

The GDCE will manage the planning, development, and implementation of the NSW in accordance with RGC policy and directions, the implementation plan of the ASEAN Economic Community 2015, and the ASEAN Single Window.

The GDCE has set up the following implementation strategy which broken down into 4 phases.

- Preparation Phase (six months: 2015): preliminary activities to establish the project and Project Management Office including securing funding, initial project office set up etc.)
- **Phase 1** (twelve months: 2015 2016): establishment of full Project Management Office, procurement of primary supplies, and development of detailed plans,
- Phase 2 (twelve months: 2016 2017): establishment of core physical and ICT infrastructure and building First Stage systems, testing and piloting the system, establishing data centres, communications infrastructure, applications software tailoring, and preliminary system piloting for 4 CLPs and 3 border posts,
- **Phase 3** (twelve months: 2017 2018): full system building and rollout (additional functionality and operational sites), and operationalization of the Stage 1 products.

2. Expanding Use of Electronic Transactions

This activity includes implementation of e-payment of duties and taxes, and the acceptance of electronic copies of attached documents such as invoice, transportation documentations etc. This is also a part of the on-going enhancement and expansion of the ASYCUDA World system. This function will further facilitate the operator/declarant to complete customs clearance. A study will be needed on the technical field, legal aspects, and security of the connection between customs and other financial institutions such as banks or National Treasury for all operations relating to customs duty and tax payments.

3. Establishing connectivity between the National Single Window (NSW) and the ASEAN Single Window (ASW)

The ASEAN Single Window (ASW) is an environment for integrated operations and connections between the National Single Windows (NSW) of the ASEAN Member States.

Legal instruments for the implementation of ASW include Agreement on the Establishment and Implementation of ASW, signed by the ASEAN Economic Ministers on 9 December 2005; Protocol on the Establishment and Implementation of ASW on 20 December 2006, signed by the Minister of Finance; and Memorandum of Understanding on the Implementation of the ASW Pilot Project on July 18, 2011, signed by the Director General of Customs and Excise.

To meet the policy of the RGC, and commitments to the ASEAN Economic Community by 2015, the GDCE will develop a plan to connect to ASEAN Single Window.

4. Expansion of the Best Trader Program and Development of the Authorized Economic Operator Program

This program, which is designed to recognize highly compliant traders and to provide them with various forms of special/privileged treatment, has been implemented by the GDCE as a preliminary step towards an Authorized Economy Operator – AEO program. To date eight companies have been issued certificates of Best Trader Group Members. Plans are to issue more certificates of BTGM and to explore the possible implementation of Mutual Recognition Arrangements – (MRA) between partner countries.

5. Exemption Regime Management

The import of goods under partial or full exemption (or suspension) of duty and tax, and under temporary admission are part of the duty and/or tax preferential regime. The GDCE is setting up more transparent and simplified procedures for this regime, thus providing greater efficiency for imports under the regime, and better understanding by the business community.

Priority measures:

- Implementation of the Master List Management Program (MLDMS-Master List Data Management Software), to managing imports under preferential regime more effectively by reducing checking time, improving stock management, and enhancing daily work of the Department of Customs Regime, and Department of Free Zone Management.
- Development of a simplified procedure for management of imports under other exemption regimes, by using modern concept, the application of risk management, and self-assessment program and other techniques.
- Enhancement of statistics related to the preferential regimes more effectively by coordinating with all customs related units to find suitable solution in making statistics more accurate that can be reported upon request and on time.

6. Implementation of the ASEAN Trade in Goods Agreement (ATIGA) by 2015

Cambodia shall eliminate import duties on all products by 2015 with flexibility to 2018. Cambodia has implemented tariff reduction since 2009, and has set a schedule for next steps until 2015 deadline as below:

- Import duties, at least 80% of tariff lines, are equal to or less than 5% by 1st January 2009.
- Import duties on ICT products shall be eliminated by 1st January 2010,
- Import duties on unprocessed agricultural products in High Sensitive List shall have their respective applied MFN rate,

- Import duties on priority integration sector (PIS) shall be eliminated to 0% in 2012,
- Import duties on Priority Integration Sector Negative-List PIS-NL) shall be eliminated to 0% in 2015.
- Import duties on unprocessed agricultural products in Sensitive List shall be reduced or eliminated to zero or five percent (0-5%) by 2017.
- Cambodia shall maintain 7% of the total tariff lines or 662 tariff lines in 5% until 2018.

7. Implementation of Free Trade Agreements

The objective of the Free Trade Agreements is to enhance economic cooperation regionally and internationally through liberalization of the tariff rates by schedules, such as the

- ASEAN- China Free Trade Agreement (ACFTA),
- ASEAN Korea Free Trade Agreement (AKFTA),
- ASEAN Japan Comprehensive Economic Partnership (AJCEP),
- ASEAN Australia and New Zealand Free Trade Agreement (AANZFTA), and
- ASEAN India Free Trade Agreement (AIFTA).

8. Implementation of the WTO Agreement on Trade Facilitation

The WTO Agreement on Trade Facilitation has now been finalized and a Protocol of Amendment agreed to facilitate ratification and implementation. The Agreement on Trade Facilitation aims to improve and promote transparent and consistent Customs procedures in each WTO member country. As a member of the WTO, Cambodia recognizes the need to accede to the WTO Agreement on Trade Facilitation,

Under its commitments as a contracting party to the WTO, the GDCE will undertake the following actions:

- Conducting a diagnostic study to assess the current situation and needs for the contracting party.
- Drafting relevant documents for accession such as MEF's regulations or government sub degree.
- Preparing an action plan to implement the obligations as a contracting party
- Seeking technical assistance from development partners including ADB, International Monetary Fund, World Bank and other development partners to assist the GDCE in capacity building.

9. Strengthening Customs-Private Sector Partnership Mechanism (CPPM)

The Customs-Private Sector Partnership Mechanism (CPPM) was established by the MEF regulation No. 906 MEF dated 9 October 2009, and was officially launched on 26 January 2010 in order to further promote fair business and investment climate, and to encourage private sector participation in promoting compliance with the law and regulations and trade facilitation.

The CPPM is responsible for coordinating cooperation and mutual understandings between Customs Administration and Private Sector, as well as for resolving customs related matters including bottlenecks and misunderstanding before moving to other dispute settlement bodies, or to the Government-Private Sector Forum. This is also an important factor to ensure the effectiveness of the implementation of the RGC's Trade Facilitation Policy.

The GDCE plans to further enhance the effectiveness of the implementation of the CPPM, which requires the close collaborations from all concerned parties to effectively solve all issues together. Specific activities include improving the awareness of private sector's roles in relation to trade facilitation, consultation on expansion of the Best Trader Program and other Trade Facilitation initiatives including the National Single Window. The GDCE will convene more frequent meetings of his consultative group.

10. Eliminating/reducing Non-Tariff Barriers to Trade

In international trade, Non-Tariff Barriers (NTB) are considered as restrictions to trade. Non-Tariff Barriers are import/export requirements and controls other than tariff measures that act as barriers to trade. Non-Tariff Barriers have two categories:

- Technical Measures including: Sanitary Phyto-Sanitary (SPS), and other technical requirements, and
- Non-Technical measure including Financial Measures, Anti-competitive Measures and Restrictions on Distribution and Importation.

The GDCE will take the lead role through inter-agency cooperation efforts to implement the following measures to reduce NTBs:

- Amending Sub-decree 209 ANK to reduce the number of tariff lines on the list of prohibited and restricted goods in compliance with development partner recommendations
- Establishing streamlined procedures and publishing instructions for obtaining licences or permits for importing goods on the prohibited and restricted list.
- Seeking technical assistance for capacity building
- Requiring participation from private sector which are the sources of information in identifying the NTBs' impacts and control the development of NTBs reduction.
- Organizing national workshops sponsored by development partners to discuss the latest instructions to include in the NTBs' classification data base

11.Implementation of Appeal Mechanism Pursuant to the WTO

Article 24 of the Law on Customs establishes the customs appeal process and gives rights to any person, importer or his agent, who is dissatisfied with the reasons for or the correctness of the re-determination of the tariff classification, origin or customs value to object to the decision by writing to the GDCE within 30 days of the date the importer or his agent receives the Notices of the re-determination. The Law also establishes the right for any person who objects to any decisions on objections made by the Director General of Customs and Excise under the Article 24 to file a written appeal to the Customs Tariff Committee. Furthermore the importer or exporter has the right to appeal to the competent court against any decision of the Customs Tariff Committee within a period of thirty (30) days from the date of receiving notification of that decision.

The Customs Tariff Committee has been established by Sub-Decree, but to date has not been implemented.

In order to further enhance the transparency and justice in the business context, the GDCE plans to undertake the following actions:

- Establishing and making operational the Customs Tariff Committee;
- Establishing instructions for the policy and procedures for the appeal process.

Strategic Objective IV: Modernization/Automation of Customs Procedures

Implementation of efficient and transparent customs procedures that meet international standards and commitments and support customs trade facilitation and compliance priorities and that are supported by the use of modern Information and Communications Technology (ICT) systems and techniques.

Modern Customs Administration that are recognised by regional and international bodies need to be equipped with modern technologies. Simplified customs procedures, fast customs clearance, better trade facilitation, effective customs controls, sound administrative management, and effective law enforcement operations, which are equipped with modern information and communication technologies, are required for a modernized customs administration.

The modernized Customs Administration needs modern ICT system, equipment and facilities as well as highly qualified human resources and applicable laws and regulations. The modernization program is costly and takes time. Thus the strong political support, the sound cost and benefit analysis, and the commitment toward regional and international developments shall be in place for the program. Currently the GDCE faces some constraints in implementing the modernization program. However, to respond to the current development in the region, and in the world, real situation of the country, and future perspectives, the GDCE has set some priorities to modernize it by adhering to the strategy to use its own resources, to gain more supports, and to implement a goal based approach.

The followings are the activities set by the GDCE:

1. Development of an updated Information and Communications Technology Strategy

The current ICT Strategic plan was developed several years ago and requires updating to reflect the progress in implementation of ICT program and to ensure the GDCE is prepared for future developments that will require changes and enhancements to current systems.

The continued development of Information Technology is a major priority for GDCE (GDCE) in order to prepare to implement the National Single Window, to enhance the functionality and technical architecture of current systems and to improve the inter-connectivity between systems. An analysis of the GDCE's future ICT system requirements will be undertaken to identify priorities, timing and funding options.

Current ICT systems are for the most part funded by development partners. In order to ensure sustainable and smooth operation of these systems the GDCE requires an official ICT budget to support the maintenance, updating, infrastructure and hardware replacement, network equipment etc.)

Existing computer system requires upgrading to ensure greater levels of interconnectivity. With the exception of ASYCUDA World, all existing systems are operated in isolation. Current systems include

- ASYCUDA WORLD implemented in mid-2006,
- Customs Risk Management System Database System (CRMDS) implemented in parallel with ASYCUDA WORLD System,
- Customs Valuation Support System (CVSS),
- Container Scanning Machine system,
- Customs Statistics System (CSS),

The Strategy will need to address the urgent needs for specialized GDCE IT staff to properly operate and upgrade existing systems, and to support development and implementation of new systems. Currently contracted staff perform these tasks.

2. ASYCUDA World Geographic and Functional Expansion

With financial and technical support from development partners, especially the World Bank under the Trade Facilitation and Competitiveness Project (TFCP) and Trade Development Support Program (TDSP), the ASYCUDA WORLD system has been implemented at 22 major customs offices, which covered almost 95% of Single Administrative Declaration (SAD) and approximately 85% of trade volume.

In order to achieve full implementation of ASYCUDA WORLD system in term of geographical and functional expansions, and to play key functions in implementing the NSW, the GDCE sets out strategic activities as follows:

Short-term strategy:

- Expanding functionality of the system as below:
  - Developing and piloting E-Payment module
  - Developing and implementing Transit Module
  - Expanding Manifest Module
  - Enhancing Direct Trader Input Functionality.
- Continuing to ensure sustainable daily operations and resolve any technical problems,
- Continuing to study the effectiveness and conduct feasibility of cost and benefit analysis of expanding the geographical scope to further customs offices,
- Establishing connection between ASYCUDA WORLD and the CRMDS,
- Continuing collaboration with UNCTAD to upgrade new generation of ASYCUDA WORLD for further improvement of infrastructure server systems as well as technical functions and solving technical systems,
- Continuing further improvement of statistical report functionality to meet the needs of users,

Medium-term strategy:

- Studying the ability of the system for full Khmer language version,
- Strengthening capacity building for customs officers in order to ensure the sustainable operation,
- Establishing required regulations,
- Seeking fund for the maintenance, hardware replacement, and daily operations.
- Preparing for connectivity of ASYCUDAWORLD to the NSW.

3. Participating in International Conventions relating to Customs

Cambodia is a member and contracting party to a number of International conventions and agreements such as International Convention on Customs Cooperation Council, Harmonised System Convention, Revised Kyoto Convention and MAA.

To fulfill the ambition at global forums, Cambodia is considering becoming a contracting party to the Istanbul Convention, ATA carnet and other international conventions related to Customs matters.

4. Administration of Rules of Origin

Rules of Origin play an important role in economic and trade globalization. In order to enhance the implementation of Rules of Origin in Cambodia, the GDCE will continue to cooperate with development partners and other responsible Government Ministries in the following activities: (a) establishment of a Data Base System for C/O verification, (b) support of self-certification implementation, and (c) cooperation with development partners in order to seek technical assistance through workshops, seminars, and training courses for customs officers on rules of origin.

5. Streamlining Export Procedures (especially Textile Goods)

Cambodia has been actively attempting to boost Cambodia's economic growth from year to year, especially the textile export sector. This sector is one of the major industries of Cambodia, and plays an important role in creating jobs for more than half million Cambodian workers, and helps reduce the poverty rate.

In light of growth of global trade, and the increase in Cambodian textile exports, in late 1999, the RGC set up the Export Office of Customs to facilitate and streamline the procedures for textile export oriented enterprises. The Office was renamed as the Export Branch of Customs and Excise in 2010 with the main duties to handle the effective customs clearance for export oriented enterprises, including statistic of such exports. ASYCUDA WORLD system has been installed and put into operation at the Export Branch of Customs and Excise since July 2012.

The rapid growth of the textile export sector has created some challenges such as customs clearance for this sectors has been hampered, poor quality of data registering into ASYCUDA WORLD by customs brokers who lack required skills, and problems for customs formality completion conducted outside customs offices.

Short-term measures:

- Conducting training courses for customs officers to improve their skills,
- Disseminating customs regulations and instructions to gain more understanding for export oriented enterprises,
- Conducting training course on customs clearance procedures for customs brokers,

Medium-term measures

- Enhancing effectiveness of working procedures between GDCE and CamControl,
- Establishing an official fee for completing customs formality outside the customs office,

Long-term Measures:

- Compilation and publication of a booklet of customs regulations and instructions related to the textile export oriented sector,
- Setting up a mechanism to follow up the implementation of the above measures.

6. Conducting Time Release Study

To follow up on the TRS carried out in 2013 (final reports submitted in December 2014), the GDCE will lead the conduct of a second TRS in 2017. This study will include both import and export processes and will measure all documentary and clearance steps from the beginning of the process (including those steps in advance of goods arrival), through the arrival of the conveyance to final release of the cargo. This will include port procedures, other government agency processing and any other required processes.

Strategic Objective V: Governance and Human Resource Management

Strengthening governance of the GDCE to ensure staff are performing their duties in a professional and ethical manner to ensure the development of the GDCE and its recognition as a modern customs administration.

Governance covers many areas of organization management such as disciplinary measures, integrity of staff, incentive program, and so on. A Customs Administration with good governance will be considered as a successful organization, and one on the right track to the becoming a modern one. Strengthening customs staff' performance in a professional and ethical manner is a critical point of the GDCE's governance program. this is demonstrated by the significant progresses made in implementation of a well-designed incentive program.

Effective human resource management and development still remain one of the most important strategic goals of GDCE's SWRM program. In recent years, the GDCE has improved the technical skills and knowledge of customs officers through capacity building programs, and recruitment of highly qualified customs officers. However, better management of staff including implementing an improved promotion program requires deeper reform and application of modern techniques to ensure good performance, fair treatment, and elimination of inappropriate activities.

The GDCE will implement the following major activities to strengthen its human resources management and governance.

1. Preparation of a Human Resource Development Plan

In response to continuous evolution of technology and globalization, the GDCE needs more knowledgeable and technically-skilled staff. The GDCE will take steps to improve its human resources by providing skills, techniques, and expertise to officers at all levels – management to front line levels.

In the next 5 years, the GDCE will implement the following measures to strengthen its human resources:

- Development of a human resource development plan, based on emerging needs and requirements,
- Preparation of Annual Training Plans which based on the results of Training Needs Analysis (TNA),
- Restructuring of the Training which based on the Training Needs Analysis (TNA) to meet the demand of the GDCE.

2. Conducting a Review of the GDCE Organizational Structure

The Cambodia Customs and Excise was upgraded from a Department to a General Department in 2008 to strengthen the Administration management, law and regulation enforcement, and to reflect the importance of customs functions and responsibilities.

Since its creation there have been a number of senior level retirements and high levels of recruitment of new highly qualified and competent customs staff. Several senior level posts remain vacant and senior officials are often assigned responsibility for managing more than one organization.

The Organizational Review will examine the current organizational structure of the GDCE to identify weaknesses and propose changes needed to ensure the GDCE is well organized to manage the many changes it faces in the coming years as well as meeting its ongoing responsibilities.

3. Capacity Building Programs

The GDCE will develop and deliver training programs to improve the customs management and technical skills through:

- On-the-Job Training using experienced customs officers to provide the on-thejob training to new recruited customs officers and customs officers who have not been equipped with enough skills. The GDCE will continue to recruit more experienced officials.
- In house training The GDCE needs to improve the quality of its training center at headquarters by equipping necessary training facilities. By using this center, the training plan will include the training for trainers program, and the revision of training materials The areas of training will be tariff classification, customs valuation, rule of origins, advance rulings, risk management, customs automation, PCA, AEO, and so on. Development partners' support will be sought to further strengthen the effectiveness of training programs.
- Overseas Training The GDCE will increase the number of officers to attend overseas training for advanced level conducted under technical assistance programs or any others.

4. Implementation of Staff Performance Evaluation System

Staff performance should be reviewed on a regular basis. On an annual basis, a formal performance evaluation should be carried out. Managers should keep records of staff performance in relation to established goals, performance indicators, technical skills, experienced knowledge, and competencies required for the job.

For Customs Officers, criteria would include:

- Productivity achievement in terms of results against the set targets with their Chiefs or Directors,
- Efforts made in skills development, and
- Personal initiatives taken in work.

For Senior Staff including Chiefs or Directors, criteria would include:

- Productivity achievement in terms of results against the set targets with the top management,
- Management effectiveness,
- Efforts made in skills development, and
- Personal initiatives taken in work.

The GDCE has put forward a plan to regularly implement the performance management mechanism as follows:

The top management of the GDCE should be proactive to regularly monitor and advise the fellow customs officers on the individual and team.
Customs departments, branches, and Offices are required to hold regular meetings to monitor job performance, provide the opportunity to customs officers at all levels to express and discuss the issues they are facing during fulfilling the jobs, and find reasonable and useful solutions for performance of their functions and responsibilities.

5. Implementing a More Transparent Rotation System for Customs Officers

The GDCE plans to improve the implementation of transparent principles of assignment of customs officers. Assignment and promotion will be carried out in a transparent manner based on accurate judgment of many factors such as job performance, technical skills and expertise, experiences, merit, the actual requirement of organizational function, and other factors.

6. Strengthening of Staff Incentive Program

To promote high quality of the job performance and responsibility of customs officers, the GDCE plans to implement the following measures:

- Continuing to implement incentive/reward program more transparently and effectively.
- Applying a transparent promotion program to encourage customs officers to perform their functions and responsibilities with high quality and effectiveness.

7. Implementation of Disciplinary Measures

To prevent and avoid misconduct, and to promote strong compliance with existing laws and regulations by customs officers, in parallel with the incentive program, the GDCE continues to implement disciplinary measures, as follows:

- As a semi-armed forces, the GDCE has to constantly maintain high discipline for customs officers.
- The GDCE has to improve the attendance reporting system.
- The GDCE has to establish a disciplinary committee (or Disciplinary Board) to impose punishment on those who commit wrongdoing against existing law and regulations.

8. Implementation of the Comprehensive Customs Integrity Program

While the GDCE has taken a number of steps to strengthen integrity and reduce misconduct by customs officers, a full-fledged customs integrity program has not yet been implemented. Under guidance of the WCO's program for integrity based on the Arusha Declaration, in consideration of the ASEAN Blueprint on Integrity, and with technical assistances, the GDCE will develop and implement a Customs Integrity Program.

In the meantime, the GDCE will continue to take steps to enforce the application of the Code of Conduct and Ethics for Customs Officers:

- Organizing regular meetings at the GDCE's headquarter and at local customs and excise offices to remind Customs Officers regarding the implementation of code of conduct and ethics.
- Monitoring and evaluating the implementation of Code of Conduct and Ethics by Customs Officers,
- Expanding the numbers of appeal boxes to all local customs and excise offices,
- Establishing public relation officers at some important customs and excise offices.

9. Strengthening the GDCE's Internal Audit Function,

The GDCE will develop an action plan to implement the GDCE Internal Audit Program, including provision of regular reports to senior management and the MEF, staff assignment, and so on.

10. Encouraging and Promoting Physical Education

The GDCE has recently encouraged and promoted staff attendance at physical education programs. Additionally, the GDCE needs to further improve the program and following steps are to be carried out:

- Preparing the development of the physical education infrastructure, and promoting physical education at all local customs and excise offices essential factors to promote health education, internal unity, and morality in the organization.
- Continuing to further collaborate with the Royal Cambodian Armed Forces (Gendarmerie) to provide military training to customs officers.

11. Infrastructure Investment Strategy and Plan

The GDCE carried out an infrastructure review, and developed an infrastructure investment plan some ten years ago. The plan needs to be updated to meet the current development of customs operation activities. Currently, many facilities remain in a poor state of repair, and their designs are not adequate to meet the evolution of the GDCE. While there have been improvements in the amount and quality of office equipment, and significant investments have been made in non- intrusive inspection technology (such as scanners), many deficiencies persist including the lack of marine patrol vessels, insufficient numbers of operational vehicles, lack of inspection and detection tools and many others.

A detailed assessment of the facilities, tools and equipment at all locations will be carried out to document current conditions, and to identify areas of shortcomings and emerging needs. Based on this assessment, a detailed infrastructure investment strategy and plan will be developed.

Strategic Objective VI: Management of Customs Reform and Modernization Program (CRMP)

Implementation of mechanisms to ensure effective planning, management, and monitoring of modernization and reform initiatives in order to achieve strategic objectives.

1. Establishment of a new Project Management Structure

In order to improve the overall management of the implementation of the Strategy and Work Program on Customs Reform and Modernization (SWRM) 2014 – 2018 the GDCE will implement a new management/governance structure as outlined below.

Restructured Steering Committee: To ensure the effectiveness and sustainable implementation of CRMP, the GDCE will establish a new Steering Committee (SC) with a new mandate, membership and terms of reference. The SC shall be chaired by H.E. Director General of the GDCE and will have the following duties:

- Continue to implement the vision of the GDCE by providing guidance to GDCE officials in establishing goals and action plans for reform and modernization.
- Establish the Project management structure including appointing CRMP Working Group (CRMP-WG), Project Implementation Teams (PIT) and an Assessment Team (AT).
- Approve project implementation plans and detail works schedule for implementation of the CRMP
- Coordinate and ensure CRMP action plans are consistent with the strategic objectives and priorities of the GDCE, the MEF and the Royal Government
- Organize trimester, semester and annual meetings to review progress and assess the effectiveness in implementing action plans.
- Provide direction on new requirements and initiatives to be added to the CRMP based on emerging circumstances
- Ensure other programs that relate to the CRMP are consistent with the guidance and recommendations of the leaders of GDCE, MEF and the RGC.
- Monitor and evaluate the progress and constraints in developing the CRMP, and provide progress reports to the Minister and Prime Minister as required.
- Co-operate with national and international experts and development partners in implementing the various action plans toward successful implementation of CRMP.
- Additionally, the SC shall study all challenges encountered during the implementation phase as well as considering all constructive responses and feedbacks from all related stakeholders, if applicable.
- Other responsibilities assigned by management.

A CRMP Working Group (CRMP-WG): A new CRMP-WG shall be established and shall be led by a Deputy Director General with membership of senior customs officials, heads of Project Implementation Teams (PIT) s, head of the Assessment Team and other customs officials assigned by the DGs.

The CRMP-WG shall have the following duties:

- Monitoring and examining the overall implementation of SWRM 2014-2018.
- Reviewing and recommending project implementation plans (project terms of reference, action plans etc.) submitted by the PITs to the SC for approval.
- Acting as a coordinator between PITs
- Providing technical guidance to PITs
- Preparing progress reports including identification of constraints confronted during the operation

- Providing recommendations on appropriate measures to the Director General of GDCE for further consideration and approval
- Setting up regular meetings monthly, trimester, semester and annual to ensure efficiency of work and providing regular progress tracking reports.
- Defining term of reference for the PITs and assigning members

CRMP Project Implementation Teams (CRMP-PITs): CRMP-PITs shall be established in according with the needs of GDCE and approved by the SC. Each PIT shall be led by a senior customs official with high capability and expertise. Team members with relevant skills and knowledge shall be assigned by the head of CRMP-WG.

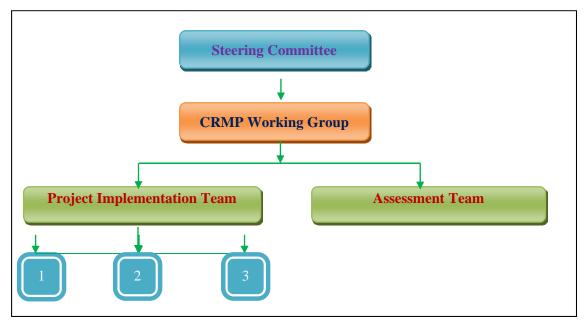
Each PIT shall have the following duties:

- Carries out all duties assigned by the head of CRMP-WG.
- Prepares project implementation plans (terms of reference, action plans etc.) under the guidance of the WG.
- Implements the approved project implementation plans.
- Prepares reports regularly on the activities of its team in comparison with the set of action plans such as difficulties, challenges and consequences in its operation and prepares progress tracking report to the CRMP-WG.
- Establishes and maintains effective relationships with stakeholders (within GDCE, other Ministries and agencies, the private sector, and other stakeholders)

The Customs Reform and Modernization Assessment Team (CRMP-AT): The assessment team shall be headed by a senior customs official with high capacity and expertise, and other relevant customs officials assigned by the head of the CRMP-WG.

The CRMP-AT has the following duties:

- Carries out all duties assigned by the head of CRMP-WG.
- Examines and assess the operation of the works implemented by PITs against the detail action plans of the strategic objective of CRMP 2014-2018.
- Prepares reports on the achievement of its team including the possibility of appropriate solutions to the CRMP-WG.

2. Implementation of CRMP Management System

To strengthen the successful implementation of CRMP, the CRMP-WG requires clear management system and procedure.

Each official CRMP project must be supported by a project implementation plan with clearly defined objectives and work structure, action plans including time frames, resource requirements, and show specific results and performance indicators. A senior customs official will be assigned to lead the Project Implementation Team. Likewise, the duties and responsibilities under the competency of each team shall be clearly determined. Each team leader shall submit regular progress reports on the action plans in accordance with the mechanism outlined below.

Progress Tracking Report: Each PIT leader will be required to submit regular progress reports to the CRMP WG. These reports are crucial to evaluate the implementation results of action plans and progress levels. The reports will be in a standardized format and will enable the CRMP – WG to monitor progress, identify problem areas and take corrective action. PIT progress reports will be submitted by the CRMP-WG to the CRMP-SC along with recommendations for further actions if necessary. The reports will allow the WG and SC to regularly examine and follow-up the implementation results and to take appropriate measures accordingly. The CRMP-SC will be able to submit summary progress reports to the Minister of Economy and Finance for further guidance and approval.

3. Organization of Public Awareness Program on CRMP Implementation

The establishment of strategic reform involves many various stakeholders such as other Ministries and agencies, customs brokers, freight forwarders, shipping agents and the importers/exporters and other private sector entities. To ensure smooth implementation of CRMP, these stakeholders will need to be kept informed and as required work closely together.

The awareness and understanding of CRMP by all relevant stakeholders including are important and beneficial to the success of CRMP implementation. The GDCE will develop a communications strategy (promulgation program) to inform and involve stakeholders in its reform program.

The following factors are important for setting up the promulgation programs:

- a. Set clear objectives, in particular topic to be promulgated to the public
- b. Ensure that messages and information are promulgated to the target audience
- c. Enhanced cooperation with the private sector
- d. The preparation of strategic development for promulgation shall be applied efficiently.

Massages can be promulgated by numerous means including printed publications, GDCE Website, internet, social media and other electronic means. Use of GDCE's website "www.customs.gov.kh" is a major means of promulgation of the CRMP to the public. Another option is seminars or workshop to announce the launching of CRMP to the private sector.

4. Reporting System: Strategic Indicators and Operational Performance Indicators

The CRMP implementation plans will include performance indicators that will be used to assess the progress and results achieved in the initiatives. As well, the GDCE's high level (strategic) performance indicators will reflect the success of the CRMP as well as other ongoing management initiatives and special programs such as the Mid-Term Revenue Mobilization Strategy of the MEF. The GDCE will implement this performance management tool as part of the CRMP implementation.

Strategic Indicators: The GDCE will set a number of strategic indicators for measuring the achievement and performance against the implementation schedule set in the action plans. High level strategic indicators (Key Result Indicators) have been developed and will be implemented as part of this program. Examples of indicators are:

- Revenue reports against targets as per the Budget Law and GDCE plans.
- Time Release Study for Customs clearance (compared over time).
- Specific revenue and enforcement results achieved from initiatives such as PCA, Anti-smuggling etc., effectiveness figures on goods examination (including scanners)
- Specific progress in implementing CRMP projects according to project plans, including specific deliverables such as implementation of systems, development of strategies, international agreements etc. (Progress Tracking Reports)
- The trimester, semester and annual outcome reports on the revenue collection shall be in the agreed formats for statistical and intelligent purposes.

Operational Performance Indicators: The GDCE has defined a number of operational performance indicators to measure the achievable outcomes against the set timeframe of each project and to measure on-going operational activities. This reporting system will be implemented as part of the CRMP. Examples of operational performance indicators include:

- Trade (workload) volume reports on the import and export shall be collected and compiled appropriately in the agreed forms including import-export quantity by kilogram or other detail units, customs valuations, number of SAD, number of containers and etc.
- Measures of operation of Customs clearance such as using the percentage analysis of all customs release by green lane, blue lane, yellow lane and red lane, percentage of physical inspections and results
- Reports on investigation and anti-smuggling cases specify the number seizure cases, duties, taxes, charges and penalties collected from those cases.

PART IV: TRANSITIONAL PROVISIONS AND ANNEXES

The situation of country, developments in the ASEAN regional block and the world in general will continue to be very dynamic for over the five year planning period. New developments of technique, management and technology, and government policy will lead to great changes in the reform and modernization program of countries including Cambodia. Thus the strategic objectives and related activities will need to be flexible and adapted to take into account these changes.

Annual review and evaluation of the SWRM 2014 – 2018 shall be carried out to ensure the SWRM meets the developments and evolution noted above. Action plans shall be developed to implement the SWRM to achieve concrete results and improvements. In addition, annual work plans shall be prepared based on this SWRM as the core, and subjected to developing changes in the government policy, and the wider environment.

The detail work plans annexed shall also be adjusted accordingly.

ANNEX

Strategic Objective 2014-2018 Action Plan of the General Department of Customs and Excise of Cambodia

Strategic Objective I: Revenue Mobilization

The GDCE will achieve the Royal Government of Cambodia's revenue collection targets through implementation of the Ministry of Economy and Finance Mid Term Revenue Mobilization Strategy (MTRMS). The GDCE's goal is to increase customs revenue as a percentage of GDP by 0.5% annually.

Objective	Activities	Performance Indicators/major	Time Frame	Responsible	Progress report
		outputs			(comments)
1. Strengthening the	1.1 Strengthen the management of			DDG	
Customs	import/export documents:				
Clearance	(a) Improving Manifest and				
Process	Declaration Control Procedures				
	- Establish minimum data/information	- GDCE's instruction issued	-Q1 2015	Chief of CTO	
	on commercial invoices				
	- Establish electronic linkage between	- ASYCUDA and Port's system are	-Q1 –Q4 2015	NPT	
	ASYCUDA and Port's electronic	linked			
	system Enhance effectiveness of verification	- Enhanced procedures in place	-Q1 2015	DPTI	
	checks of customs manifests and	Reports on number of non-consistent	-Q1 2013	Customs Branch	
	declarations. (SADs)	and non-compliant documents			
	- Begin Consultations with KAMSAB	- Consultation meetings held	-On-going	DDG	
	to develop MOU on data exchange				
	- Complete implementation of	- Program fully implemented –	-Q1 2015	DDG	
	licensed customs broker program - Introduce the pre-arrival clearance	number of licenses issue - Pre-arrival clearance process	-Q2 2015	DDG	
	procedure	implemented	-Q2 2013	DDG	
	- Develop and introduce the transit	- ASYCUDA transit module	-Q4 2015	NPT	
	function of ASYCUDA	operational			
	(b) Strengthening Verification of	Develop action plan to continue			
	Customs Valuation	strengthening of the valuation function.			
	Continue to improve the Customs		On going	Chief of CTO	
	- Continue to improve the Customs Valuation Support System-CVSS	- Reports on improvements	- On-going (Every semester)	Chief of C10	
	- Explore the possibility of establishing	- Feasibility report prepared	- Q1 2017	DDG	

		Decise 4 in March 1 4 4-1 Hall Hall	02.2017	DI AD DOTI	
	an electronic linkage between the	- Project initiated to establish linkage	- Q3 2017	DLAP, DPTI,	
	CVSS and other automated system	between systems	0.4.004.0	NPT	
	such as ASYCUDA WORLD, Risk	- Linkages established	- Q1 2018	DDG	
	Management				
	- Continue to Strengthen the	- CVSS data updated monthly	- On-going	Chief of CTO	
	Transaction Value Management Unit	- CVR database updated monthly	- On-going	Chief of CTO	
	through regularly updating the CVSS	- Reports on the effectiveness of the	- On-going	Chief of CTO	
	and the customs valuation reference	CVSS and CVR			
	database system.				
	- Examine the feasibility of	- Feasibility report completed	- Annually	DPTI	
	centralization verification of highly				
	sensitive goods to headquarters with				
	verification of less sensitive goods				
	remaining decentralized				
	- Improve customs valuation	- Training and instructions provided	- On-going	DPTI	
	knowledge and skills of customs	to customs officers – number of	on going	DI II	
	officers and HQ valuation specialists	officers trained			
	through training, dissemination of	- Regular distribution of technical	- On-going	DPTI	
	new developments from the WCO and	information from the WCO, WTO	- On-going	Dili	
	WTO, and through development				
		etc,			
	partners support	A decompos melios os mesos demos	On sains	DDTI	
	- Expand the Advance Ruling program	- Advance rulings procedures	- On-going	DPTI	
	to include customs valuation matters	implemented for customs valuation	,	D.D.G	
	- Promote private sector's awareness of	- Pubic Relations/communications	- Annually	DDG	
	customs valuation provisions,	program in place			
	advance rulings etc. through				
	publication, websites and	- Seminars and workshops held			
	workshop/seminars	- Publications issues			
	12.1	Constant Objection II			
	1.2. Improving Risk Management and	See strategic Objective II			
	Customs Intelligence				
	10.5	g , , , , oli , , , , ,			
	1.3. Expanding and Strengthening Post	See strategic Objective II			
	Clearance Audit				
2. Prevention and					
Suppression of		See strategic Objective II			
* *		See strategie Objective II			
Customs Offences					

3. Supporting Processes	- National Single Window development a	ASYCUDA World enhancement and expansion – Strategic Objective IV; National Single Window development and Private Sector Cooperation Mechanisms – Strategic Objective III; and Human Resource Management and Internal Audit – Strategic Objective V.									
4. Other Revenue Measures under the MTRMS	4.1. Assessment of the Revenue Impact of ATIGA 2015 and other FTAs and preparation of strategies to compensate potential revenue losses	- discussions with the MEF to develop proposed measures to increase taxes and duties on certain products to effectively compensate for the revenue loss	- Annually	H.E. DG- DDGs							
	4.2. Creation and Implementation of the Law on Excise:										
	- Preparation of the Draft of Excise Law	- Approval by MEF	- 2014-2015	DE							
	DDGs-DE										

Strategic Objective II: Law Compliance and Enforcement

Achieving compliance with customs (and other agency) requirements through measures to facilitate and encourage compliance and measures to deter and detect smuggling and other illegal cross border activities. Strengthening protection of the social and economic well-being of Cambodians.

Objective	Activities	Performance Indicators/major	Time Frame	Responsible	Progress report
		outputs			(comments)
Development of a Compliance and Enforcement Strategy including a Risk Management Policy	 Further develop the general strategy of Compliance and Enforcement including Risk Management Policy of the GDCE. Further develop existing training 	GDCE RM Policy is updated; Report of plenary meeting among the enforcement and risk management officers; and New operational plan and guideline developed. See Strategic Objective V	- Q1 2015	DLAP-DPS	
	programs. 3. Further seek technical assistance for training programs and for funding for enforcement equipment, materials, and tools.	- Workshop on CRMP of GDCE with development partners conducted	- Q1 2015	GDCE	
	4. Provide sufficient equipment to competent customs officers.	- Report on number of equipment	- Annually	DPS	
	 5. Conduct public awareness program related to customs law and regulations. 6. Improve the good governance and anti-corruption measures. Promote customs integrity and governance. Strengthening anti-corruption measure. 	 Report of awareness program conducted See Strategic Objective V 	- On-going	DDG	
2. Development of National Anti- Smuggling Policy and Action Plan	Review and update the 2006 GDCE Customs Enforcement Strategy,	- Diagnostic Workshop on Customs Enforcement conducted among customs enforcement officers, risk management officers, PCA officers and relevant customs officers.	- Q2 2015	DDG- DPS	
	 Develop officers' capacities in preparation and submission of cases to courts , Monitor the consistency of declared imports and exports including transit 	 Perfection training program on customs law and regulations and customs offence related procedures conducted. Reports on the inconsistency of SADs, See Strategic Objective 	- On-going - On-going	DLAP-DPS DDG	
	and trans-shipment,	I.1, 1.1 (a)			

	4. Improve controls on imported	- Tax Stickers for exempted	- 2015	DPS	
	vehicles including introducing tax	vehicles created and introduced.	- 2013	Drs	
	stickers for exempted vehicles,				
	5. Develop registration database for	- Registration Database for	- On-going	Chief of CTO	
	vehicles,	Vehicles developed.	/2015	D.C.	
	Establish temporary storage facilities	- Study on the feasibility of	- On-going	DG	
	along the border to reduce diversion of goods and smuggling	temporary storage facilities to be installed conducted			
	6. Revise the Inter-Ministerial	- RGC's decision/Order on	- Q1 2016	DPS-DG	
	Commission Membership	Establishment of Inter-Ministerial	Q1 2010		
	ı	Commission amended.			
	7. Update the list of sensitive goods,	- List of targeted sensitive goods	- 2015	DPS	
	and conducting an analysis of the	updated			
	smuggling trend of sensitive goods,				
	8. Enhance cooperation with	- See Strategic Objective II.11			
	neighboring and regional Customs Administrations for information				
	exchange and other mutual				
	assistances, and				
	9. Pilot the implementation of the	- Report of Customs Intelligence	- Q2 2015	DDG-DPS	
	customs intelligence system.	Management System implemented			
3. Expansion and	1. Increase the number of PCA Teams	- A number of PCA teams	- 2015	DLAP	
Enhancement of	from six (6) to nine (9).	Extension established.			
Post-Clearance	2. Continue promotion of public	- Reports of public awareness	- On-going	DLAP	
Audit (PCA)	awareness on PCA program through the CPPM Mechanism, workshops,	programs held.			
Program.	seminars, media channels, and other				
	means.				
	3. Continue PCA implementation to the	- Strategic Verification Procedure	- 2015	DLAP	
	general import and export companies.	for PCA to the general companies			
		set up and Reports on number of			
		general import and export			
	4. Use the risk management system to	companies audited.	On aring	DLAP	
	identify and target high-risk	 The automated system to target high-risk companies selected for 	- On-going	DLAI	
	companies for PCA purposes.	PCA developed.			
	5. Strengthen the exchange of	- Improve the information	- On-going	DLAP	
	information on risk management and	exchange on risk management			
	PCA results amongst relevant	and PCA among relevant customs			
	customs offices through an	offices via automated system.			
	automated system. Improve the information exchange	The information of	0	DPTI	
	6. Improve the information exchange and sharing between GDCE and	- The information exchange and sharing between GDCE and GTD	- On-going	DEII	
	GTD on audit results particularly,	improved.			
		improved.	1		

	 and exploring the possibility of joint audits. 7. Ensure the high qualification, and professionalism of PCA officers, and 8. Consider the assignment officers to PCA on a full time basis. 	High qualified customs officers selected The full time PCA officers assigned.	- On-going - On-going	DLAP DLAP	
4. Strengthening the Customs Risk Management	 Modify and update regularly the selectivity criteria, Extend the CRMDS system to other 	Risk selectivity criteria updated Number of CRMDS sites	- On-going - On-going	DLAP DLAP	
Database System (CRMDS)	border offices Update regularly risk criteria under the Trader Credibility Management	increased (to nationwide) Risk selectivity criteria updated	/2018 - On-going	DLAP	
	System, 4. Amend sub-decree No. 209 Or.N.Kr.B.K. dated December 31, 2007, on Promulgating the Introduction of Prohibited and Restricted Goods, by adjusting risk criteria for goods on the prohibited and restricted list.	- Risk selectivity criteria updated with Anukret 209	- 2015	DLAP	
	5. Establish a link between Risk Management System and ASYCUDA WORLD system in particular with the declaration processing and selectivity functions.	 Connectivity of CRMDS with ASYCUDA established SAD key-in Customs Risk Selectivity Criteria 	- 2016 - 2014 - On-going	DLAP and NPT of ASYCUDA	
5. Development of Joint Inter- Ministerial Prakas on Risk	Expand the scope of implementing the policy of trade facilitation through risk management at the relevant institutions	- Inter-ministerial meeting/ workshop organized by GDCE on the challenges from the implementation of the inter- ministerial regulations;	- 2015 / On-going	DLAP	
Management	2. Examine the possibility of developing an electronic connection system for information exchange or mutual forwarding of letters between Customs and Excise Units and other Specialized Agencies.	The possibility of developing electronic connection system of information exchange examined	- Q1 2016	DLAP	
6. Implementation of the WCO SAFE Framework of Standards	Develop the Customs Intelligence System,	 Customs Intelligence System piloted; Number of Customs Intelligence Cooperation (MOUs) made for Information Exchange. 	- 2015 - 2015	DPS DPS	

		1		T	
	 Build Capacity for Customs Officers to combat transnational crimes, Implement the National Single Window in accordance with RGC's policy that 	Number of customs officers trained see Strategic Objective III	On-going	DPS	
	can be integrated with ASW, 4. Implement an Authorized Economic Operator program (Best Trader	- See Strategic Objective III.4; MRAs signed.	- 2016	DLAP	
	Program), 5. Seek financial and technical assistances to support the implementation of SAFE framework of standard.	- Workshop on CRMP of GDCE with Development Partners conducted.	- 2015	DG	
7. Strengthening the Capacity of the Customs Marine Office	1. Prepare threat assessment to identify the nature, extent, operators and impacts of marine smuggling in order to develop operational strategies and plans including resource deployment,	- Threat assessment conducted	- 2017	DPS	
	2. Seek sources of vessels, equipment and tools for uses in customs marine operation and maritime enforcement activities,	- Marines, Patrolling boats, and Equipment supply	- 2017	DPS	
	3. Seek basic and intermediate training in investigation at sea, interdiction at sea, ship boarding, searching technique, and management of vessels and equipment.	- Organize training course	- On-going /2017	DPS	
8. Improving Effectiveness of Non-Intrusive	 Seek training program for Customs officials to operate NII Technologies safely, effectively and professionally; Improve management processes to 	- Advanced Training for competent customs officers to operate NII conducted.	2015	DPS	
Inspection (NII) Technologies	monitor and evaluate the effectiveness of the NII operation.	- Number of NII equipment installed at main customs offices.	- On-going	DPTI	
9. Developing a Customs Fraud Investigation Capacity	Develop a capacity building plan related to customs fraud investigations	- Organize workshop, seminar, training course, etc.	- On-going	DPS	
10. Strengthening Customs Intelligence	1. Pilot the customs intelligence system and assign staff to operate this system on a full time basis.	- Pilot customs intelligence system	- 2015	DPS	
Systems and Capacity	2. Strengthen Capacity including training, technical assistance and development of management systems.	- Organize training course, seminar, and workshop	- 2015	DPS	

					1		1	
	3.	Establish Communication and	-	Prepare the customs intelligence	-	2015	DPS	
		Information Exchange between		alert notice				
		Customs Intelligence Unit and other						
		Customs Offices by Customs						
		Intelligence Alert Notice.						
	4.	Strengthen customs intelligence	-	Customs intelligence network	-	On-going	DPS	
		network.		improved		0 0		
11. Improving Inter-	1.	Strengthen further international:	-	Further enhance the information	_	On-going	DPS-DPTI	
Institutional and		bilateral/multilateral cooperation with		and intelligence related to		8 8		
International		other Customs administrations and other		customs matters.				
		relevant international organizations, and						
Cooperation		in the context of GMS.						
	2.	Establish formal assistance	_	increase a number of	_	On-going	DPS-DPTI	
		arrangements with the Royal		bilateral/multilateral cooperation		88		
		Cambodia Armed Forces and National						
		Police to enforce customs and other						
		related laws and regulations, and						
		support customs operation						
12. Implementing	1.	Enhance the international	_	Establish focal points and	_	On-going	DPS-DPTI	
IPR Programme		cooperation in the bilateral and		communication channel with		8 8		
Activities		multilateral context and international		competent ministries/institutions				
Activities		organizations related customs		and right holders.				
		matters, and right holders.	_	Seek for technical assistance	_	On-going	DPS-DPTI	
	2.			through Workshop on CRMP of		on 80m8		
		equipment and tools for combating		GDCE with development				
		IPR fraud		partners				
13. Developing	1.	Improve the effectiveness of inter-	_	Establish ministerial regulations	-	On-going	DPS	
Increased		institutional cooperation and		and MOUs		on 80m8	212	
		international cooperation.						
Capacity to	2.		_	Organize Workshop, Seminar,	_	On-going	DPS	
Combat Trans-		competence of officers		Training, etc.		on going	210	
national Crimes		•		6,				
14. Capacity	1.	8		See Strategic Objective V			DPS	
Building of		law enforcement officers.						
Customs Law								
Enforcement								
Officers								
31114110					1		1	

Strategic Objective III: Trade Facilitation

To contribute to Cambodia's competitiveness in the world market by facilitating international trade flows, securing the international supply chain, and streamlining customs procedures, the GDCE will continue to take the lead in developing and implementing measures to improve

inter-agency cooperation and coordination in provision of border service agency.

Objective	Activities	Performance Indicators/major outputs	Time Frame	Responsible	Progress report (comments)
Implementation of the National Single Window (NSW)	1. Manage the planning, development, and implementation of the NSW, AEC2015, ASW:	1	- On-going /2015-2018	NSW-TAG	(**************************************
	- <u>Preparation Phase</u> : preliminary activities to establish the project and Project Management Office;	- Establish new NSWSC, Legal and Technical Working Group	- On-going /1 st Semester 2015	NSW-TAG	
	<u>-Phase 1</u> : establish full Project Management Office, procurement of primary supplies, and development of detailed plans;	 Establish full Project Office Procure Project Specialist Prepare detailed Plans Develop Procurement Documents 	- 2015	NSW-TAG	
		- Establish mechanism for	- 2015-2016	NSW-TAG	
		addressing law and regulations - Training Course on of data harmonization model	- 2015	NSW-TAG	
	<u>-Phase 2:</u> establish core physical and ICT infrastructure and building First	- Build and test Core Business System	- 2015 -2016	NSW-TAG	
	Stage systems, testing and piloting the system, establishing data centers, communications infrastructure,	Establish core infrastructure Build Certificate, License and	- 2015 -2016	NSW-TAG	
	applications software tailoring, and preliminary system piloting,	Permit (CLP) functionality - Testing and pilot Implementation	- 2015-2016	NSW-TAG	
	premimary system prioring,	- Rollout border agency and CLP functionality	- 2017-2018	NSW-TAG	
		- Connectivity of customs automated system with sea ports	- 2017-2018	NSW-TAG	
	-Phase 3: develop full system and rollout.	and airports - Project completion and handover	- 2018	NSW-TAG	
		 Review project outcome for future expansion Further enhance the cooperation among customs and stakeholders by establishing MOUs. 	- 2018 - On-going/2018	NSW-TAG NSW-TAG	

2.	Expanding Use of Electronic Transactions	1.	Study and establish the technical capability, legal aspect and the safety of the connectivity between customs and financial institutions	-	Develop technical and legal to support the connectivity between customs and financial institutions for the purpose of e- payment implementation.	- 2015-2016	NSW-TAG	
	Establishing connectivity between the National Single Window (NSW) and the ASEAN Single Window (ASW			See	e Strategic Objective III.1			
4.	Expansion of the Best Trader Program and Development of the Authorized Economic Operator Program	1.	Issue more certificates of BTGM and to explore the possible implementation of Mutual Recognition Arrangements – (MRA) between partner countries	-	Extend the number of BTGM Study Visit and Negotiation with regional customs for the possibility of MOUs establishment	- On-going - 2016	DLAP DLAP	
5.	Exemption Regime Management	1.	Implement the Master List Management Program (MLDMS-Master List Data Management Software.	-	Develop Master List Management Software	- Q2 2015	DCR, DFZM	
		2.	Develop a simplified procedure for management of imports under other exemption regimes	-	Customs Procedures and preferential management shall be adjusted in according with new policy of MEF when applicable; To be developed in according with the RGCs' Policy	- On-going	DCR, DFZM	
		3.	Enhance statistics related to the preferential regimes more effectively.	-	Set standard of statistics related to preferential regimes	- On-going	DCR, DFZM	
6.	Implementation of the ASEAN Trade in Goods Agreement (ATIGA) by	1.	Prepare for Implementation of ASEAN Trade in Goods Agreement (ATIGA)	-	Reduction of customs tariff rate to 0% (by 2015 with flexibility to 2018)	- On-going/ 2015-2018	DPTI	
	2015			I	Report on the Trade Volume under ATIGA	- On-going	DPTI	
7.	Implementation of Free Trade Agreements	1.	Prepare for Participation for other FTAs: - ASEAN China Free Trade Agreement (ACFTA) - ASEAN Korea Free Trade	=	Reports on the Trade Volumes under Each FTAs	- 2015-2018 - 2015-2020	DPTI DPTI DPTI	
			Agreement (AKFTA) - ASEAN Japan Comprehensive Economic			- 2020-2026	DPTI	

						I		,
			Partnership (AJCEP) - ASEAN Australia New- Zealand Free Trade			- 2024	DPTI	
			Agreement (AANZFTA) - ASEAN India Free Trade Agreement (AIFTA)			- 2009-2021	DPTI	
8. Implementation WTO Agreeme		1.	Conduct a diagnostic study to assess the current situation and	=	Seek TA from development partners to conduct the diagnostic	- 2015	All Departments	
Trade Facilitation	on	2.	needs for the contracting party. Draft relevant documents for accession such as MEF's regulations or government sub	-	study. Set up Customs team	- 2016	All Departments	
		3.	degree. Prepare an action plan to implement the obligations as a contracting party	-	Need TA for study on the cost / benefit to be the contracting	- 2017	All Departments	
		4.	Seek technical assistance from development partners including ADB, IMF, WB and other	1	party. Need TA from development partner	- 2016	All Departments	
			development partners to assist the GDCE in capacity building.					
9. Strengthening C Private Sector	Customs-	1.	Strengthen close collaborations from all concerned parties	=	Report on number of CPPM Meeting	- Semesterly	DLAP	
Partnership Med (CPPM)	chanism	2.	Convene more frequent meetings of his consultative group.		-			
10. Eliminating/red Non-Tariff Barr Trade		1.	Amend Sub-decree 209 ANK to reduce the number of tariff lines on the list of prohibited and restricted goods in compliance with development partner recommendations	ı	Meeting between GDCE and relevant government agencies on the amendment of Prohibited and Restricted Goods List.	- On-going /2016	DDG, DLAP, DPTI	
		2.	Establish streamlined procedures and publish instructions for obtaining licenses or permits for imported goods on the	=	Procedures and Instructions for licensing and permission for prohibited/and restricted goods developed.	- 2016-2017	DDG, DLAP, DPTI	
		3.	prohibited and restricted list. Seek technical assistance for	-	Seek for this assistance from	- 2015	DDG, DLAP,	
		4.	capacity building Require participation from private sector which is the sources of information in identifying the NTBs' impacts and control the development of	-	development partners. Make use of the CPPM Mechanisms.	- On-going /2016	DPTI DDG, DLAP, DPTI	

	NTBs reduction. 5. Organize national workshops sponsored by development partners to discuss the latest instructions to include in the NTBs' classification data base	- National workshops held.	- 2015 / On-going	DDG, DLAP, DPTI	
11. Implementation of Appeal Mechanism Pursuant to the WTO	 Establish and make operational the Customs Tariff Committee; Establish instructions for the policy and procedures for the appeal process. 	Organize the meeting Set up the team	- 2015 - 2016	DLAP DLAP	

Strategic Objective IV: Modernization and Automation of Customs Procedures

Implementation of efficient and transparent customs procedures that meet international standards and commitments and support customs trade facilitation and compliance priorities and that are supported by the use of modern Information and Communications Technology (ICT) systems and techniques.

Objective Objective	Activities	Performance Indicators/major	Time Frame	Responsible	Progress report
		outputs			(comments)
Development of an updated ICT Strategy	Prepare budget to support ICT development, operation and maintenance (Existing and New Systems).	 Approval from MEF on the budget allocation for IT Development of GDCE /Workshop on CRMP with Development Partners. 	- 2015	DPTI	
	2. Upgrade and Update IT System.	- Report on the upgrade and update of IT System of GDCE (including ASYCUDA, CRMDS, CVSS, Scanning Container Machine System, CSS, etc.)	- On-going	NPT of ASYCUDA (NPT), Chief of CRMO, CTO, SITO	
		- Report of the study on the existing system's capability and its possible development; and Seek for TA	- 2015	NPT, Chief of CRMO, CTO, SITO	
		- Report on Number of CSS installed at Non-ASYCUDA customs offices	- On-going /2015-2016	Chief of SITO	
	3. Require more GDCE's specialized IT Staff	- Recruitment of IT Staff	- On-going	NPT, Chief of SITO	
2. ASYCUDA World Geographic	Expand functionality of the system	Daily technical support and operation to all site users	- On-going	NPT	
and Functional Expansion	Continue to ensure sustainable daily operations and resolve any technical problems	- Extension to 10 customs offices	- 2015	NPT	
	3. Continue to study the effectiveness and conduct feasibility of cost and benefit analysis of expanding the geographical scope to further customs offices				
	4. Establish connection between ASYCUDA WORLD and the CRMDS	- Technical support from UNCTAD to delivery of new releases of AW	- 2014-2015	NPT	

	5. Continue collaboration with UNCTAD to upgrade new generation of ASYCUDA WORLD	Improve statistical report server Localization for AW in Khmer Language	- On-going - 2015	NPT	
	for further improvement of infrastructure server systems as well as technical functions and	Improve DTI function Training Course in appropriate guidance by UNCTAD for	- On-going - 2015	NPT NPT	
	solving technical system 6. Continue further improvement of statistical report functionality to meet the needs of users	continuous learning and skills development including internship for a period of 3 months.			
	 Study the ability of the system for full Khmer language version Strengthen capacity building for 				
	customs officer in order to ensure the sustainable operation 9. Establish required regulations	- Establish regulations to secure	- 2016-2017	NPT	
	10. Seek fund for the maintenance, hardware replacement, and daily operations	sources of funding			
	11. Prepare for connectivity of ASYCUDA WORLD to the NSW	- See Strategic Objective III.2 & III.1			
3. Participating in International Conventions relating to Customs	 Study the possibility to be contracting parties of international conventions Istanbul Convention, ATA carnet and other international conventions related to Customs matters. 	- Seek TA from development partners for the diagnostic study of some International conventions	2015	DPTI	
4. Administration of Rules of Origin		Seek for technical assistance from development partners on:	On-going	DPTI	
Rules of Origin	1. Establishment of a Data Base System for C/O verification.	- Create a local data repository having the scope to connect with AMS as well as other business partners for the verification of the CO.	2016-2018	DPTI	
	2. Support of self-certification implementation.	- Outline the prequisites for the self-certification implementation.	2016	DPTI	
	3. Cooperate with development partners in order to seek technical assistance through workshops, seminars, and training courses for customs officers on rules of origin.	Specific development partners' support confirmed and report of such events conducted.	On-going	DPTI	

5. Streamlining Export Procedures	Conduct training courses for customs officers to improve their	- Training courses held.	On-going	Customs Export Branch (CEB)	
(especially Textile Goods)	skills. 2. Disseminate the customs regulations and instructions for the purpose to gain more	- Customs regulations and instructions related to Export Procedures surfed in Customs	On-going	CEB	
	understanding for export oriented enterprises.	Website and disseminated at customs offices.			
	3. Conduct training course on customs clearance procedure for customs brokers.	- Training courses held.	On-going	CEB	
	4. Enhance effectiveness of working procedures between GDCE and CamControl.	Working procedures between GDCE and CamControl improved	On-going	СЕВ	
	5. Establish official fee for completing customs formality outside the customs office.	- Developing and Implementation of Supporting regulations on Customs Formality fee from customs processing conducted out of customs office.	On-going/2015	СЕВ	
	6. Compile and publish of a booklet of customs regulations and instructions related to the textile export oriented sector.	- Booklet of customs regulations and instructions related to the textile export oriented sector published.	2015	CEB	
	7. Set up a mechanism to follow up the implementation of the above measures.	- A follow-up mechanism set up.	2015	CEB	
6. Conducting Time Release Study	8. Conducting Second Time Release Study	- 2 nd TRS conducted with cooperation from OGAs.	2017	GDCE	

Strategic Objective V: Governance and Human Resource Management
Strengthening governance of the GDCE to ensure staff is performing their duties in a professional and ethical manner to ensure the development of the GDCE and its recognition as a modern customs administration.

	Objective		Activities	Performance Indicators/major	Time Frame	Responsible	Progress report
				outputs			(comments)
1.	Preparation of a Human Resource Development Plan	1. 2. 3.	Develop a human resource development plan, based on emerging needs and requirements, Prepare Annual Training Plans which based on the results of Training Needs Analysis (TNA), Restructure the Training which based on the Training Needs Analysis (TNA) to meet the demand of the GDCE.	 HR Development plan established Annual schedule of training courses for customs officers Organizational structure of training program 	- On-going - Annually - Annually	DAM DAM DAM	
2.	Conducting a Review of the GDCE Organizational Structure	1.	Examine the current organizational structure of the GDCE to identify weaknesses and propose changes	- Quarter and annual report of performance evaluation	- On-going	DAM	
3.	Capacity Building Programs	1.	Develop and deliver training programs to improve the customs management and technical skills through: On-the-Job Training, In house training, and Overseas Training.	 Number of on-the-job trainings Number of local customs trainers Number of training tools in customs training center Number of GDCE's trainers Report on updated teaching materials on CV, HS, RoO, Advance Ruling, RM, AEO etc. Report on assistance by DP. 	- On-going - On-going - On-going - On-going - On-going - Annually	DAM DAM DAM DAM DAM DAM	
4.	Implementation of Staff Performance Evaluation System	2.	To Management: Proactively Review and Advise staff performance on regular basis Customs Branches and Offices: hold regular meetings to monitor job performance, provide the opportunity to customs officers at all levels to express and discuss the challenging issues.	 Quarter and annual report of performance evaluation Report of Meetings held 	- On-going - On-going	DAM DAM	

5.	Implementing a More Transparent Rotation System for Customs Officers	1.	Improve the implementation of transparent principles of assignment and promotion of customs officers.	 Reports on rotation of customs officers Reports on promotion for well-performed officers 	- Annually - Annually	DAM DAM	
6.	Strengthening of Staff Incentive Program	2.	Continue to implement incentive/reward program more transparently and effectively. Applying a transparent promotion program to encourage customs officers to perform their functions and responsibilities with high quality and effectiveness.	- Reports on incentives for well-performed officers	- On-going	DAM	
7.	Implementation of Disciplinary	1. 2.	Constantly maintain high discipline for customs officers, Improve the attendance reporting	- Reports on penalties on customs officers	- On-going	DAM DAM	
	Measures		system. Establish a disciplinary committee	Reports on customs officers' attendance for their daily works GDCE's decision to establish such committee	- 2015 - 2015	DAM	
8.	Implementation of the Comprehensive Customs Integrity Program	1.	Organize regular meetings at the GDCE's headquarter and at local customs and excise offices to remind Customs Officers regarding the implementation of code of conduct and ethics,	- Number of meeting on Customs code of conduct and ethic	- Every Semester	DAM	
		2.	Monitor and evaluate the implementation of Code of Conduct and Ethics by Customs Officers,	- Evaluation report on the implementation of Customs Code of conduct and ethic	- Annually	DAM	
		3.	Expand the numbers of appeal boxes to all local customs and excise offices,	- Report on the introduction of Appeal boxes at local customs office	- 2015	DAM	
		4.	Establish public relation officers at some important customs and excise offices	Number of officers assigned as focal point for customs offices	- 2015	DAM	
9.	Strengthening the GDCE's Internal Audit Function	1.	Implement the GDCE Internal Audit Program, including provision of regular reports to senior management and the MEF, staff assignment, and so on.	- Expand PCA to company premises	- Q2 2015	DLAP	

10. Encouraging and Promoting Physical Education	Prepare the development of the physical education infrastructure, and promoting physical education at all local customs and excise offices.	- Reports on physical education infrastructure at local customs	- On-going	DAM	
Education	2. Continue to further collaborate with the Royal Cambodian Armed Forces to provide military training to customs officers.	- Report on military trainings for customs officers	- On-going	DAM	
11. Infrastructure Investment Strategy and Plan	Prepare detailed assessment of the facilities, tools and equipment at all locations to develop an Infrastructure Investment Strategy and Plan.	- Improvement of customs facilities to meet international standard	- On-going	DDGs	

Strategic Objective VI: Management of Customs Reform and Modernization Program(CRMP)

Implementation of mechanisms to ensure effective planning, management, and monitoring of modernization and reform initiatives in order to achieve strategic objectives.

Objective	Activities	Performance Indicators/major	Time Frame	Responsible	Progress report
		outputs			(comments)
1. Establishment of a new Project	 Establish a new Steering Committee Establish a CRMP Working Group 	- The Establishment of CRMP Steering Committee (SC)	- Dec 2014	HE. DG	
Management Structure	(CRMP-WG) 3. Establish a CRMP Project	- The Establishment of CRMP Working Group (RWG)	- Dec 2014	HE. DG	
Suddule	Implementation Teams (CRMP-PITs)	- The Establishment of PITs and Detail Strategic Plans (DSPs)	- Jan 2015	HE. DG	
	4. Establish Customs Reform and Modernization Assessment Team	- Revenue Mobilization Team and its DSPs			
	(CRMP-AT)	 Trade Facilitation and Compliance Management Team and its DSPs IT Development and Customs 			
		Procedures Team and its DSPs - Human Resource and Good Governance Team and its DSPs			
		 The Establishment of AT & its APs The Re-examine the Report Structure in GDCE, provide feedbacks and recommendations if 	- Jan 2015 - End 2015	HE. DG HE. DG	
		applicable by the AT and later approve by the RWG. Mid-Year and Annual Progress	- June/Dec	HE. DG	
		Report made by the RWG - Year-End Report by the SC	2015-2018 - Year-End	HE. DG	
1. Implementation of CRMP	The Progress tracking report Permanent Control and Management on Reform Action	 Progress Report Tables to be developed by the RWG for implementation of the PITs and AT 	- Feb 2015	RWG, SC	
Management System	Plans	- TOR of the RWG and the SC will be developed	- Jan 2015	RWG, SC	
		The Program will be developed by the Trade Facilitation and Compliance Management Team.	- As Strategic Objective VI.2 2015		

2. Organization of Public Awareness Program on CRMP Implementation	 Develop dissemination program Implement the dissemination program 	- The Program will be developed by the Trade Facilitation and Compliance Management Team	- As Strategic Objective VI.2, 2015		
3. Reporting System: Strategic Indicators and Operational Performance Indicators	 Determine the strategic indicators Determine the operational indicators 	 To be developed by the RWG To be developed by the RWG To be developed by the RWG 	- 2015 - 2015 - 2015	RWG RWG RWG	